Vasile Blănaru-Flamură

„ISTORIE" ŞI ADEVĂR

„Apocalipsa ucigaşă"

ÎNFRICOŞĂTORUL ASASINAT DIN NOAPTEA DE 29/30 NOIEMBRIE 1938

BLESTEMUL ATENTATELOR POLITICE

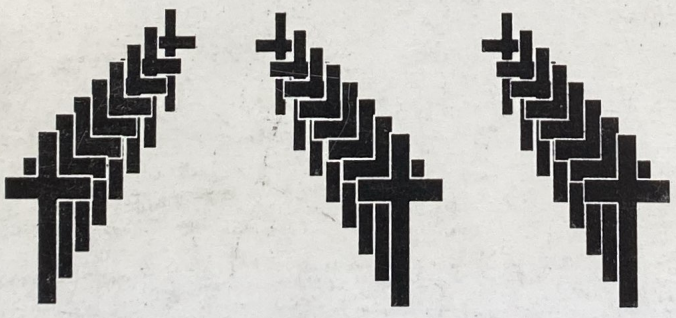

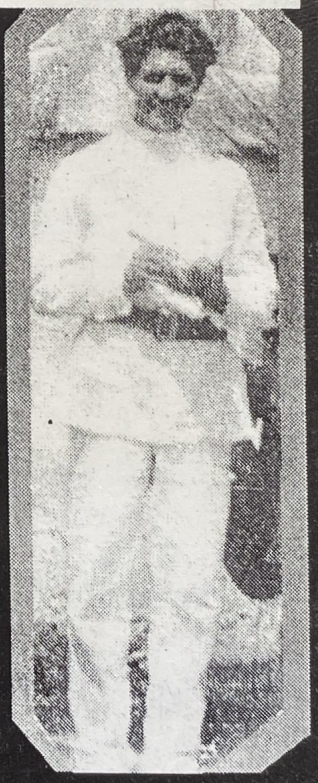

Editura SEPCO
COLECŢIA ICONAR

VASILE BLĂNARU - FLAMURĂ

APOCALIPSA UCIGAŞĂ

ÎNFRICOŞĂTORUL ASASINAT DIN NOAPTEA DE 29/30 NOIEMBRIE 1938

BLESTEMUL ATENTATELOR POLITICE

EDITURA SEPCO S.R.L.
Bucureşti, 2002

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate autorului
și Editurii SEPCO SRL.

Prefață și ediție îngrijită de Gelu NETEA
Culegere și tehnoredactare: Elena SORA

I.S.B.N.: 973-87138-9-0

În loc de prefață:

V. Blănaru-Flamură, între ideal și imposibil.

Această carte, cea de a noua, și ultima, încununând ca o mătanie depusă posterității opera lui V. Blănaru-Flamură, a fost scrisă și rescrisă de-a lungul a zeci de ani. Manuscrisul pe care îl am în față stă martor spuselor mele cât și, în primul rând, faptelor relatate de autor.

Începută prin diverse însemnări de jurnal notate încă din anul 1929, ea și-a întregit acuratețea informației între anii 1949 -1964, pe care autorul i-a suferit în închisoare alături de personaje cheie ale narațiunii sale, fiind definitivat apoi, spre publicare, în vara lui 1995. A fost revăzută și adăugită în iarna anului 2001.

O carte care a durat de la tinerețe până la bătrânețe. Adunând în ea tot ceea ce viața unui om poate aduna spre a se prezenta dinaintea Judecății de Apoi cu sufletul curat și inima împăcată spre împărtășania veșnică.

Nu este vorba de o spovedanie obișnuită. Ci, ne întâlnim aici, cu spovedania spovedaniilor. O mărturisire totală în care, V. Blănaru-Flamură, înainte de a se mărturisi în fața lui Dumnezeu, se mărturisește în fața cititorului. Dialogând cu el, fără să-l cunoască, așa cum vorbești cu un prieten sau un frate. Cititorul îi este prieten, frate și judecător în raport cu toate frământările care i-au chinuit conștiința pe drumul recunoașterii integrale, uneori chiar de nerecunoscut, a adevărului adevărat, singurul lui sens spre scriere și aplecare deasupra fiecărei pagini.

Imposibil de stabilit, cât, din conținutul a ceea ce veți citi reprezintă realitate sau coșmar.

Pentru că, iată imaginea exactă, al acestui conținut: totul este adevărat și nimic nu este adevărat.

Cum să nu fie adevărat ceva ce, un om, ne spune cu limbă de moarte? Dar, pe de altă parte, cum să putem crede că sunt reale, în stricta lor manifestare şi expunere, ticăloşiile, cruzimile, ororile şi crimele abominabile la care vom asista de-a lungul unui şir nesfârşit de atrocităţi absolut de necrezut?

Unde începe imaginaţia? Unde se sfârşeşte firescul?

Ne pomenim până la urmă spectatori la o piesă de teatru absurdă, pe care nu ne vine să o credem, pe care trebuie să o credem atâta vreme cât avem de-a face chiar cu cel care a suferit-o în toată înfricoşătoarea ei amploare.

Este versiunea românească a povestirii lui Ernest Hemingway „Fluturele şi tancul". Aripile lui V. Blănaru-Flamură fiind strivite act după act, şi tablou după tablou, sub şenilele unui tanc ucigător.

Rămâne, ca sentiment implacabil, dorinţa celui ce ne vorbeşte de a crede în vorbele sale. Punându-ne pe tavă argumente, contraargumente, documente, interogatorii, declaraţii, trimiteri la arhive, file de dosar precise, o puzderie întreagă de arătări de netăgăduit alcătuind fuiorul de pe care, el, ne deapănă povestirea. Demn de reţinut că, toate acestea, pot fi oricând şi de oricine verificate la sursele indicate.

O muncă migăloasă de documentarist, înhămat a respecta până la detaliu, fiece virgulă dintr-un text în care abundenţa de amănunte ne este explicată şi justificată cu osârdie şi imparţial la fiece pas şi pe fiecare felie în parte dintr-un întreg prin excelenţă unitar.

Un morman de întâmplări pe care autorul îl trage după sine, cu umerii încovoiaţi sub greutate, deşertându-l apoi în faţa noastră. Spre a ne lua, părtaşi, la descrierea tuturor ororilor săvârşite cândva, într-o lume apusă. Această lume, răsare acum în faţa ochilor noştri, dacă vom avea răbdarea să citim grămada abjectă de nemernicii provenind din perioada apocalipsei ucigaşe şi a blestemului atentatelor politice. Perioadă pe care, V. Blănaru-Flamură, a trăit-o, a îndurat-o cu stoicism, ne-o revarsă acum nouă spre analiză

şi sinteză în toată amplitudinea oribilă sub sceptrul căruia s-a petrecut în forme nemai întâlnite de încălcare a drepturilor omului şi a sfintei sale condiţie umană zdrobită sub călcâiul păcătos al forţei brute.

Cine este personajul central al acestei piese? Căci, piesă cu subiect furat din iad, este această carte descriind raiul pe pământ întronat de regele Carol al II-lea şi camarila sa de servitori mârşavi îndreptaţi împotriva poporului român, cu deosebire, împotriva tinerilor.

S-ar părea, până la un moment dat, să fie Corneliu Codreanu. Dar nu este el. Este Mişcarea Legionară luată în ansamblu. Cu toate relele şi bunele ei, cu toate faptele meritorii şi greşelile, cu toate acţiunile sale demne şi acţiunile criminale care i s-au pus în cârcă fără să aibă nici o vină. Corneliu Codreanu fiind doar exponentul, de excepţie, al unei generaţii de excepţie. Crezând, orbeşte, el şi Mişcarea sa, în Dumnezeu şi Poporul Român.

Creştinismul şi românismul acestor multiple personaje, întruchipate într-unul singur, au fost batjocorite şi chinuite până dincolo de limitele tragediei. Mai întâi sub dictatura carlistă, nerecunoscute fiindu-i apoi calităţile sub dictatura antonesciană şi mistificat fiindu-i adevărul, pe de-a întregul, cu minciuna copleşind-o sub dictatura comunistă. Ce ne spune, sub acest semn al tragediei, autorul?

„Dacă ar fi să dăm tragediei legionare forma unei lucrări teatrale, am considera tot ce s-a întâmplat până acum, ca evenimente politice, drept actul întâi al tragediei.

Dar pentru că marea tragedie a Gărzii de Fier abia este la început, şi are mai multe acte, şi pentru că această îngrozitoare tragedie cuprinde în conţinutul ei mii de alte tragedii: viaţa, lupta şi sfârşitul dramatic al miilor de eroi- începând cu Corneliu Codreanu şi terminând cu cel mai anoninim dintre victimile ororilor armandiste - să-l numim pe Cazan sau Răuţ -, vom continua povestirea nu după anumite reguli de estetică literară (tragedia legionarilor a fost prea cumplită ca să

poată fi încadrată în vreo regulă de estetică), ci după firul evenimentelor depănate pe ghemul documentelor şi al amintirilor, după ceea ce a putut să se întâmple împotriva oricăror reguli sau raţiuni.

Aşadar să depănăm în continuare firul evenimentelor".

Ghem pe care se înşiră şi de pe care se deşiră, firul rupt pe alocuri şi reînodat în altele, al scenelor de groază care ne înfăşoară şi în care se desfăşoară acţiunea de la ridicarea până la căderea cortinei.

Când a bătut gongul? Când am intrat în sală? Când, din cititori, am devenit spectatori?

De la **Circulara** adresată de Corneliu Codreanu legionarilor în septembrie 1935:

„Perioada manifestaţiilor de stradă zgomotoase, cu spargeri de geamuri şi capete evreieşti, aparţine trecutului. Legionarii nu vor mai ieşi în stradă, nici pentru a sparge geamuri şi a distruge, nici pentru a-şi demonstra pasiunea politică sau credinţa politică în faţa baionetelor, răspunzând cu lovituri şi înfruntând moartea. Toate acestea aparţin, anilor de început, tinereţilor noastre, entuziasmului nostru de odinioară şi păcatelor noastre din tinereţe. Astăzi Mişcarea este matură. Avem ani grei de experienţă în spatele nostru. Comandamentele politice de astăzi nu ne mai pot permite să greşim. Ele ne îndeamnă să învăţăm, să ştim, să construim. Cei care ieri, bătrânii, înţelepţii noştri, ne-au scos în stradă, astăzi ne învaţă să combatem răul prin ordine şi muncă, prin politica înfăptuirilor de fiecare zi. Aşa e bine şi-i vom asculta.

În această luptă se încadrează şi „bătălia comerţului". Vom face comerţ românesc. «Antisemitismul» nostru nu va fi violenţa pe stradă, ci concurenţa negustorului evreu. Vom face un comerţ cinstit, bazat pe totală corectitudine şi bună-credinţă în aşa fel ca nimeni în lumea asta să nu aibă motiv a-l vedea altfel de cum este.

Vom demonstra tuturora că şi românii, nu numai străinii au harul binecuvântat al comerţului..."

Cum a răspuns guvernul patriarhului Miron Cristea? Prin măsuri samavolnice, anticreştine şi antiromâneşti. Le vedem enumerate în scrisoarea pe care, la 26 martie 1938, Corneliu Codreanu a trimis-o, în disperare, lui Nicolae Iorga:

„Când aţi văzut că pornim, că suntem corecţi, că suntem capabili, că munca noastră e binecuvântată de Dumnezeu, veniţi tot voi, şi distrugeţi acest început de comerţ românesc, poate cel dintâi început serios în vremea noastră, veniţi şi fără milă înăbuşiţi aceste încercări, tot avântul nostru şi atâtea speranţe.

Ce epitete să vă dau? Ce cuvinte din limba română vi s-ar potrivi ?

Ne acuzaţi că am greşit în trecut. Dar cine n-a greşit dintre noi? Spuneţi însă cu ce am greşit acum? Ne scoateţi o crimă din cea ce înşivă ne îndemnaţi ieri să facem? Nu mai existăm decât noi care trebuie să fim nimiciţi, prin orice mijloace. Niciodată, nici un cuvânt de rău pentru profesorul Iorga. Totdeauna cu respect şi binecuviinţă. De câtva timp plouă cu articole cu otravă peste noi... Între bliduri (adică în restaurantele noastre) facem comploturi, punem la cale revoluţii îngrozitoare şi vrem să ucidem oameni «Suflete de asasini, oameni cu revolvere în mâini şi-n buzunare». Ei bine nu mai pot ... Nu să ne închideţi comerţul nostru, nu să ne înăbuşiţi avântul, ci să ne bateţi la tălpi, să ne trimiteţi în Insula Şerpilor, să ne ucideţi cu pietre, să ne spânzuraţi cu picioarele în sus şi să ni le bateţi în cuie, să ne supuneţi la cele mai mari umilinţe, nu veţi întâmpina nici dumneavoastră domnule profesor Iorga, şi nici ceilalţi ... nu numai nici o violenţă, dar nici măcar o opunere. Dar de acum şi până voi închide ochii, domnule Iorga, şi după aceea, după moarte, te voi privi aşa cum meriţi. Bucureşti 26 martie 1938 (semnat) *Corneliu Z. Codreanu".*

De fapt, ce s-a întâmplat? Ne spune tot scrisoarea citată:

„Astăzi, sâmbătă 26.III. 1938, orele 9 dimineață, cele două restaurante, de la Obor şi de la Liceul Lazăr, au fost închise de autorități. La fel şi magazinul de coloniale Obor. La cel dintâi s-a prezentat comisarul şef Furdulescu de la circa 18, însoțit de doi comisari ajutori şi de un pluton de jandarmi sub comanda unui sergent. La cel de al doilea, comisarul şef Malamuceanu, însoțit de doi comisari –ajutori , punând în vedere personalului să se retragă, deoarece au ordin ca să evacueze şi să închidă imediat localul. Domnul Popescu (responsabilul restaurantului de la liceul Lazăr – n.n) *le-a cerut ordin scris. Au răspuns: Avem ordin verbal. Personalul s-a retras fără nici un fel de împotrivire, lăsând totul îm mâna autorităților...".*

Ce a însemnat, acest abuz grosolan, încălcând orice normă de legalitate, pentru Codreanu şi Mişcarea Legionară?

„...închiderea acestor două restaurante ne-a cauzat prejudicii materiale sângeroase, şi obligații cărora nu le vom putea face față în nici un fel şi deci mari prejudicii morale" adăugând: *„Întreprinderea Obor s-a deschis la data de 14 septembrie 1937, făcându-se mari cheltuieli de investiții în reparația localului în valoare de 400.000 lei, cu chirie de 200.000 lei. Restaurantul Lazăr s-a deschis în noiembrie 1937, cu chirie de 280.000 lei anual şi investiții numai în repararea localului de 250.000 lei. În ambele localuri, mărfuri, veselă şi vinuri în pivniță, în cea mai mare parte pe credit, peste două milioane şi jumătate...".*

Care a fost răspunsul lui Nicolae Iorga?

„Se trimite înapoi, cu cea mai îndreptățită indignare, acestea sunt cuvinte nesocotite din partea cuiva care amintindu-şi cât sânge s-a vărsat de el şi de pe urma faptelor sale ar trebui să se coboare în conştiința sa pentru a se pocăi, evitând țării primejdiile ce sunt asupra ei ...".

Reacția lui Armand Călinescu: **„Asta-i muzica ce-mi place".**

Replica regelui Carol al II-lea către Nicolae Iorga: **„Dă-l în judecată pentru ultraj. Eşti ministru! După lege, orice atac împotriva unui ministru în exercițiul funcțiunii este pedepsit cu închisoarea...".**

În sfârşit, s-a găsit pretextul mult aşteptat. Lui Codreanu i se poate intenta „legal" un proces. În realitatea consumată acest „proces" nefiind altceva decât o farsă judiciară grotescă, o ruşine, o mascaradă nimicnică pusă la cale cu un „profesionalism desăvârşit" de către dementul rege Carol al II-lea şi prea supusul său servitor hidosul personaj ucigaş prin vocație, Armand Călinescu.

Aici începe sfârşitul vieții Căpitanului. Drumul său fără de întoarcere. Arestarea, „judecata", condamnarea şi, în final, pentru ca tragedia să se încadreze în proporții perfecte, asasinarea sa prin sugrumare la marginea pădurii Tâncăbeşti de către gâzii plătiți cu arginții lui Iuda.

Şi-ar fi putut salva viața? Da. Cum? Acceptând propunerea apropiaților săi de a evada şi de a fugi apoi în Italia. Atitudinea lui însă față de această ultimă soluție a fost de-a dreptul socratică. Ea va intra, fără îndoială, în cartea de aur a demnității creştine româneşti:

„A mi se cere a renega tot ce a constituit până azi învățătura de bază a luptei noastre legionare: curajul răspunderii, jertfa ca simbol al învierii, mormintele noastre ca unități de măsură ale eroismului legionar este egal cu a mi se cere să trădez cauza pentru care sunt aici. Ce vor spune cei ce vin după noi când vor afla că n-am primit moartea legionară ca pe o binecuvântare cerească ? Sau că am propăvăduit «țelul final al legionarilor nu este viața, ci învierea: învierea neamului în numele Mântuitorului Iisus Hristos», dar, abandonând acest țel am evadat să ne punem viața la adăpost ? La adăpost de ce ?

Oare poate fi în viața, în demnitatea, în conştiința unui om, a unei națiuni o pată mai mare ca laşitatea ? Să

predici nişte principii de luptă şi, în final să faci exact contrariul? Legionarii resping cu încăpăţânare asemenea practici politicianiste. Am proclamat: «Neputând învinge în viaţă fiind vom învinge murind» şi credem în acest adevăr, considerându-l singurul comandament politic şi moral demn de urmat, cu toate riscurile, cu toată fiinţa noastră.

Spuneţi, aşadar, celor ce v-au trimis la mine că şeful Legiunii nu evadează, nu fuge de răspundere în faţa morţii, nu se îndoieşte că într-o zi neamul românesc va birui şi va învia întru veşnicia pentru care murim noi acum... Aşa să spuneţi şi vă rog, camarade Petrescu, să faceţi ca nimeni, absolut nimeni să nu uite că trupurile noastre pot fi ucise, pot fi chinuite, mutilate, sfâşiate, aruncate ca nişte stârvuri pe maidane, pe gunoaie, în pieţe publice, la răscruci de drumuri, dar sufletele noastre, credinţa şi ideile noastre nu pot fi ucise. lubirea noastră de neam şi ţară, dragostea noastră pentru glia strămoşească, dorinţa noastră de a da ţării o nouă aşezare, mai dreaptă, mai românească, mai bună, nu vor putea fi nimicite. Sub orice steag românesc toate acestea înfăptui-se-vor, va fi o biruinţă legionară oricum, cu noi sau fără noi, ea va veni într-o zi...".

Adaug, ca încheiere, relatarea lui Mircea Eliade făcută la timpul cuvenit lui V. Blănaru–Flamură, privind textul unei scrisori concepută de 100 de tineri care în dorinţa lor nebună de a-şi salva cu orice preţ idolul intenţionau ca în ziua de 24 iunie 1938 să-şi dea foc şi să ardă ca nişte torţe vii în piaţa palatului regal. Un act de absolută nebunie dar şi de dragoste până dincolo de moarte:

„Ne adresăm părinţilor în special mamelor noastre.

Să nu ne plângeţi. Trebuie să zădărnicim un masacru care va turbura pacea neamului nostru cel puţin 100 de ani. N-avem decât două soluţii capitale: ori ucidem pe cei ce vor să ne ucidă apărându-ne, ori ne lăsăm ucişi şi acceptăm înfrângerea şi umilinţa cea de pe urmă. Ni s-a ordonat să primim martirajul. Aşa vom face. Dar pe linia aceasta mai încercăm o soluţie, a treia: un act care să cutremure toate conştiinţele româneşti. Nu ucidem, nu ne lăsăm ucişi: de bună voie, conştienţi că ne pierdem sufletul şi viaţa veşnică, recurgem la soluţia ultimă: jertfa prin noi înşine.

Să nu ne plângeţi. Doar închinaţi-vă pentru bucuria noastră de a nu muri în zadar...

Mă adresez camarazilor noştri.

Am ales această cale, ultima din trei. Este singura ce ne-a mai rămas. E posibil ca moartea noastră să găsească înţelegere în inima Domnului ţării. E imposibil ca jertfa noastră să nu dărâme zidul de ură şi mişelie ce s-a ridicat între naţiune şi asupritorii ei. Voi, camarazii noştri, ne veţi ierta: ni-e dragă moartea pentru Căpitan!

Mă adresez capului suprem al ţării.

Maiestate, se pune la cale o mare nelegiuire împotriva lui Corneliu Codreanu: asasinarea lui în închisoare. Opriţi această fărădelege înspăimântătoare! Optiţi-o acum până nu e prea târziu...

În Legiune sunt zeci de mii de tineri gata să moară pentru el. Dovadă că aşa este, iată jertfa noastră. Aceasta trebuie să îngrozească pe toţi cei care vă împing în conflict cu naţiunea, iar pe maiestatea voastră să vă facă a înţelege cu un ceas mai devreme că e în primejdie însăşi destinul naţiunii şi al Coroanei.

Opriţi fărădelegea! Astfel ca nici un legionar să nu cadă răzbunând moartea lui Corneliu Codreanu.

Răzbunarea să nu fie a oamenilor, ci a lui Dumnezeu...".

Despre toate aceste evenimente contemporane anilor '38-'40, îmbrăcate în straie de eroism antic prin pana unui discipol ieşit din comun cum este autorul cărţii de faţă, veţi putea citi, cutremurându-vă, în toate cele 184 de pagini ale sale.

Iar dacă nimic nu va fi să credeţi şi nimic nu va fi să vă emoţioneze, V. Blănaru-Flamură, va înţelege că este prea devreme pentru ca lumea să priceapă ceva ce de 64 de ani încoace, cu obstinaţie diabolică, este terfelit, murdărit, mânjit şi împroşcat cu noroi de către tot felul de „istorici" carolingieni, antonescieni şi comunişti, unul mai „obiectiv" decât altul.

Neclintit, V. Blănaru-Flamură are timp să aştepte.

Nu are decât 90 de ani.

Gelu NETEA

EPILOGUL MARII TRAGEDII LEGIONARE.

Românismul Gărzii de Fier.

Numirea lui Gavrilă Marinescu (prefectul Poliției Capitalei) ca ministru al forțelor de ordine avea un tâlc. Se ştia că noul subsecretar de stat era un vechi **carolingian,** corupt, imoral, perfid, brutal, într-un cuvânt avea toate „calitățile" unui mercenar din cei mai inexorabili. Includerea lui în noul cabinet se făcuse din ordinul regelui şi în baza unui plan bine gândit.

Că planul a fost bine gândit ne-o va spune un alt carolingian, Armand Călinescu, omul care, ca şi Gavrilă Marinescu, va face din crimele sale nu un ideal politic ci o predilecție politică de ordin psihopatic. Iată ce va nota el, opt zile mai târziu, după remanierea cabinetului liberal (nota o reproducem din revista stalinistă **Magazin istoric** nr. 5/74, mai 1973, cu respectivele completări ale revistei); însemnările sunt foarte laconice, ele implică în planurile criminale ale noului „**demnitar**" şi pe primul ministru Gheorghe Tătărăscu, dar suficient de clare ca cititorul să înțeleagă ce monstruozitate se punea la cale în cercurile guvernamentale cele mai înalte şi cu binecuvântarea dementului rege Carol al II-lea:

„Lungă întrevedere cu Gabriel Marinescu la mine acasă. Tătărăscu a avut inițiativa numirii lui (Gabriel Marinescu) în guvern. Acesta nu a acceptat decât după ce regele l-a convins şi el. Gabriel îi făcuse un raport de vineri. Când s-a întors regele în Bucureşti, duminică, l-a chemat de dimineață şi i-a spus că s-a convins de primejdia Gărzii de Fier şi de necesitatea represiunii. Gabriel i-a spus lui Tătărăscu că primeşte numai cu condiția de a i se aproba planul de lucru. El nu merge la Parlament, nu merge nici la consilii decât spre a i se da aprobarea. Apoi să fie lăsat să lucreze liber. S-a primit propunerea. Are de gând să suprime pe Codreanu şi vreo 30 gardişti principali. Şi-a format echipa de 200 puşcăriaşi cu care va da lovitura într-o noapte. E convins că dacă nu-i suprimă el pe ei, vor cădea el şi regele, apoi victime [...] Gabriel i-a spus regelui că ceea ce putea odată vindeca cu o cataplasmă, acum va trebui tratat cu bisturiul".

Această „notă", semnată de cel mai odios asasin, Armand Călinescu, nu este o invenție a propagandei gardiste. Ea a fost scrisă în ziua de 1 martie 1937 şi face parte din **însemnările sale politice,** însemnări cărora astăzi propaganda comunistă le dă o importanță mai mult decât istorică. Din conținutul ei se desprinde cât se poate de exact intențiile criminale pe care le aveau unele cercuri din jurul tronului împotriva *„Gărzii de Fier"*. Se vede foarte clar că guvernul liberal, cu miniştri ca Gavrilă Marinescu şi Victor Iamandi, înclină să părăsească vechea sa linie, aceea **de a reprima excesele unei mişcări şi nu mişcarea însăşi,** şi se apropie tot mai mult de teza lui Armand Călinescu potrivit căreia **represiunea, teroarea guvernamentală şi lichidarea imediată a gardismului sunt singurele mijloace cu care se poate rezolva problema politică actuală.** Dar, în timp ce noul ministru al poliţiilor **îşi forma echipa de 200 puşcăriaşi cu care să dea lovitura într-o noapte, să-l suprime pe Codreanu şi vreo 30 gardişti principali** (Carol şi Tătărăscu fiind de acord cu propunerea), ce se petrecea în tabăra legionară? Ei care formau ***„oastea catilinară de rataţi şi aventurieri"*** , ei care îi aveau pe *„nicadori"* şi pe *„decemviri"* şi care juraseră de nenumărate ori că vor *„sfărâma zidul de ură şi mişelie, care îi înconjurau"*, legionarii *„crescuţi la şcoala urii şi a crimei"*, ei *„pistolarii, bandelor fasciste"*, *„lumpenproletarii"*, *„energumenii"*, legionarii, ce făceau? Ce făceau Codreanu şi cei 30 de gardişti principali candidaţi la *„suprimare"*? Ce făcea fiorosul **corp legionar** *„Moţa-Marin"*?

Pentru a răspunde la aceste întrebări ne vom folosi tot de literatura marxistă antilegionară şi de unele documente ale vremii incluse în literatura de propagandă antilegionară.

Mai întâi vom aminti cititorului că încă din septembrie 1935, Mişcarea Legionară era angajată în una din marile ei bătălii: **bătălia comerțului legionar.** În prima sa circulară privind bătălia comerțului, **Căpitanul** recomanda legionarilor şi

prietenilor **Legiunii** să sprijine această mare şi grea operă de romanizare a celui mai important domeniu de activitate publică şi naţională: comerţul. Cam aşa spunea el în acea circulară: ***„Perioada manifestaţiilor de stradă zgomotoase, cu spargeri de geamuri şi capete evreieşti, aparţine trecutului. Legionarii nu vor mai ieşi în stradă, nici pentru a sparge geamuri şi a distruge, nici pentru a-şi demonstra pasiunea politică sau credinţa politică în faţa baionetelor, răspunzând cu lovituri şi înfruntând moartea. Toate acestea aparţin, anilor de început, tinereţilor noastre, entuziasmului nostru de odinioară şi păcatelor noastre din tinereţe. Astăzi Mişcarea este matură. Avem ani grei de experienţă în spatele nostru. Comandamentele politice de astăzi nu ne mai pot permite să greşim. Ele ne îndeamnă să învăţăm, să ştim, să construim. Cei care ieri, bătrânii, înţelepţii noştri, ne-au scos în stradă, astăzi ne învaţă să combatem răul prin ordine şi muncă, prin politica înfăptuirilor de fiecare zi. Aşa e bine şi-i vom asculta.***

În această luptă se încadrează şi „bătălia comerţului". Vom face comerţ românesc. «Antisemitismul» nostru nu va fi violenţa pe stradă, ci concurenţa negustorului evreu. Vom face un comerţ cinstit, bazat pe totală corectitudine şi bună-credinţă în aşa fel ca nimeni în lumea asta să nu aibă motiv a-l vedea altfel de cum este. Vom demonstra tuturora că şi românii, nu numai străinii au harul binecuvântat al comerţului...".

Legiunea era în primăvara lui 1937 în plină „bătălie" a comerţului. Îmi aduc aminte că în toamna aceluiaşi an am participat la festivitatea de deschidere a unui restaurant legionar pe Calea Griviţei, vizavi de Atelierele C.F.R. Griviţa. Aici pentru prima dată în viaţă am citit câteva versuri „antisemite" semnate de Ion Creangă. Mărturisesc sincer că n-am ştiut până atunci de existenţa unei asemenea poezii în opera marelui povestitor. Poezia, o singură strofă era scrisă la maşină pe o foaie de hârtie lipită pe uşa de la intrare în local şi avea următorul conţinut: ***„lasmele otrăvitoare/ Duhul rău şi necurat/, Vai! destul ne-au supt puterea/ Şi viaţa ne-au secat./ De pe ochii voştri rupeţi/ Pânza-ntinsă de duşmani/ Voi cu inima creştină/, Nici un ac de la jidani!"***

La început am crezut că e vorba de un apocrif. Mai târziu am descoperit că strofa respectivă face parte din poezia ***„Oltenii în Iaşi",*** a treia strofă dintr-o poezie de cinci strofe, apărut în Ion Creangă: **Opere complete, partea a II-a,** volum editat de Editura libr. „Universală" Alcatay et Co. Bucureşti.

Dar nu numai în comerţ legionarii erau în plină *„bătălie"*; ci se angajaseră şi în alte *„bătălii"* în cadrul economiei statului. De pildă în *„bătălia fierului vechi"*.

Tot cam în acelaşi timp Corneliu Codreanu adresa, tot printr-o circulară un apel legionarilor din întreaga ţară, prin care le cerea să adune fierul vechi, pentru a fi valorificat. Era pentru prima dată, când cineva se gândea că **este o crimă să fie lăsate cantităţi imense de fier vechi să ruginească pe maidane, în diferite curţi şi livezi, pe tot cuprinsul ţării, în vreme ce economia statului suferă din cauza lipsei de materii prime.**

Îmi amintesc că în toamna lui 1937, eu am făcut actele de expediere pe căile ferate a unei cantităţi de 300 tone (20 vagoane) de fier vechi adunat de organizaţia legionară a oraşului Câmpulung. Fierul se expedia din partea Mişcării Legionare, sediul central Bucureşti (Mişcarea avea un cont special la bancă) pe adresa a două mari uzine: „S.A.R. Reşiţa" şi „N. Malaxa-Bucureşti".

Prin această aşa zisă **„bătălie legionară" Căpitanul** urmărea să realizeze trei lucruri concomitent: să dea statului o sursă de materii prime pentru industria siderurgică, o sursă ieftină, rentabilă şi uşor de procurat; să creeze pentru Mişcare o sursă de venituri, dar mai ales, să cultive în sufletul tineretului român pasiunea pentru ordine, pentru economie, pentru bună gospodărire. Într-o perioadă scurtă de patru ani (1934-1937) cât a durat *„bătălia"* **fierului vechi,** toate cele trei lucruri realizate au demonstrat că şeful **Legiunii** era un om practic, realist, bine orientat în probleme economice şi că într-adevăr ca şi cu ***„bătălia"* comerţului legionar,** Mişcarea Legionară voia să-şi demonstreze maturitatea politică prin acţiuni care nu aveau nici o legătură cu violenţa, cu terorismul, cu păcatele trecutului.

Dacă în comerţ legionarii puteau fi învinuiţi că **în restaurantele lor, printre blide organizaseră „comploturi"**

(Iorga), sau cum vor suna învinuirile cronicarilor stalinişti („*În aceste localuri proprii, legionarii îşi întăreau curajul pentru a se avânta cu pistoalele în misiunile lor criminale*" – vezi cartea antilegionară **Garda de Fier – organizaţie teroristă de tip fascist,** pag. 121), în colectarea fierului vechi asemenea învinuiri nu **mergeau.** Ar fi fost de-a dreptul caraghioase.

Dar „***istoricii***" stalinişti vor găsi şi aici o vină. Măcar una ideologică.

Cum se ştie, printre conducătorii de atunci de la S.A.R. Reşiţa, se aflau şi câţiva industriaşi evrei. Unul era, poate cel mai important, Max Auschnit, un amic al lui Carol al II-lea, administratorul delegat al Soc. Anonime Române „REŞIŢA". Ca reprezentanţi a-i Mişcării Legionare care au dus tratativele şi au parafat „***afacerea***", au fost ing. Virgil Ionescu (şi acesta un „cavaler al industriei româneşti) şi avocatul Fănică Anastasescu, un amic al **Căpitanului.** Desigur „afacerea" era rentabilă şi pentru furnizori (Mişcarea Legionară) şi pentru beneficiari (Reşiţa, Malaxa), şi pentru economia naţională în general (statul român).

Astfel pe marginea „afacerilor" făcute de legionari cu evrei vom cita două „sentinţe" marxiste:

„*Pentru «procurarea» de fonduri, conducătorii legionari încheiau şi diferite «afaceri» cu marii capitalişti, indiferent de originea lor etnică. Astfel, deşi duceau o campanie acerbă împotriva evreilor, în perioada 1933-1937, furnizau fier vechi uzinelor «Reşiţa», tratând direct cu Max Auschnit*". (vezi **Împotriva fascismului,** pag.35).

„***Max Auschnit un alt magnat al industriei româneşti*** (după cronicarul marxist ceilalţi **magnaţi** care subvenţionau pe legionari erau: I. Gigurtu, fraţii Manoilescu, C. Orghidan, fraţii Bolintineanu, D. Mociorniţa şi fiul său, Stelian Popescu, N. Malaxa şi Barbu Ştirbei – n.n.), ***deşi nutrea puternice resentimente faţă de excesele antisemite legionare, a sprijinit Garda de Fier prin încheiere de contracte în virtutea cărora legionarii adunau gratuit fier vechi, care, transportat la Reşiţa, era achiziţionat de acelaşi Max Auschnit şi plătit conducerii Gărzii de Fier cu sume importante***", citat din ***Garda de Fier – organizaţie teroristă de tip fascist***, pag.118-119).

Iată, aşadar, că şi în colectarea fierului vechi, legionarii au o vină ideologică: **ei, legionarii, înverşunaţi antisemiţi, s-au lăsat ajutaţi cu sume importante de către un puchinos de jidan ca Max Auschnit...**

O mare vină ideologică, tovarăşi!

Dar toate activităţile legionare: (taberele de muncă, fierul vechi, comerţul, ajutorul reciproc, şedinţele de cuib, presa legionară etc.) se făceau în văzul tuturor, legal, aprobate în prealabil, şi constituiau acţiuni fireşti în cadrul partidului legionar „*Totul pentru Ţară*". După 1 martie 1937 însă, după ce conducerea Mişcării a fost încunoştinţată de **planurile** lui Gavrilă Marinescu, **Căpitanul,** de comun acord cu întreaga conducere a **Legiunii,** a hotărât să contracareze aceste planuri. Dacă Mişcarea Legionară ar fi avut măcar câteva principii revoluţionaro-marxiste de tip stalinist şi s-ar fi încumetat să procedeze precum acţionează astăzi ucigaşii lui Aldo Moro şi a miilor de poliţişti, judecători, gardieni şi militari din Italia democrat-creştină sau precum E.T.A. marxistă din Spania şi I.R.A. irlandeză, problema s-ar fi rezolvat foarte simplu. Trebuiau doar câteva gloanţe, că ***„nicadori"*** şi ***„decemviri"*** avea destui. Va dovedi-o din plin peste doar trei ani. Trebuiau câteva gloanţe sau o singură bombă şi cetăţenii Capitalei ar fi luat, într-o zi, cunoştinţă că prefectul poliţiei, noul subsecretar de stat al Internelor, a fost ucis de o echipă de necunoscuţi în faţa porţii locuinţei sale sau în plină stradă şi în plină zi.

Pentru Garda de Fier, care dispunea la ora aceea de sute de „*echipe ale morţii*" (aţi văzut, cu un an în urmă – după rapoartele secrete ale organelor de siguranţă, siguranţa lui Gavrilă Marinescu -, *în* ***„echipele morţii"*** **fuseseră înregimentaţi aproape 3000 de legionari, mulţi dintre aceştia** – după aceleaşi rapoarte -, **fiind în stare să ucidă şi pe tata şi pe mama dacă le dădea ordin Căpitanul.** ibidem, pag.1673): nu exista, cred, nimic mai uşor ca faptul în urma căruia cei 200 de puşcăriaşi să rămână fără stăpân.

Cum a înţeles **Legiunea** să contracareze planurile criminale urzite de camarilă? Nu cu bombe. Nici prin armele unor **puşcăriaşi**. Ci pe cale politică.

Mai întâi s-a îngăduit ca aceste planuri, de care regele nu era străin, să fie discutate deschis în şedinţele organizaţiilor legionare. Eram la Câmpulung, când la o şedinţă a şefilor de cuiburi, special convocată, bădia Radu Mironovici, venit de la „*Centru*", ne-a făcut o expunere amănunţită a întregii probleme. Ţin minte că şedinţa avea loc în casa lui Visticu Erhan şi că la ea lua parte şi profesorul Alexandru Bogza. Era foarte greu atunci, când Mişcarea se găsea într-un marş triumfal unic în istoria organizaţiilor politice din ţara noastră, ca unui legionar din mulţimea legionară, chiar cu probe evidente, să-i treacă prin minte ideea că şeful **Legiunii, Căpitanul**, ar putea să fie răpus de gloanţele duşmane. Ştiam că se coalizaseră împotriva Gărzii de Fier politicianiştii, şmecherii, o armată întreagă de fripturişti, de lachei politici, care, ca să-şi apere privilegiile, erau în stare să comită orice samavolnicie. Bănuiam că se va recurge la noi persecuţii, la noi dizolvări, la noi asasinate chiar. Dar ne era cu neputinţă de închipuit că printre cei asasinaţi ar putea fi şi **Căpitanul**. Pentru legionari, Corneliu Codreanu, făcea parte din acea categorie de oameni invulnerabili pe care nici glonţul, nici otrava, nimic nu-l poate vătăma. Nu ne făcusem din **el un idol de circumstanţă;** nu-l consideram, „**cel mai iubit fiu al poporului**", „**genial conducător**", un „**erou al patriei**". În conştiinţa noastră de luptători, Căpitanul ocupa locul comandantului din fruntea coloanei, a generalului iubit pentru care eram în stare să suferim, să ducem crucea Golgotei neamului, să murim chiar, ştiind că el fără s-o spună în cuvinte, întruchipa idealul de dreptate, de speranţe şi de împliniri ale visurilor noastre. De aceea, la şedinţa de la Visticu Erhan au fost foarte puţini cei care ascultându-l pe Radu Mironovici, să se fi lăsat purtaţi de gânduri pesimiste. Doar lângă mine profesorul Al. Bogza, urmărind cu atenţie comunicarea de la „**Centru**", nu se putu stăpâni să exclame: „***Bestiile sunt în stare să ne ucidă şi să pretindă că îşi fac datoria... Să avem grijă: Căpitanul trebuie apărat. Chiar dacă va fi nevoie să le-o luăm înainte...***" Profesorul Bogza avea un temperament tumultuos. Pentru el Corneliu Codreanu era ceva ce nu poate şi nu trebuie! – descris în vorbirea obişnuită: un mare iluminat. Limbajul lui, mai ales când vorbea ca legionar, părea al unui anarhist de profesie. În 1947 l-am

văzut, purta barbă şi ochii nu-şi pierduseră scăpărările de odinioară: avea înfăţişarea marelui anarhist rus Kropotkin. El este cel care în 1933, după ce l-a cunoscut pe **Căpitan** şi a dat mâna cu el în gara Capul Satului, a declarat: ***„Un an nu mă mai spăl pe mână; am avut fericirea să dau mâna cu cel mai mare om politic din România de astăzi..."*** Mulţi câmpulungeni, chiar şi unii legionari, îl considerau pe Al. Bogza un om al extremelor, un exaltat.

Tot în şedinţa despre care vorbim, ni s-a citit o circulară a Căpitanului, prin care se cerea ca **toate organizaţiile legionare să-şi orienteze activitatea spre politica lui Iuliu Maniu, *„singurul om cu prestigiu"*, în cazul când el Căpitanul va dispare în lupta pe care o crede inevitabilă între Mişcarea Legionară şi cercurile corupte din jurul palatului,** completând circulara cu următoarea remarcă: ***„Ar fi groaznic să rămâneţi cadou în braţele unor oameni artificiali apropiaţi de ideologia noastră*** (se referea la cuzişti şi vaidişti – n.n.), ***dar necinstiţi sufleteşte, incorecţi. Această hotărâre rămâne pentru noi puterea de testament."***

Şi acum ceva despre ***„metoda alianţelor politice"***, adică despre ceea ce a încercat şi a făcut Corneliu Codreanu ulterior pentru a contracara într-un fel planurile camarilştilor.

În vremea aceea existau în România mai multe organizaţii de orientare fascistă printre care: **Liga naţional-corporatistă, Frontul românesc** (cu *„numerus valihicus"*) **Partidul poporului german din România** („*exponent al spiritului hitlerist în ţara noastră*"), **Blocul cetăţenesc pentru mântuirea ţării, Partidul unităţii naţionale,** (o organizaţie a generalilor) ş.a. De asemenea existau câteva de-a dreptul hitleriste (în afară de ***„Partidul poporului german")*** ca: **Partidul naţional-creştin** (cu svastica semn distinctiv), **Partidul naţional socialist** (al colonelului Ştefan Tătărăscu, fratele primului ministru), **Păvaza de oţel, Crucile de foc,** ş.a. Majoritatea acestor partide şi partiduţe luaseră fiinţă la dorinţa regelui ca şi **Cruciada românismului** al lui Stelescu şi aveau un singur scop: copiind sistemul de organizare şi de activitate al Gărzii de Fier, să împiedice, să limiteze, să anihileze ascensiunea politică a legionarilor.

Dacă Mişcarea Legionară a fost aşa cum susține propaganda comunistă astăzi sau cum se auzeau unele voci „***democrate***" din trecut: fascistă hitleristă, totalitară, antidemocratică etc., ideologia ei, superficial sau altfel, s-ar fi apropiat de ideologia fascistă a partidelor şi organizațiilor specificate mai sus. În acest caz ar fi trebuit ca orientarea Gărzii de Fier, în aceste momente de cumpănă ***„să se îndrepte spre coaliția politică şi de acțiune cu acestea".*** Nu în altă parte.

Or, Corneliu Z. Codreanu a ales coaliția politică a doi oameni politici: Iuliu Maniu şi Gheorghe Brătianu, cei mai constanți exponenți ai democrației româneşti, a căror poziție antifascistă, antihitleristă nu putea fi discutată.

Mai mult, din documentele prezentate de cronicarii marxişti, rezultă foarte clar că şeful **Legiunii** recomanda legionarilor, în cazul când el va fi ucis aşa cum se preconiza, nu o apropiere de oameni ai ideologiei fasciste, ci să se orienteze spre ***„democratul Iuliu Maniu".***

E aceasta, în viziunea politică a **Căpitanului**, o ipostază suficient de semnificativă, ca să merite a fi pusă în cea mai obiectivă cercetare. Sau nu cumva, **antidemocratismul** lui Corneliu Codreanu, viza politica cinstită, românească, de adevărată regenerare a neamului, politica intereselor vitale ale țării făcută de cei doi lideri democrați: Maniu şi Gheorghe Brătianu?! Se poate descoperi aici sensul real al **fascismului** legionar...

Informarea noastră nu intenționează să prezinte ***„ştiințific"*** democrația pe care voiau legionarii s-o întroneze în locul **desmățului democrației din acele vremuri.** Ci vrem doar prin relatările de față, pornind de la principiile ştiințifice ale lui Vasile Conta, să punem adevărul în adevărata lui lumină istorică, trecând în revistă evenimentele importante legate de **fenomenul politic legionar,** dar, mai ales, să prezentăm cititorilor tragedia legionară văzută şi trăită în vâltoarea faptelor de atunci, ca un contra argument față de falsurile istorice din cronicile marxiste de astăzi. În aşa fel ca mâine istoricii autentici să restabilească **adevărul istoric,** iar cititorii să tragă ei înşişi concluziile cele mai drepte şi mai obiective...

CORNELIU ZELEA CODREANU REFUZĂ O AUDIENŢĂ LA REGE. MANEVRELE POLITICIANISTE ALE CAMARILEI CARLISTE DE A CONTRACARA INFLUENŢA GĂRZII DE FIER. ARMAND CĂLINESCU ÎN VIERMUIREA CE COLCĂIA LA PICIOARELE TRONULUI CARLIST.

La fel ca în 1933 şi anul acesta în 1937, sărbătorile de iarnă (Crăciunul şi Anul Nou) s-au desfăşurat în lumea oamenilor politici din regatul României sub semnul unor mari frământări. Înfrângerea în alegeri a coaliției guvernamentale (liberalii, frontiştii lui Vaida, iorghiştii şi prohitleriştii germani ai nazistului Fritz Fabricius), ca şi **neaşteptata, fenomenala. Impresionanta, formidabila** (expresiile sunt luate din literatura antilegionară) victorie a legionarilor. Iată două, cele mai importante pricini a acestor frământări.

Un guvern înfrânt şi demisionar, o opoziție zgomotoasă, un rege şi o camarilă în panică, dar gata să ducă mai departe lupta pentru **lichidarea gardismului.** De aici cele mai variate **combinații politicianiste, jocuri de culise, machiavelisme,** toate având un singur scop, acela de a pregăti **marea lovitură – dictatura carlistă, apoi marea tragedie – decapitarea Gărzii de Fier.**

În timp ce Corneliu Codreanu se retrăsese la Predeal să petreacă o scurtă vacanță, ca invitat al inginerului Virgil Ionescu (de altfel şeful **Legiunii** era singurul conducător de partid, unul printre puținii lideri politici, care în acea vreme evita să participe la vreun joc de culise sau la vreo alianță în cadrul unui eventual guvern al opoziției; nu-l interesa de loc

să fie ministru şi avea oroare pentru toate combinaţiile politicianiste dirijate de rege şi camarilă) liderii celorlalte trei partide mai importante (PNL, PNŢ, şi PNC), ca şi o seamă de politicieni din afara acestora: Iorga, Vaida, Iunian, Gh. Brătianu ş.a. începuseră să se agite. **Câineasca luptă pentru putere** se dovedi a fi mai acerbă ca oricând.

Regele, Lupeasca, Urdăreanu (*„trinitatea de la palat")* trag sforile. Este un fapt bine cunoscut că fata negustorului de mărunţişuri **Elena Grünberg – Wolf – Lupescu,** nu era numai **metresa lui Carol al II-lea** ci şi *„colaboratorea"* regelui în **aranjamente politice.** În **memoriile** lui Armand Călinescu, la nota din 24 septembrie – 1935, se pot citi următoarele fraze edificatoare: *„Vine la mine Sân-Giorgiu, care e informatorul regelui. Aflu că d-na E. L.* (Lupescu – n.n.) **i-ar fi spus să comunice naţional-ţărăniştilor că, dacă exclud pe Maniu, vor avea puterea cu mâini libere"** (veţi arhiva **ISISP, fond nr.3, dosar nr.65, f.32i).** Aşadar nu-i o născocire ceea ce s-a spus, anume că **formulele de guvern erau puse la punct în budoarul Elenei Lupescu.**

Odată declarată criza de guvern, factorul constituţional, regele avea obligaţia să se consulte cu şefii de partide şi împreună cu ei să rezolve criza. În legătură cu aceasta ne vom folosi de o cronică marxistă de ultimă oră: *„Într-o normală funcţionare a mecanismului de stat, sarcina formării unui nou guvern trebuia încredinţată unui alt preşedinte de partid, în ordinea impusă de rezultatele alegerilor, care exprimau voinţa poporului. În această ordine după Gheorghe Tătărăscu, urma Iuliu Maniu, iar după acesta Corneliu Zelea Codreanu. Desemnarea lui Maniu sau a lui Codreanu era însă exclusă atât din cauza poziţiei constante a acestora de condamnare a comportării suveranului în viaţa publică şi particulară, cât şi datorită faptului că ei nu puteau fi manevraţi de Carol al II-lea şi Elena Lupescu după bunul lor plac.*

După înapoierea mea din vacanţa petrecută în Bucovina (la Suceava şi Câmpulung), în vizită la sediul legionar din capitală, am aflat că îndată după alegeri, Căpitanul a fost

chemat la palat pentru consultări cu suveranul. Mi s-a spus că şeful Legiunii a refuzat invitaţia, dar că ar fi sugerat ideea formării unui cabinet guvernamental compus printr-o apropiere între Iuliu Maniu, Dinu Brătianu şi Gheorghe Brătianu. Corneliu Codreanu şi Iuliu Maniu erau singurii lideri politici care au avut tăria **să nu se lase târâţi în viermăraia ce colcăia la picioarele tronului carlist până la sfârşit.** Iar simpatia legionarilor pentru Maniu nu înceta să se manifesteze în toate ocaziile.

Câţiva ani mai târziu, în Mişcarea Legionară s-au auzit voci care au dezaprobat refuzul Căpitanului de a sta de vorbă cu regele. Se va spune chiar că de la această încăpăţânare a şefului **Legiunii** au pornit toate ponoasele apărute ulterior, asupra legionarilor. Că dacă ar fi avut loc întâlnirea dintre Carol şi Codreanu, întâlnire dorită de rege, dacă şeful Mişcării ar fi fost mai puţin intransigent, mai tolerant şi mai circumspect ca om politic, fără discuţie destinul **Legiunii** ar fi fost altul, s-ar fi ajuns la un **modus vivendi** cu regele şi mai mult ca sigur, legionarii n-ar fi fost obiectul masacrelor din 1938-1939 şi nici duşmanii **Legiunii** n-ar fi cunoscut masacrele din anii următori.

În lumina evenimentelor politice de după 1937 însă s-a văzut că, conducerea Gărzii de Fier n-a făcut rău hotărând să refuze invitaţia de a sta de vorbă cu palatul în circumstanţele de atunci. La şedinţa comandamentului Mişcării şi a Senatului legionar, când s-a pus această problemă în discuţie, cel care a pledat mai convingător pentru refuz a fost profesorul Nae Ionescu. El ştia mai bine ca toţi cine este Carol al II-lea ce urmăreşte el şi care sunt ţelurile camarilei, **vâscul din jurul tronului nimicitorul monarhiei româneşti.**

„De la restauraţie încoace – se zice că ar fi spus profesorul – ***toate guvernele au avut binecuvântarea camarilei: Iorga, Vaida, I.G.Duca, Tătărăscu. Toţi aceştia avizi de putere fiind, au trecut direct sau indirect, prin budoarul cuiva, au sărutat mâna duduii şi s-au angajat să-i fie recunoscători. Putem noi legionarii, face la fel?***

Eu cred că nu. Ştiu că refuzând o conlucrare cu palatul vom avea de suferit. Dar după mine nu-i tot una să murim în demnitate, eroic, înfruntând vrăjmăşia şi ispitele în comparaţie cu a muri ca nişte viermi târându-ne... Camarila, când spun acest cuvânt mă gândesc la gaşca din anturajul regelui, are interesele ei, interese diametral opuse aspiraţiilor neamului nostru. Cu o asemenea gaşcă noi nu putem şi nu trebuie să ne cârdăşim. Cu orice risc. Dacă vrem să supraviețuim în spiritualitatea noastră legionară, dacă vrem să continuăm a pune, cu adevărat, interesele Neamului mai presus de interesele noastre personale, dacă vrem să nu fim victimele pasiunii de a avea, prin orice mijloace, fotolii ministeriale – ceea ce e infinit mai grav ca a fi victimele unor căläi, datoria *Legiunii este să nu cerşească puterea, sau să i se ofere cu anumite condiţii, ci să o cucerească prin exprimarea liberă, democratică a poporului român... Iată de ce Căpitane, nu este acum momentul cel mai potrivit şi mai imperios necesar să staţi de vorbă cu Vodă. Va fi când Legiunea va avea de trei ori 66 deputaţi în Sfatul ţării. Atunci regele va înţelege mai clar jocurile de culise, combinaţiile de tot felul care compromit însăşi ideea de regalitate.*

Şi aceasta nu se va întâmpla prea târziu..."

De evenimentul redat mai sus se ocupă astăzi şi unii scribi stalinişti. Pentru a completa tabloul celor spuse de noi până acum, vom reda, în versiuni diferite (o versiune **romanţată** şi una **„ştiinţifică"** două pasaje din două cărţi antilegionare, care se ocupă de acest caz.

Prima versiune, din romanul lui Marin Preda: **Delirul**, pag. 161-162. Versiunea romanţată are următorul conţinut:

„... **îngrijorat** (regele n.n.) **de ascensiunea legionarilor în alegerile care se pregăteau** (alegerile vor fi programate în ziua de 2 martie 1938 n.n.) **l-a convocat pe generalul I. Antonescu din nou la palat şi l-a întrebat: «cunoşti situaţia politică din ţară. În locul meu, ce ai face?» «Una din două, maiestate, sau trebuie să respecţi constituţia**

şi în acest caz este necesar să te sfătuieşti cu cei care au dat jos guvernul Tătărăscu, domnii Maniu şi Codreanu, sau să dai o lovitură de stat şi să-ţi alegi un om cu care să faci ce vrei!» Regele i-a răspuns că preferă prima soluţie, adică să respecte constituţia. **«În acest caz** - a reluat Antonescu – **cred că ar fi bine să faceţi un guvern naţionalist cu baze lărgite, Goga, Vaida, Codreanu te însărcinez,** a spus atunci Carol al II-lea, **să determini o cerere de audienţă la palat a domnilor Maniu şi Codreanu».** Generalul a acceptat şi s-a adresat prietenului său Nicolae Mareş să-i înlesnească întâi lui o întâlnire cu Codreanu. Şi întâlnirea a avut loc la Predeal în vila generalului. Auzind despre ce e vorba, şeful **Gărzii** a refuzat să ceară audienţa regelui [...] **«Rău faci domnule Codreanu,** ar fi zis atunci acel Nicolae Mareş, **nu vezi cum generalul Antonescu îţi deschide drumul?» «Domnule Mareş,** i-ar fi răspuns Codreanu, **drumul mi-l deschid eu cu sabia».** Şi ar fi schiţat cu braţul întins câteva mişcări ca şi când ar fi avut în clipa aceea cu adevărat o sabie în mână..." Nu ştim dacă discuţia din vila lui Antonescu a avut loc întocmai cum este relatată în pasajul citat. Ceea ce se ştie foarte bine este că şeful **Legiunii** s-a conformat hotărârilor conducerii Mişcării, anume de a-şi deschide drumul spre putere nu cerşind, nu cârdăşindu-se cu vâscul **din jurul tronului** care făcea totul **să nimicească monarhia românească**, ci cu sabia (sabia pentru Corneliu Codreanu însemna luptă), prin voinţa liber exprimată a Neamului, pe calea cea mai paşnică posibilă, a alegerilor parlamentare, prin cucerirea democratică a Corpurilor legionare, aşa cum spusese de la început căpetenia legionarilor: ***„Voim cu zbucium, cu luptă, cu jertfă să ne simţim cuceritori".***

A doua versiune marxistă privind cazul de care vorbim este înserată în ***„Viaţa politică din România în preajma instaurării dictaturii regale"*** pag.158. Îl reproducem fără comentarii, doar cu menţiunea că această versiune nu este departe de adevărul istoric.

„Refuzând invitația de a se prezenta la palat (autorul cărții citate se inspiră din C. Argentoianu: **Însemnări zilnice – Arhiva C.C. al P.C.R., fond nr.104, dosar nr.8625, f.3047**) *în vederea unor convorbiri privind situația ivită după alegeri manevră prin care Carol urmărea destrămarea pactului* (e vorba de **pactul de neagresiune cu Maniu şi Gh. Brătianu**), *C.Z. Codreanu, de teama unei represiuni imediate, a respins în acelaşi timp şi propunerea lui I. Maniu de a continua în comun lupta împotriva cercurilor monarhiste prin organizarea unor mari manifestații de stradă,* el s-a retras la Predeal, evitând angajarea mişcării legionare într-un conflict armat"

De la această precizare rezultă cât se poate de clar că atât obsesia carlştilor timorați de **„batalioanele gardiste"**, cât şi logoreea **„istoricilor"** marxişti de astăzi *(„liste negre", „măsuri masive de înarmare a legionarilor", „declanşarea rebeliunii şi cucerirea puterii pe cale pucistă")*, toate acestea n-au avut şi nu au alt rost decât acela de a justifica represiunile sângeroase ulterioare în decapitarea Gărzii de Fier. Din povestirile ce urmează se va putea vedea că până la asasinarea **Căpitanului** din noaptea de 29/30 noiembrie 1938, legionarii - deşi organizați în **formațiuni paramilitare puternice, instruite pentru asalt** şi deşi trecuți prin calvarul unor neasemuite asupriri, cu temniță, cu morți şi răniți, cu procese înscenate, cu sentințe aspre de condamnare, totuşi n-au optat pentru violență la violențe, ci au acceptat martirajul.

Dacă am judeca lucrurile numai prin prisma refuzului şefului **Legiunii** de a sta de vorbă cu regele, trecând prin cabinetul *„tartărului"* camarilei, **Ernest Urdăreanu**, şi prin **budoarul metresei regale**, încă n-am înțelege perfect de ce Carol al II-lea, cu toate că în discuția cu Antonescu s-a declarat partizan al respectării constituției, s-a oprit la o soluție guvernamentală cu totul neconstituțională: un cabinet Goga-Cuza.

Pentru că, chiar în ziua de 28 decembrie 1937, după ce Guță Tătărăscu prezentă demisia cabinetului național-liberal,

ca un trăsnet se auzi că regele, în urma unor **„aranjamente"** strict secrete, l-a învestit pe Octavian Goga cu alcătuirea noului guvern.

Partidul național-creştin, prezidat de Goga şi având ca preşedinte suprem pe A. C, Cuza, obținuse în alegerile de la 20 decembrie cu 47 mandate în Parlament mai puțin ca național-țărăniştii şi cu peste 27 mai puțin ca legionarii. Din relatările de până acum bazate pe numeroase documente valabile, ştim că P.N.C (în special ramura cuzistă) avea legături directe cu căpităniile național-socialiste din Germania, că primea de la aceştia diferite ajutoare (Gh. A. C. Cuza făcea din aceasta **un merit demn de a fi cunoscut de toată lumea**) şi că ***„punctul esențial în programul şi ideologia P.N.C.-ului era antisemitismul".***

Aşa stând lucrurile, întrebarea care se pune este de a afla ce anume l-a determinat pe Carol să înlocuiască guvernul liberal, un guvern în întregime obedient lui, cu un cabinet național-creştin.

Răspunsul îl vom găsi în mai multe cronici care se ocupă de acest capitol important din istoria politică a României interbelice.

De la început trebuie să subliniem că în viziunea lui Carol al II-lea şi a **„sfetnicilor"** săi pericolul mare pentru proiectele sale de a-şi instaura dictatura personală, de a guverna țara cu ajutorul unor instrumente docile, a unor oameni uşor de manevrat de către rege şi Elena Lupescu (**după bunul lor plac**), nu era Iuliu Maniu şi nici într-un caz Partidul național-țărănesc. Cu național-țărăniştii, chiar şi cu Maniu, Carol mai lucrase. Doar Maniu se declarase pentru justiție şi toleranță. Şi cele mai multe injustiții regale întreaga **viermăraie ce colcăia la picioarele tronului**, aveau nevoie să fie tolerate.

Adevăratul mare pericol îl reprezenta pentru rege şi camarilişti Garda de Fier, în mod special Corneliu Codreanu. Căci şeful **Legiunii** se pronunțase în câteva rânduri pentru justiție, dar şi pentru intoleranță. Era tocmai ceea ce nu-i trebuia lui Carol al II-lea şi Elenei Lupescu.

Încercările regelui, repetatele încercări de a-l aduce pe Zelea Codreanu la **matca** sa, ofertele care i s-au făcut, ajungând până la a i se oferi **puterea** (adică regele să fie **proclamat «căpitanul» Mişcării Legionare, iar Codreanu să fie locotenentul său şi şeful guvernului**), toate acestea, corelate cu încercările Camarilei de a organiza sciziuni în rândurile **Legiunii** şi chiar atentate împotriva **Căpitanului**, n-au avut nici un efect practic asupra intransigenţii lui Corneliu Codreanu şi a Mişcării.

De aceea putem susţine, fără teama de a greşi, că şi învestirea Partidului naţional-creştin, respectiv Goga, cu formarea guvernului a făcut parte din stratagema carolingienilor menită **să lichideze gardismul.** De altfel, în **stratagema** de care vorbim putem include şi ofertele şi aducerea Gărzii de Fier la **matca** regelui, şi încercările lui Carol de a fi proclamat **«căpitanul» Mişcării Legionare, iar Codreanu locotenetul său şi prim-ministru.**

Suntem de acord cu o seamă de afirmaţii ale unor cronicari stalinişti de astăzi care se ocupă de „**stratagema**" regelui. Iată bunăoară ce putem citi în **Viaţa economică şi politică a României, 1933-1938,** la pag.280: ***„Suveranului îi convenea foarte mult noul cabinet deoarece îşi dorea la cârma ţării un guvern de autoritate format din oameni pe care să-i poată manevra după bunul său plac pentru a provoca nemulţumirea opiniei publice. El a urmărit totodată prin aducerea la guvern a naţional creştinilor, să convingă atât cercurile politice interne cât şi cele străine că în viaţa politică a României domnea anarhia, că partidele politice, regimul de partid şi sistemul democraţiei parlamentare au dat faliment, că trebuia să se treacă la o nouă formă de guvernare care să salveze situaţia creată şi să pună ordine în ţară*** (era tocmai ceea ce preconizau legionarii – n.n.) În acest fel se făcea loc tot mai mult ideii de autoritate, iar guvernul O. Goga – A.C. Cuza constituia un provizorat până la aplicarea planurilor dictatoriale ale lui Carol al II-lea.

„Prin aducerea la putere a Partidului Naţional Creştin – citim mai departe în cartea citată – ***regele Carol al II-lea a mai urmărit să creeze un instrument care să apere palatul şi cercurile sale şi să fie o unealtă de învrăjbire şi atac împotriva Gărzii de Fier şi a lui I. Maniu. Regele şi cei din anturajul său erau convinşi că un partid înrudit din punct de vedere ideologic cu Garda de Fier o va putea înfrânge mai uşor decât unul opus ca concepţii şi metode".***

Am subliniat ultimele rânduri din textul citat tocmai pentru ca cititorul să reţină că de fapt obiectul principal al regelui a fost să facă din noul guvern condus de Goga-Cuza **o unealtă de învrăjbire şi atac împotriva legionarilor.**

După opinia unui alt „***istoric***" marxist, Gh. T. Popa, regele intenţiona să folosească Partidul naţional creştin **drept tampon împotriva Gărzii de Fier şi a P.N.Ţ.-ului** ***„cu scopul de a-l folosi în continuare ca forţă care să se opună Gărzii de Fier, pretenţiilor dictatoriale ale acestuia*** (vezi «**Caracterul antinaţional şi antipopular al activităţii Partidului naţional – creştin»,** pag.174 şi 179)".

La 12 februarie 1938, ziarul „**Daily Herald**" scria textual: ***„Regele a crezut că va putea să fure fulgerele lui Codreanu, numind semifascistul Octavian Goga ca prim-ministru".*** În timp ce Florea Nedelcu în cartea sa citată în altă parte ne înştiinţează că **prin înălţarea lui Goga, regele Carol al II-lea** ***„spera să capteze vânturile ce mânau corabia Gărzii de Fier"*** (vezi lucr. cit. pag.166).

Iată, prin urmare, câteva argumente, care, după cum se vede, au constituit baza **stratagemei** folosită de Carol şi anturajul său, cu intenţia de a **contrabalansa influenţa Mişcării Legionare** (ibidem pag.165).

În ziua de 29 decembrie 1937 noul cabinet s-a prezentat la palat şi a depus jurământul de credinţă în faţa regelui.

Dar să scormonim un pic prin gunoiul câtorva **combinaţii** politicianiste petrecute sub înalta oblăduire a **suveranului** până la data depunerii jurământului cabinetului naţional-creştin.

Într-un alt capitol citând din **Însemnările lui Armand Călinescu,** am pomenit un nume: **Sân-Giorgiu, informatorul regelui.**

Ion Sân-Giorgiu era profesor universitar, făcea politică liberală cu Gh. Brătianu, se făcuse cunoscut ca scriitor, publicist, vechi colaborator al revistei **Gândirea,** şi după cum reiese din notele lui A. Călinescu şi din cronicile marxiste de astăzi a fost mulţi ani agentul lui Carol al II-lea în rândul partidelor politice. O anumită perioadă a editat o revistă săptămânală, „***Gândul vremii***", cu colaborarea multor condeieri legionari printre care **Eugeniu V. Haralambie.** Acesta îmi era prieten şi prin el l-am cunoscut personal pe Ion Sân-Giorgiu.

Citind astăzi o parte din **notele informative** pe care le-a trimis regelui (ele se găsesc la **Arhivele Statului, în Arhiva istorică, fond Casa regală)** putem constata că profesorul Sân-Giorgiu a jucat un rol important în alcătuirea guvernului Goga, dar mai ales în stabilirea primelor contacte dintre Carol al II-lea şi Armand Călinescu. De pildă, în mai multe asemenea note Octavian Goga este prezentat ca „***fiind omul politic stăpânit de cele mai constante sentimente de simpatie faţă de rege***". Iar în **nota confidenţială** din 14 octombrie 1935 regele este informat în legătură cu **încheierea unei înţelegeri între I. Maniu, Gh. Brătianu şi Nae Ionescu, prevăzând între altele scoaterea de către fruntaşul legionar a unei publicaţii care să atace coroana şi camarila; Ion Sân-Giorgiu precizând regelui că în acel moment Nae Ionescu întreţinea legături foarte strânse cu Maniu şi Gh. Brătianu, al căror partizan devenise** (citat din cartea lui Florea Nedelcu pag.94). E, cred, necesar să subliniez că prof. Sân-Giorgiu putea fi văzut foarte des în cercurile unor lideri legionari; în câteva rânduri l-am văzut la sediul legionar din strada Gutengerg în tovărăşia profesorului Dragoş Protopopescu şi la redacţia revistei „***Sânziana***" în mare **prietenie** cu C. Gane.

Cât priveşte rolul jucat de Sân-Giorgiu în cârdăşia dintre rege şi Armand Călinescu, iată trei probe concludente

spicuite din trei scrisori informative adresate de acesta lui Carol al II-lea:

Din nota din 8 februarie 1935:

„Îndrăznesc la sfârşitul acestui paragraf, să amintesc Majestăţii Voastre pe Armand Călinescu. Nu o fac în calitate de prieten al său, fiindcă legăturile noastre sunt rare şi întâmplătoare. Din informaţiile pe care le deţin, mi-am putut da seama că Armand Călinescu joacă un rol din ce în ce mai însemnat pe lângă Mihalache. El este informatorul, consilierul şi executorul lui Mihalache. E în acelaşi timp un sincer devotat al tronului şi adversar al punctului de vedere susţinut de Maniu. Pe deasupra e şi un om tânăr, cult, talentat şi înzestrat cu un foarte fin simţ politic. Îndrăznesc a propune Majestăţii Voastre să acorde lui Călinescu deosebită atenţie, încredinţată că el ar putea deveni cu timpul foarte folositor Majestăţii Voastre". (Cât de talentat, cât de înzestrat cu un foarte fin simţ politic a fost acest mare călău al tineretului legionar şi cât de folositor a devenit regelui, neamului românesc şi lui însuşi, vom vedea în capitolele viitoare);

la 19 martie 1935 Sân-Giorgiu scria:

„Într-o discuţie cu A. Călinescu acesta s-a arătat potrivnic lui Maniu şi agitării problemei constituţionale – arătând că la nevoie ţărăniştii îl vor da afară din partid pe Maniu, cum l-au exclus pe Vaida, iar cadrele tinere ardeleneşti vor rămâne în partid, subliniind: «şi dacă Maniu va fi îndepărtat, ce ar putea să ne mai reproşeze Suveranul şi de ce ar ezita să ne dea nouă guvernul»" (deci câinească luptă pentru putere şi în devotamentul lui A. Călinescu faţă de tron);

Nota din 14 octombrie 1935:

„Cred că oameni ca Armand Călinescu ar putea fi bine utilizaţi pentru o viitoare sciziune pe care eu o socotesc posibilă şi necesară rezolvării şantajului naţional-ţărănist".

Într-adevăr, recomandările lui Sân-Giorgiu n-au rămas fără efect. Armand Călinescu era tânăr, cult, talentat, avid de

putere, ca şi Carol, şi sincer devotat tronului. Pe lângă toate calităţile arătate mai sus el mai avea o însuşire, una cea mai importantă şi mai pe placul regelui, aceea de **înverşunat duşman al Gărzii de Fier.**

Lui Armand Călinescu îi lipsea ochiul stâng. Şi-l pierduse când era copil într-o joacă, într-o împrejurare nefericită. Acum purta peste ochiul scos un bandaj negru care-i da o înfăţişare hidoasă de pirat, de om însemnat şi i se spunea **„chiorul".**

Şi poporul englez are în istoria sa un chior pe vestitul amiral H. Nelson, eroul de la Abukir. El şi-a pierdut ochiul în luptă şi bandajul negru care îi acoperea ochiul scos nu-l făcea hidos. Dimpotrivă, acesta părea a fi semnul vitejiei vestitului amiral englez.

Gabriele d'Annunzio, luptătorul pentru independenţa Italiei, şi-a pierdut şi el un ochi. Ca şi, în zilele noastre generalul izraelian Moişe Daian. Şi Nelson şi Daian au purtat bandajul negru ca pe un semn al vitejiei lor, al unor arme ieşite din comun. Înfăţişarea lor nu avea nici o umbră din hidoşenia lui Armand Călinescu al nostru.

Din ***„arh. st. (d) fond I dosar nr.40046, vol 12, fila 53"*** reiese foarte clar că încă din anul 1937 se ştia precis că dementul Carol al II-lea pregăteşte asasinarea lui Corneliu Zelea Codreanu, pentru că va spune acest Carol: ***„atât timp cât va trăi Codreanu nu va fi linişte în ţară..."***

E cât se poate de clar. Totuşi există astăzi o seamă de analişti politici (falşi), care să atribuie lui Horia Sima această înfricoşătoare crimă politică.

Aceasta pentru a crea sciziuni în sânul Mişcării Legionare...

Se zice că **chipul omului e oglinda sufletului.** Chipul hidos al omului care acum intra în cârdăşie cu **vâscul din jurul tronului** era oglinda unui suflet hidos. Un om ca Armand Călinescu părea să fie exact ceea ce căuta regele şi camarila.

La 25 mai 1936, se pare, a avut loc prima întâlnire între Carol şi A. Călinescu. Desigur, s-a trecut prin budoarul

Elenei Lupescu şi prin cabinetul lui Urdăreanu. Audienţa a durat o oră, timp în care deputatul ţărănist de Argeş **a expus pericolul Gărzii de Fier şi a opinat pentru represiune.** Lui Carol i-a plăcut. Mai apoi, i-a mulţumit pentru **atitudinea de constantă fidelitate faţă de tron.**

Şi la 23 decembrie 1937, Armand Călinescu va nota în **Însemnările sale politice: *„Văd pe generalul Condeescu*** (generalul N. Condeescu era sfetnic apropiat al lui Carol al II-lea – n-n-) ***şi îi spun să transmită Rex*** (regelui n.n.) ***că sunt acelaşi devotat Coroanei nu din platitudine, ci din convingere. La ora 3 Condeescu mă cheamă la el. Găsesc pe Urdăreanu care, luase masa împreună şi cu Goga, plecat. Urdăreanu îmi cere cuvântul de onoare asupra discreţiunei celor ce îmi va comunica. Partidul Naţional-Ţărănesc nu va mai fi chemat la guvern cât va fi regele, să ştiu că Rex se va lupta până la ultima limită. S-a hotărât să constituie imediat un guvern Goga cu concursul meu*** (al lui) ***Ghelmegeanu şi Potârcă [...] Urdăreanu îmi enumeră câteva puncte din programul de acţiune şi îmi spune că Rex asigură o guvernare de patru ani [...] Seara, între orele 11-2 noaptea. Lungă întrevedere cu Goga la Condeescu acasă, în prezenţa acestuia, Goga îşi dezvoltă programul pe care l-a discutat cu regele într-o audienţă particulară în după-amiaza zilei..."***

În acea după-amiază nu ştim ce anume a discutat regele cu Goga. Dar câteva zile mai târziu ştim că dementul Carol i-a spus lui Goga că *„atâta timp cât Codreanu va fi în viaţă, nu va fi linişte în ţară".* (vezi arh. st. Buc. [d], fond A, fond a, dosar nr.40046, vol.12, fila 53).

În legătură cu aluzia făcută de rege lui Goga, în **Viaţa economică şi politică a României, 1933-1938,** la pag.281, putem citi următoarele: ***„Şeful guvernului naţional-creştin deşi a înţeles substratul aluziei făcută de rege «nu a vrut să ia asupra sa riscul suprimării lui Codreanu»".***

Legionarul Traian Cotigă referindu-se în cercul unor prieteni la sugestia făcută de rege lui O. Goga şi la

eventualele măsuri pe care guvernul național-creștin ar intenționa să le ia împotriva Gărzii de Fier a spus: ***„...de abia s-au împlinit patru ani de la moartea lui Duca şi astfel de poveşti se mai pot repeta dacă lumea nu-şi bagă mințile în cap"*** (ibidem după arh. st. Buc. fond Casa Regală, dosar nr.361/1937, fila 1).

Ce scria în **Memorii** Constantin Argetoianu?

„La palat şi-n lagărul guvernametal – nota el în aceeaşi zi de **23 decembrie** – ***domneşte panica şi deznădejdea [...]*** **...situația poate deja fi conturată în modul următor:**

1. Nici un partid nu are majoritatea în Cameră.

2. Nici o combinație posibilă de partide nu poate da o majoritate [...]

3. Alegeri noi sunt excluse, căci ar da o majoritate zdrobitoare Gărzii de Fier, ieşită moralmente victorioasă – şi cu avânt – din alegerile săvârşite..."

A doua zi, adică la **24 decembrie, A. Călinescu notează:**

„Mă cheamă Urdăreanu la el. Mă întreabă dacă m-am înțeles cu Goga. Ar urma ca constituirea noului guvern să se facă la 29 decembrie. Mai dă unele detalii de procedare". **La 25 decembrie:** ***„Lungă întrevedere cu Goga..."*** **La 26 decembrie:** ***„Ghelmegeanu merge cu mine la Urdăreanu [...]*** **Urdăreanu pleacă la Sinaia. La 11 noaptea îi spun că, combinația nu merge.** ***Se înapoiază la 4 noaptea. Ne întâlnim la el, Goga şi eu. Hotărâm forma de guvern de colaborare. Cer să intre şi generalul Antonescu..."*** **La 28 decembrie:** ***„se constituie guvernul. Rex subliniază caracterul de colaborare. Vorbind cu mine, îmi spune că are toată încrederea. Adaugă: «Îți mulțumesc ce ai făcut pentru mine»".***

Ca să completăm şirul tuturor „***combinațiilor***" care au stat la temelia guvernului Goga-Cuza. Vom spicui câteva fraze din adnotările lui C. Argetoianu din **28 decembrie 1937**:

„Ieri dimineață regele a sosit la Bucureşti şi la 11 a chemat pe Goga. Goga a stat două ceasuri la palat şi a ieşit însărcinat cu formarea noului guvern... Tot ieri după-amiază regele a primit pe generalul Antonescu (care) ***... a ieşit de la palat ministru, eventual, în cabinetul Goga!!! «Față de un guvern Goga, toate grupările politice se arată ostile. Despre național-țărăniştі şi Maniu nu mai încape nici vorbă, şi asemenea despre Garda de Fier. Zelea şi gardiştii sunt chiar convinşi că Goga a primit mandat să distrugă garda, şi că s-a angajat să o facă. El mai declară că vor răspunde la violență prin violență...» «Dacă, după cum i se spune, se merge la alegeri noi, oricât ar încerca, Goga nu va putea obține mai multe voturi ca Tătărăscu, ba chiar va obține mai puține, iar Garda de Fier va lua, ea, prima de 40%... Seara la 10 - după mai multe zvârcoleli în mocirla politică, guvernul Goga a depus jurământul»".***

Din relatările de mai sus, mai cu seamă din **Însemnările** lui Armand Călinescu, reiese foarte clar că şi guvernul Goga, la fel ca şi cabinetele precedente a fost opera directă a camarilei. Octavian Goga, marele luptător ardelean, pe care în 1932, la împlinirea vârstei de 50 de ani, Garda de Fier, prin Corneliu Codreanu, îl **saluta nu ca pe un fiu, ci ca pe un general cu sabia scoasă,** acum în 1937, primea să conducă un guvern naționalist într-o cârdăşie cu cei mai odioşi duşmani ai lui Iuliu Maniu şi ai legionarilor, ai întregului neam românesc. O nouă victimă a camarilei: O. Goga, alături de I. G. Duca, Iorga, Vaida-Voevod şi Tătărăscu. Încă un nefericit atras într-o cursă diabolică, o cursă din care nu va supraviețui.

Din nou întrebarea: de ce un guvern național-creştin?

Răspunsul ni-l dă Argetoianu în **Însemnările** sale din 29 decembrie: ***„Singurul imbold, care a împins pe rege în alegerea lui Goga, a fost frica de Maniu şi de Garda de Fier. Cunoştea neîmpăcata ură a lui Goga pentru Maniu, şi şi-a zis că un partid ideologic înrudit va putea înfrânge mai uşor Garda de Fier decât unul ideologic opus"*** (vezi „**Magazin istoric**" din ianuarie 1968, pag.71).

❖

Guvernul Goga s-a zămislit noaptea, la întuneric, în ascuns. Din frică şi ură. Dintr-un calcul odios de a distruge. Alături de câteva personalităţi de mare prestigiu şi autoritate ca: prof. **Ion Petrovici** – la Ministerul Educaţiei Naţionale; **Ion Lupaş** – la Culte şi Arte; dr. **C. Banu** – ministru Sănătăţii Publice; ing. **S. Gigurtu** – Industrie şi Comerţ; **E. Savu** – la Ministerul Finanţelor; **Lucian Blaga, Silviu Dragomir, Al. Hodoş, Bornemisa, Leon Scridon** s.a., regele şi camarila au reuşit să introducă în cabinet în posturi cheie, câţiva **transfugi** din P.N.Ţ, aşa-zişii „***centrişti***". Ministerul cel mai important, al Internelor, a fost încredinţat lui Armand Călinescu; Ministerul Justiţiei lui V. Rădulescu-Mehedinţi, iar Virgil Potârcă la Comunicaţii. La Ministerul de Externe, tot din dorinţa palatului, s-a instalat liberalul Istrate Micescu şi acesta un duşman înverşunat al **Legiunii**. După mai multe intervenţii din partea lui Goga şi Călinescu, în fine regele a acceptat ca generalul I. Antonescu să conducă Ministerul Apărării Naţionale, dar *„în umbra căruia, după vechile metode cunoscute, strecură doi dintre intimii săi pe generalul Paul Teodorescu şi generalul Glatz, militari din cercurile palatului plasaţi ca miniştrii subsecretari de stat în acelaşi minister"* (citat din lucrarea lui Florea Nedelcu, pag 176).

Astfel guvernul Goga - Cuza (cu A.C.Cuza ministru fără portofoliu şi cu Gh.A.Cuza la Ministerul Muncii), compus din **progardişti** şi **antigardişti**, din oameni cumsecade şi viitori căläi, făcu plinul în ultima zi a anului 1937. Pentru legionari anul dus fusese „***un an de luptă şi sacrificii***". Cum va fi anul 1938?

Cine putea să răspundă atunci la o întrebare atât de gravă?

Majoritatea corpului ofiţeresc din armata regală, o detestau pe Lupeasca şi sub diferite forme, luptau împreună pentru ca regele să abandoneze această nefastă cârdăşie. Dar de la a detesta pe cineva şi până la a instiga la crimă, trebuie să recunoaştem că e o cale mult prea lungă pentru ca **democratul, înţeleptul şi deloc anarhistul** Iuliu Maniu s-o fi putut face cu atâta **admiraţie pentru Garda de Fier**,

prin împuşcarea unei femei, chiar una care **făcea rău întregii ţări.**

Iată, prin urmare, de ce Elena Lupescu n-a fost catalogată de Mişcarea Legionară printre **marii vinovaţi** ai tragediei legionarilor, deşi, de fapt, ea avusese o contribuţie enormă de la început până la sfârşit, la reprimarea tineretului român după „***restauraţie***". Şi iată de ce nici în ţară fiind **eroina** atâtor **scandaluri amoroase** pe litoralul Mării Negre (o ţintă foarte uşoară pentru cele o sută de pistoale legionare cu foarte buni trăgători), nici în exilul din Spania şi Portugalia (două ţări **fasciste,** unde legionarii – şi ei „**fascişti**" puteau foarte uşor să-şi arate **măiestria** în a folosi pistoalele), Elena Wolff-Lupescu n-a avut soarta tragică a lui Armand Călinescu, a lui Iorga, a lui Gavrilă Marinescu, a lui Iamandi, Moruzov, Argeşeanu şi a celorlalţi **camarilişti** din **anturajul pe care şi-l formase**. N-a fost împuşcată!

Troţki, unul din cei trei „***eroi ai revoluţiei ruse, a comis mai multe crime împotriva poporului din cea dintâi ţară a socialismului***". Dar nici una contra tovarăşilor săi din partidul bolşevic. Totuşi, pentru vina de a fi deviat de la linia stalinistă a partidului, o altă cauză decât aceea pentru care cu adevărat se făcuse mare vinovat, agenţii lui Stalin, din ordinul expres al acestuia, l-au găsit în exilul din Mexic în 1940 şi l-au asasinat. Ultimul dictator al Republicii Nicaragua, generalul Anastasio Somoza, a fost răsturnat de la putere printr-o sângeroasă revoluţie sandinistă şi forţat să ia calea exilului. Dar cei care au suferit de pe urma măsurilor sale samavolnice nu l-au iertat. L-au urmărit, l-au găsit în exil şi l-au asasinat. Aceeaşi soartă au avut-o foarte mulţi lideri naziştі aflaţi în exil, fugiţi din Germania să scape de răspundere. Evreii nu i-au iertat. Au răspuns pentru toate crimele lor şi a altora. Până în ultima clipă a vieţii.

Era foarte normal ca şi Lupeasca să răspundă pentru crimele, pentru jaful, pentru fărădelegile comise în cei zece ani de „***glorioasă***" domnie carlistă.

Dar legionarii au spus: „***S-o pedepsească Dumnezeu***!"

Şi n-au împuşcat-o. Şi nici Dumnezeu n-a pedepsit-o. Deşi înţeleptul Solomon din Testamentul vechi aşa prorocise: „***cui îi place să se însoţească cu nebunii o duce rău***"...

❖

Într-una din zilele toamnei 1935, palatul regal şi-a întărit camarila. Un tânăr maior de cavalerie, pe nume Ernest Urdăreanu, fu numit - desigur la propunerea Duduii – vice-prefect al palatului. Era omul de care aveau nevoie Carol şi Lupeasca: perfid, intrigant, uşor de manevrat, lipsit de scrupule, amoral, meschin şi impostor. Altfel zis avea toate însuşirile unui ideal şef de camarilă şi li se potrivea de minune. Vorba aia: tunase şi-i adunase. De altfel, în virtutea acestor sublime calităţi, pe care ulterior şi le va dezvolta copios, lui Urdăreanu i se mai spunea şi Murdăreanu...

Ascensiunea lui Urdăreanu la palat întrecu orice aşteptare. Foarte curând deveni prefect al palatului, apoi şeful Camarilei, vice-mareşal al palatului, mareşal şi în fine, la începutul anului 1939 fu numit ministru al curţii regale, ceea ce în conjunctura politică de atunci era mai mult ca a fi prim-ministru. Îmi amintesc că spre sfârşitul anului 1939 se vorbea în anumite cercuri din Bucureşti (eu am auzit ***„bomba"*** de la Victor Eftimiu) că regele, în dorinţa de a legaliza şederea permanentă a metresei sale la palat, a recurs la o stratagemă. Adică a organizat o căsătorie formală a Elenei Lupescu cu ministrul curţii, ca astfel Roşcata să locuiască alături de ***„soţul"*** ei permanent în unul din apartamentele palatului şi deci regele amorezat s-o aibă cât mai aproape. Aceasta se întâmplă după masacrele din 1938 şi 1939, când, de teama ***„echipelor morţii"*** legionare, regele era nevoit să nu părăsească palatul decât în ocazii cu totul excepţionale şi păzit cu cea mai mare străşnicie.

Era tocmai într-o perioadă (spre sfârşitul anului 1935), când presa marxistă din Sărindar, **în numele *„patriotismului luminat şi raţional"* întru apărarea**

„democraţiei" şi a „libertăţilor", folosea întreg arsenalul de calomnii şi invective împotriva organizaţiilor naţionaliste. Pentru scribii din solda internaţionalismului proletar, iubirea de ţară a românilor era ***„demagogia şovină, pusă în slujba reacţiunii şi despotismului, dinlăuntru sau din afară".*** Numai ***„democraţia şi libertăţile aduse de vântul siberian al marii revoluţii din octombrie"*** puteau ***„purifica atmosfera (românească) încărcată de miasme huliganice şi de prejudecăţi..."***

Printre naţionaliştii şovini, luaţi în tărbacă de ***„patrioţii luminaţi şi raţionali"*** de la **Adevărul** şi **Dimineaţa**, a fost şi Octavian Goga.

În jurul datei de 15 decembrie, în biroul **Căpitanului** din strada Gutenberg, o echipă de cinci inşi (**Căpitanul**, fraţii Bolintineanu, **comercianţi angrosişti din Obor** şi economiştii Mille Lefter şi Petre Ţocu) făceau ultimele retuşări a unui plan de organizare în legătură cu ceea ce conducerea Mişcării numea pompos ***„bătălia comerţului legionar"***.

Legat de această **bătălie** facem o mică paranteză.

Cititorul îşi aminteşte că în decursul povestirilor noastre, în câteva rânduri am vorbit despre **politica de stradă** a profesorului N.Iorga din primii ani ai debutului său politic de naţionalist extremist. Vom alege din vasta sa activitate xenofobă două momente spre exemplificare: momentul gravelor dezordini studenţeşti din martie 1906, **când** potrivit părerilor sale, **pentru întâia oară o credinţă (nu o pasiune politică) ieşea în stradă în faţa baionetelor, răspunzând cu lovitură loviturilor şi înfruntând moartea** şi momentul sângeroaselor răscoale ţărăneşti din 1907, când el, Iorga **instigatorul** fusese nevoit **să doarmă cu revolverul la căpătâi, păzit de o gardă studenţească.**

Tot ce va face studenţimea română în anii următori: demonstraţii de stradă cu spargeri de geamuri şi capete evreieşti, devastări, greve, congrese, comploturi, atentate, răspunzând cu lovituri loviturilor, înfruntând moartea, toate

acestea vor avea amprenta politică, naționalistă, de luptă, a celor două momente iorghiste, în esență antisemite.

Mai târziu Iorga a zis: „***Faima rugineşte dacă nu o cureți prin muncă în fiecare zi***". Şi cei care îi urmau sfaturile, discipolii, studenții care vor întemeia apoi Legiunea Arhanghelul Mihail, au ascultat îndemnurile apostolului neamului. Au înlocuit dezordinile străzii cu tabere de muncă. Au început să construiască, să-şi facă din muncă un crez politic, o năzuință, un ideal. Să înlocuiască **zadarnicele manifestări violente** prin **muncă şi înțeleaptă chibzuire a timpului lor.**

Dar curând Iorga a adăugat: „***Împotriva pericolului evreiesc, dacă un asemenea pericol există, să folosim armele lor, ale evreilor. Românii să facă negoț, comerț, să se ia la întrecere cu evreii. Să fie la fel, dacă nu mai buni ca populația evreiască, pe care savantul o vedea aşa de numeroasă, de activă, de econoamă şi de solidară, în domeniul economic şi de la o bucată de vreme, nu numai în acesta...***"

Şi acest îndemn a fost ascultat de tineretul român.

Astfel, la sfaturile marelui Iorga, începu bătălia comerțului românesc. Prin Circulara **Căpitanului** din 29 septembrie 1935 lua ființă, tot cu un nume pompos, „***Batalionul comerțului legionar***". În fruntea lui este Petrică Țocu.

Aşadar, în vreme ce echipa celor cinci inşi completau planul de organizare a comerțului legionar, în biroul **Căpitanului** intră profesorul Nae Ionescu. Profesorul trecea foarte rar pe la sediul din strada Gutenberg. Numai când interese excepționale îl obligau s-o facă. Corneliu Codreanu ştia acest lucru. De aceea opri discuția cu organizatorii comerțului, îl primi pe profesor şi în prezența lui Mille Lefter, avu loc următoarea convorbire între **Căpitan** şi profesor: „***Căpitane,*** zice-se că ar fi spus Nae Ionescu***, am un mesaj pentru dumneavoastră din partea generalului Antonescu".*** Simion Lefter îmi povesti (ştia de la Mille Lefter) că, la auzul acestei veşti, **Căpitanul** ar fi zâmbit şi ar fi exclamat cu o oarecare ironie: „***Evrica!... După Uică şi***

Moruzzi e al treilea mesaj primit săptămâna aceasta de la un general... Dacă mergem aşa în continuare, Legiunea o să ajungă o oaste de generali..." Nae Ionescu: „***Azi dimineață avocatul Ică Antonescu m-a înştiințat că generalul Ion Antonescu vrea să vă cunoască... Vă invită la o «partidă» de schi la Predeal. Cu o singură rugăminte: dacă acceptați, fără publicitate... prea s-ar bucura oamenii lui Moruzov care-l pândesc pretutindeni...***"

Ce a făcut **Căpitanul**? În mai puțin de o oră invită la el în birou pe cei mai apropiați colaboratori ai săi: Ionel Moța, profesorul Ion Găvănescul (profesorul Găvănescul era deja pensionar, locuia într-un apartament în apropiere de Cişmigiu şi a fost adus la sediu cu maşina), generalul Zizi Cantacuzino, ing. Gh. Clime, colonelul Zăvoianu, ing. Virgil Ionescu şi preotul I. Dumitrescu – Borşa de la secretariatul Mişcării, care, împreună cu şeful Legiunii, cu Nae Ionescu şi cu Mille Lefter, formau ceea ce astăzi, s-ar numi „***biroul politic al comitetului central al Mişcării Legionare".***

Discuția dintre cele zece căpetenii gardiste se mărgini la două întrebări: cine este generalul Ion Antonescu? Şi dacă e necesar să se accepte invitația la Predeal? **Căpitanul** voia să ştie câteva date în plus despre acest general şi părerea colaboratorilor săi cu privire la mesajul lui Antonescu.

Din mărturisirile lui Mille Lefter cunoscute de mine prin Simion Lefter am înțeles că numai generalul Cantacuzino şi colonelul Ştefan Zăvoianu au putut spune câte ceva despre persoana generalului Antonescu. Amândoi, şi Cantacuzino şi Zăvoianu, îl cunoşteau ca ofițer de carieră, din timpul războiului şi apoi din activitatea de ofițer de stat major şi ataşat militar. Amândoi l-au descris ca pe un militar integru, ca pe un ofițer de valoare, dar orgolios până la prostie, violent şi răzbunător. „Am avut ocazia să-l văd conducând, va spune colonelul Zăvoianu. Mi s-a părut stăpânit de o absurdă ambiție de a domina, de a porunci, de a se impune prin grosolănii de tambur... dacă aş fi solicitat să-mi spun părerea în legătură cu mesajul lui Antonescu, nu vreau să fiu

înțeles greșit, eu aș spune nu. Nu, pentru că un asemenea om orgolios, violent, răzbunător, ușor de manevrat, deși în aparență onest și valoros în realitate ca militar, reprezintă un pericol pentru o mișcare politică în care ordinea și disciplina sunt legi conducătoare ce pornesc de sus în jos, de la generali la ostași și nu invers. Nu, pentru că generalului Antonescu îi lipsește calitatea de a fi **înțelept ca șerpii și nevinovat ca porumbeii.** Pentru că, știu bine, el nu are cum înțelege de ce **cel mai mare dintre noi trebuie să ne fie slugă și de ce sluga nu poate fi mai mare decât stăpânul său.** Integritatea și valoarea amalgamate cu orgoliul, cu ranchiuna, cu ambiția absurdă și cu prostia produc **sminteala.** Și generalul Antonescu este **omul prin care poate veni sminteala...".**

Pare-se că șeful **Legiunii** (așa am înțeles din expunerea lui Simion Lefter) l-ar fi întrerupt pe colonelul Zăvoianu: ***„E posibil să fie așa. Eu nu-l cunosc și nu mă pot pronunța. E posibil ca dorința generalului Antonescu să nu aibă nici o legătură cu aderarea sa la Garda de Fier și deci sminteala să fie exclusă..."*** Generalul Cantacuzino: ***„Căpitane, și eu îl cunosc bine pe Antonescu. Ceea ce se spune că ar fi spus Berthelot cu referire la mine, că sunt omul care trebuie să fiu închis în timp de pace și să mi se dea drumul în timp de război, se potrivește mai mult cu Antonescu decât cu mine. Numai că nebunia mea este o glumă, a unui om care vede viața, lumea, oamenii prin ochiul unui șugubăț, în timp ce nebunia lui Antonescu poate aduce într-adevăr sminteala..."*** Cât privește mesajul lui, se vede treaba că „**nebunul**" vrea să se lanseze în politică. Sunt de acord să răspundeți la invitație, s-o acceptați. **Legiunea** se află în război și are nevoie de **nebuni** ca Antonescu...

Din curiozitate, ca de foarte puține ori până atunci, **Căpitanul** a pus la vot întrebarea: ***„Sunteți de acord sau nu ca Șeful Legiunii să aibă întâlnirea solicitată de generalul Antonescu?"*** Nouă din cei zece au răspuns cu

da, inclusiv votul lui Corneliu Codreanu; unul singur a votat împotriva întâlnirii: colonelul Ștefan Zăvoianu.

În paginile evenimentelor din anii 1940-1941 vom vedea că acest vot va fi un fel de prolog la marea tragedie legionară și prefața scrisă a dramei nefericitului colonel Zăvoianu.

Cum am spus mai sus **„partida"** de schi a avut loc în primele zile după data de 20 decembrie 1935. Cum a ajuns să fie filmată ne-o va povesti Horia Igiroșeanu. Din relatările acestuia desprindem cele ce urmează:

Deși dorința generalului Antonescu fusese ca întâlnirea cu șeful **Legiunii** să fie cât mai discretă și deși **Căpitanul** era un mare dușman al publicității, al reclamelor, (***„Reclama personală,*** zicea el, ***miroase a politicianism, a demagogie")***, planul, proiectul întâlnirii de la Predeal n-a rămas **un secret** în înțelesul deplin al cuvântului. L-au aflat mai întâi legionarii mai ***„șefi".*** Apoi, legionarii mai ***„mărunți",*** mulți din sutele de tineri care treceau zilnic pe la sediul din Gutenberg. Desigur, evenimentul nu era fără oarecare semnificație politică. De aceea n-a scăpat zecilor de agenți ai Siguranței puși să înregistreze activitatea Gărzii de Fier. Și nici oamenilor lui Moruzov.

Actorului Dorin Siritianu i-a vorbit despre proiect un alt actor legionar: Dimitrie Mugur, care în orele libere lucra la biroul **Căpitanului**. Frații Siriteanu (Nicolae și Dorin), amândoi actori cunoscuți și apreciați de iubitorii de teatru, făceau parte din Mișcarea Legionară; Dorin Siriteanu fiind un înfocat adept al **Căpitanului**. De la Dorin Siriteanu a aflat vechiul prieten al acestuia, Horia Igiroșeanu, și el legionar.

Ei, de aici începe povestea.

Horia Igiroșeanu lucra atunci la scenariul unui mare film din trecutul de glorie al neamului românesc. Filmul, sau poate filmele, se va numi „Rapsodia română" și în toamna anului 1940 urma să înceapă turnările.

Lui Horia Igiroșeanu, ca regizor și scenarist, i s-a părut interesantă întâlnirea dintre șeful Gărzii de Fier și șeful Marelui stat major al armatei regelui Carol al II-lea, într-un moment când politica românească de partid și de club

trecea printr-o acută criză de caractere , de ținută morală, de seriozitate.

Unul din cei mai înverşunați vrăjmaşi ai legionarilor, ARMAND CĂLINESCU, referindu-se la criza de care vorbim, spusese în fața parlamentului: „Când eu am văzut aici în această adunare, pe unii oameni politici care se însinuau în vecinătatea Gărzii de Fier, eu nu ştiu ce trebuie să stigmatizez: laşitatea sau frica acestora? (vezi discursul lui A. Călinescu rostit în şedința Parlamentului din aprilie 1934).

Legionarii fuseseră informați că în spatele generalului Antonescu se găseşte armata română. Mai târziu, chiar Hitler personal va fi foarte explicit, spunând: ***„Eu nu am nevoie de fanatici, am nevoie de o armată română sănătoasă".***

După toate probabilitățile, în acele zile, conducătorii celui de-al treilea Reich ar fi acceptat să colaboreze cu oricare alt general român care ar fi venit la ei să le ceară sprijin, angajându-se ferm să continue (să consolideze) opera începută de Carol al II-lea, aceea de a pune în practică toate cererile germane ce urmăreau înglobarea României în sistemul politic, economic şi militar al Reich-ului.

Alegerea lui Antonescu a făcut-o Fabricius. În legătură cu întrebarea ***„de ce a fost ales tocmai Antonescu?".*** În toamna anului 1949, la închisoarea Jilava, voi afla de la profesorul M. Manoilescu mai multe amănunte.

Mai întâi pentru că factorii de răspundere din fruntea Legației germane ştiau că Antonescu se bucură în rândurile Gărzii de oarecare simpatie.

Mai mult, însuşi Horia Sima declarase lui Neubacher (însărcinatul cu probleme economice ale Reich-ului la Bucureşti) că Mişcarea ar fi de acord să participe la formarea unui guvern **în colaborare cu oameni ca generalul Antonescu, Gheorghe Brătianu, Mihail Manoilescu...**

Dar, după opinia profesorului Manoilescu, factorul principal care a determinat alegerea lui Antonescu a fost faptul că, în momente de primejdie, generalul, prin anumiți

oameni (soție, prieteni, camarazi) a încercat să se salveze solicitând sprijinul Legației germane. Martha Bibescu vorbeşte în **jurnalul** ei de mai multe ori despre lacrimile şi rugămintile doamnei Maria Antonescu şi despre intervențiile lui Fabricius în favoarea generalului.

Pentru Fabricius şi pentru conducătorii de la Berlin – va susține Manoilescu – apelul celor din jurul lui Antonescu adresat sub diferite forme Legației germane echivala cu dorința generalului de a miza, în conflictul cu palatul, pe protecția directă a Germaniei; acesta fiind egal cu hotărârea lui Antonescu de a-şi orienta politica spre o coordonare cu politica Reich-ului. Într-o atare situație practic generalul rebel era dispus să accepte începerea unor tratative cu emisarii lui Hitler, să ajungă la acord cu ei, să le datoreze viața şi puterea – ***lucru pe care cu doi ani în urmă Corneliu Codreanu nu l-a făcut şi n-a îngăduit nici altora să-l facă pentru el,*** ceea ce a dus la marea tragedie legionară din 1938-1939. (Ne referim la refuzul său ferm, de a accepta postul de prim ministru, oferit de rege „în schimbul" declarării acestuia ca Şef al Mişcării Legionare).

Iată, prin urmare, de ce conducătorii Legației germane la Bucureşti de îndată ce li s-a implorat sprijinul, au făcut tot ce le-a stat în putere pentru salvarea omului care mai târziu le va mulțumi şi pe care nemții îl vor arunca pe masa de şah a politicii româneşti de atunci spre a contrabalansa **românismul excesiv,** periculos pentru planurile lor expansioniste, românism practicat de legionari, de **fanaticii** de care Hitler **nu avea nevoie.**

Episodul, adică ceea ce s-a întâmplat imediat după arestarea generalului, la sfârşitul primei decade a lunii iulie 1940, este descris cu destulă obiectivitate de cronicarul A. Simion în lucrarea citată. Reproducem fragmentul principal al episodului, considerând că amănuntele date vor înlesni cititorului să-şi facă o idee cât mai cuprinzătoare asupra întregului şir de evenimente desfăşurate în acea perioadă.

„Temându-se ca Antonescu să nu împărtăşească soarta lui Codreanu, suprimat în împrejurări similare –

citim la pagina 18 –19 -, ***Mihai Antonescu l-a anunţat pe ministrul Germaniei la Bucureşti, Wilhelm Fabricius despre cele întâmplate, cerându-i sprijinul. Acesta l-a chemat imediat la telefon pe preşedintele Consiliului de Miniştri, Ion Gigurtu, căruia i-a atras atenţia că arestarea lui Antonescu, care este considerat drept un om al naţiunii, ar putea fi interpretată greşit, astăzi în momentul apropierii de Germania. Ar trebui ca politica întreprinsă acum să nu fie tulburată prin acţiuni stângiste".*** La rândul său, Hermann Neubacher, însărcinatul cu probleme economice al Reich-ului la Bucureşti, solicitat de Cancicov şi de generalul Rozin, a întreprins un demers similar – evident, tot „**particular**" – pe lângă generalul Dombrovschi, primarul general al Capitalei, rugându-l să aducă la cunoştinţa Palatului că un accident întâmplat generalului Antonescu ar face o impresie foarte proastă la Marele Cartier German (A. Simion se foloseşte de anumite documente din Arhiva I.S.I.S.P. fond nr.10 şi de lucrarea diplomatului german H. Neubacher; **Sonderauftrag Südost 1940 – 1945. Bericht aines fliagendon Diplomaten,** pag.52-53). Intervenţiile celor doi reprezentanţi ai lui Hitler – conchide politologul comunist – au fost bine înţelese de Carol şi de apropiaţii săi de vreme ce Urdăreanu a considerat necesar să dea asigurări lui Fabricius că «generalul este de aici înainte în afară de orice pericol». Scurt timp după aceea Antonescu a fost transferat, cu domiciliul obligatoriu, la Mânăstirea Bistriţa, unde era păzit, dar avea dreptul să primească vizite...

Trei luni mai târziu, în calitate de proaspăt preşedinte al unui nou guvern, Antonescu a ţinut să mulţumească salvatorilor săi. H. Neubacher, în cartea sa, relatează că la prima sa întrevedere pe care a avut-o cu generalul, acesta i-ar fi declarat: „***Vizita mea la dumneavoastră este primul act de guvernământ. Ştiu că vă datorez viaţa şi am venit pentru a vă mulţumi***"(vezi op. citată, pag. 53).

Ca deţinut cu domiciliul obligatoriu la Mânăstirea Bistriţa, păzit dar având dreptul să primească vizite, Antonescu a

ajuns la o serie de aranjamente cu şefii Legaţiei germane, prin diferiţi intermediari. A. Simion ne informează că în cadrul acestor **aranjamente**, mandatarii lui Hitler **s-au angajat să-l sprijine pe Antonescu pentru a prelua conducerea statului român cu puteri dictatoriale, în timp ce acesta a promis să promoveze o politică de strânsă alianţă cu Germania.**

Despre „***aranjamentele***" intervenite între Antonescu şi emisarii lui Hitler ne va da câteva detalii însuşi generalul în şedinţa Consiliului de Miniştri din 3 octombrie 1940, spunând: „***De când eram în închisoare la Bistriţa am tratat prin intermediul domnului Mihai Antonescu, ţinut în secret, cu germanii asupra tuturor problemelor guvernării statului şi am arătat, în toate ramurile de activitate a acestui organism complex al statului, care este punctul de vedere al generalului Antonescu pentru ca, atunci când împrejurările m-ar aduce la cârma statului, să n-am dificultăţi cu germanii. Toate principiile pe care le-am pus atunci au fost admise".***

Despre ce anume **principii admise de germani,** s-a vorbit în acele zile cu **mandatarii lui Hitler** vom vedea mai jos.

Deocamdată trecem peste **„eliberarea"** lui Antonescu de la Bistriţa, urmată de audienţa sa la rege, încheiată cu **înţelegerea Carol – Antonescu** şi cu numirea generalului în funcţia de prim – ministru. Şi ne oprim, după cele două convorbiri Antonescu-Fabricius, la evenimentele din noaptea de 4/5 septembrie 1940.

În această noapte aşa cum convenise cu Fabricius, generalul – premier **ceru lui Carol să i se acorde puteri depline pentru conducerea statului.** A. Simion spune că **cererea generalului a fost sprijinită şi de Valer Pop** (omul cel mai de încredere al regelui, care întreţinea strânse legături cu Legaţia germană), adăugând: „***După îndelungi ezitări, după consultarea unor demnitari şi generali, sub presiunea directă a legionarilor şi a Legaţiei Germane hitleriste, care în timpul nopţii a repetat, prin intermediul***

lui Valer Pop «sfatul» de à se acorda puteri depline lui Antonescu, regele a semnat, în dimineața zilei de 5 septembrie, la ora 4, decretele prin care suspenda Constituția, dizolva Parlamentul şi încredința generalului conducerea guvernului cu puteri dictatoriale. Regele îşi presemnase de fapt abdicarea...” (ibidem, pag.27).

Evenimentul este descris cam la fel şi în „**Garda de Fier, organizația teroristă de tip fascist”**, la pag.281, după cum urmează:

„***În aceste împrejurări, caracterizate prin creşterea tensiunii politice interne, a presiunii cercurilor naziste, a agitațiilor şi acțiunilor teroriste ale Gărzii de Fier, prin întreținerea manevrelor persistente ale forțelor fasciste de a prelua puterea, Carol al II-lea emite decretul – lege nr.3052 din 5 septembrie 1940, prin care Ion Antonescu este însărcinat cu formarea unui nou guvern, învestit «cu depline puteri pentru conducerea statului român», sau cum afirma Antonescu însuşi «cu puteri dictatoriale»...”***

Imediat după investirea generalului cu puteri dictatoriale, ca urmare a faptului că în întrevederile din ziua precedentă, Antonescu acceptase să îndeplinească cererile formulate de Legația germană, Fabricius va expedia pe adresa Ministerului Afacerilor Străine al Reich-ului telegrama nr.1530 în care printre altele va menționa: ***„Cred că în persoana lui*** (a lui Antonescu – n.n.) ***am găsit un om în fruntea guvernului român, care este ferm hotărât să execute importantele noastre cereri aici... Armata el o are în mână şi noi putem fi siguri că el va înscăuna din nou ordinea şi va efectua, conform programului, arbitrajul de la Viena. El menține cererea în ce priveşte trimiterea misiunii militare cerere făcută de Carol la 1 iulie 1940, şi repetată la 13 iulie, prin ea se solicita trimiterea unei misiuni germane, în România pentru a face «colaborarea şi mai puternică»*** - n.n. ***şi doreşte cea mai strânsă colaborare cu Germania. Acesta este cuvântul său, pe care ne putem baza”.***

Tot în ziua de 5 septembrie 1940, în corespondența trimisă la Berlin, Fabricius va nota următorul amănunt în legătură cu „***sfatul***” dat lui Carol, prin Valer Pop, în noaptea de 4 spre 5 septembrie: ***„Imediat după miezul nopții m-a vizitat Valer Pop. Nu se ştie ce trebuie făcut şi sunt rugat să dau un sfat. Am repetat ceea ce îi spusesem generalului Antonescu, anume dacă vrea să salveze țara de haos, nu există decât o singură cale: dictatura”*** (vezi Arhiva) I.S.I.S.P, fondul 10, dosarul nr.9 G. pag. 83-85).

Din ambele depeşe ale ministrului german se desprinde foarte clar o tendință spre un antilegionarism. Sfatul lui Fabricius se adresează lui Carol şi Antonescu (nici un cuvânt despre Mişcarea Legionară). Pe ei îi îndeamnă să folosească armata pentru a instaura din nou ordinea, aşa cum o făcuse în 1938 şi 1939, să salveze țara din haos prin dictatură. Împotriva cui? Împotriva sutelor de mii de tineri, legionari şi nelegionari, ieşiți în stradă să demonstreze împotriva dictaturii. La acea oră lui Fabricius, ca şi lui Antonescu, ca şi patronilor lor de la Berlin nici nu le trecea prin cap ideea unei eventuale abdicări a regelui Carol.

Dar aceasta era acum, un lucru pe care nu-l putea evita nici Carol şi cu atât mai mult Fabricius...

IORGA FACE PRIMUL PAS ÎN MAREA TRAGEDIE LEGIONARĂ.

Suntem în 12 martie 1938.

În centrul Europei are loc Anschlusul.

Mai la concret:

Pe la mijlocul lunii martie 1938 adică la 11-12 martie un eveniment important petrecut în centrul Europei pune la dosarul Gărzii de Fier o nouă filă ca act de acuzare.

Ce se întâmplase?

În ziua de 11 martie 1938, la mai puțin de o lună de la ultima întrevedere cu Hitler la Berchtesgaden, cancelarul Austriei Kurt Schuschnigg, sub presiunea naziștilor austrieci, demisionează. Câteva ore mai târziu va demisiona și preşedintele republicii W. Miklas, după ce, bine înțeles, fusese obligat să accepte la conducerea țării un guvern național-socialist în frunte cu nazistul austriac Seyss Inguart (fost ministru de interne în cabinetul precedent).

În noaptea de 11 spre 12 martie 1938, trupele germane, primele, au trecut granițele Austriei. **Pangermanismul** Partidului Național-socialist muncitoresc german începea să ia forme concrete.

La 13 martie, în prezența cancelarului celui de-al III-lea Reich, la Viena în baza unei simple legi, are loc festivitatea **Anschluss-ului:** alipirea Austriei la Reichul german, transformarea ei în provincia germană **„Austmark".** Octavian Goga, recent debarcat de la conducerea României, împreună cu fruntaşul legionar M. Sturdza se aflau la Viena când **diviziile motorizate germane au avut o intrare triumfală** în Piața Mare a fostei capitale a imperiului habsburgic.

Douăzeci şi opt de zile mai târziu prin plebiscitul din 10 aprilie 1938, Austria devine o provincie a Germaniei.

Autodeterminarea se făcuse în favoarea **austriacului Adolf Schicklgruber (Hitler)**. În aceeaşi lună (aprilie 1938), Puterile occidentale (Anglia, Franța, Italia, etc.) recunosc **Anschluss-ul** şi-şi transformă misiunile diplomatice din Austria în consulate generale pe lângă guvernul de la Berlin – lucru pe care l-a făcut în grabă şi guvernul român al M. S. Regelui Carol al II-lea.

Şi acum despre noua filă ca act de acuzare, din dosarul Gărzii de Fier.

În ziua de 12 martie, Corneliu Codreanu, considerând alipirea Austriei la **Marea Germanie** drept **un triumf al unității Germaniei,** deci şi **un triumf pe drumul spre vătămarea colosului sovietic,** a trimis o telegramă conducerii partidului național-socialist prin care **saluta înfăptuirea Anschluss-ului.**

Atitudinea multor oameni politici români din acea vreme putea fi luată ca **pronazistă.** Chiar a unor veritabili apărători ai democrațiilor occidentale ca: Gh. Brătianu, Maniu, Vaida, Mihalache.

Despre O. Goga de pildă, cronicarii marxişti de astăzi susțin că ***„neutrlizându-şi sentimentele sale prohitleriste, anacronice, în ultimul său discurs ținut la 1 aprilie, 1938 la Academia Română,*** saluta acest act de cotropire şi expansiune a Germaniei hitleriste, socotindu-l ca «**cel mai însemnat eveniment de la război încoace» fără a vedea pericolul tot mai mare ce plana asupra României...**" (vezi Gheorghe Pop: **„Caracterul antinațional şi antipopular al activității Partidului Național Creştin",** pag.203).

La data când O. Goga saluta Anschluss-ul ca pe cel mai însemnat eveniment, cariera politică a lui Goga se apropia de sfârşit, doar elogiind expansionismul nazist, trecut prin râşnița compromiterii, nu mai reprezenta un pericol pentru dictatura carlistă.

Nu acelaşi lucru se întâmpla cu şeful Legiunii. Căci problema mare pentru cârmuitorii de atunci rămâne numai Garda de Fier.

De aceea telegrama lui Corneliu Codreanu către Hitler a produs panică în rândurile camarilиştilor. Câteva spicuiri din însemnările lui A. Călinescu vor fi edificatoare: „***Merg la Urdăreanu*** – citim în nota din 12 martie – ***şi-i spun*** **că** ***Garda va ridica din nou capul după cele întâmplate. Codreanu a trimis o telegramă lui Hitler... Poate Rex nu trebuie să mai plece*** (regele era planificat să facă o vizită oficială în Anglia n.n.) ***URD cheamă pe Rex şi îi spune. Se amână pe a doua zi...***"

În ziua următoare, în nota sa din 13 martie, A. Călinescu vorbeşte despre o propunere a ministrului Marii Britanii la Bucureşti, Riginald Hoare, care **îl întreabă ce ar zice dacă Siguranța engleză ar trimite agenți care să însoțească trenul regal.**

Adică, după aproape opt ani de domnie „**glorioasă**" în „**pace şi onor**", urmaşul lui Carol I **Îngăduitorul** şi al lui Ferdinand cel Loial, atât de iubit de popor devenise, şi atâta propăşire adusese patriei române, încât ca să facă o vizită în Anglia trebuia să fie **păzit** de agenții Inteligence Service-ului Britanic.

La 13 martie 1938, la ora 4 după-amiază, A. Călinescu este chemat la Palat, unde expune regelui situația creată în urma **Anschluss-ului** în felul următor (spicuim din nota din 13 martie - vezi **Magazin istoric** nr.6 – iunie 1977, pag.59-60): „***Evenimentele din Austria nu sunt întâmplătoare. Ele sunt o etapă în planul de expansiune germană care cuprinde: stat național integral şi cucerire de noi spații şi materii prime în răsărit [...]***

- Momentul ales: Anglia nemulțumită, Franța frământată de lupte sociale şi economice, Rusia considerabil slăbită.

- Metoda: dezlănțuirea acțiunii pe plan ideologic. Mişcări naționaliste de dreapta. Deci, ajutor şi presiune dinăuntru.

- Care e acum situația României? Am primit deja curentul şi l-am luat noi (se referă la curentul naționalist de autoritate lansat de legionari –n.n.) ***o nouă aşezare***

constituțională. Nu este însă consolidată. În evoluția normală era de aşteptat o redeşteptare. Ea a fost grăbită şi stimulată prin evenimentele din Austria. Telegrama, Codreanu, ecourile de la Gardă. De altfel, sub Goga (e vorba de guvernul național-creştin Goga-Cuza –n.n.) ***nu s-a găsit decât puțin interes la Roma şi indiferență la Berlin. Era socotit ca o etapă pentru a ajunge la Gardă. Faimoasa formulă «în 48 de ore ataşare la Axa Berlin - Roma». Deci, străinii centrali vor încuraja tot pe gardişti şi la momentul decisiv vor conta tot pe ei, chiar când oficialitatea română ar crede potrivit să schimbe politica externă. Aşadar, nici regele, nici lumea politică, în afară de Gardă, nu vor putea rezista...***"

În continuare, ca să evite pericolul (**ascensiunea Gărzii de Fier spre putere),** A. Călinescu face două propuneri:

1. **Amânarea voiajului; lichidarea imediată a gardismului prin arestarea lui Codreanu şi a tuturor fruntaşilor...**

Subliniem că la discuția din 13 martie dintre rege şi Călinescu a fost prezent şi Gh. Tătărăscu, care **s-a declarat de acord cu argumentarea ministrului de interne şi cu propunerile făcute.**

Astfel vizita pe care trebuia să o facă în Anglia, Carol al – II-lea **s-a amânat** „pe motivul incertitudinii dezvoltării viitoare a situației internaționale" (ibidem).

Rămânea de înfăptuit a doua **propunere**: primul pas spre „***lichidarea gardismului***"- **arestarea lui Corneliu Codreanu şi a tuturor fruntaşilor legionari.**

Pretextul? Camarila şi lacheii ei vor găsi un pretext împreună, ca un **autor moral** al tuturor crimelor împotriva tineretului român.

După audiența din 13 martie 1938, cu **aprobările şi impulsurile** de rigoare, A Călinescu trecu la atac. Avea la dispoziție nu numai binecuvântarea dictatorului, pe care noua Constituție îl declarase „**capul statului**" (art.30); „***marele cârmaci***", „**marele legiuitor**", „***capul oştirii***", „***marele român***", „***marele străjer***" (n-a reuşit să fie şi

„marele căpitan al legionarilor"), A. Călinescu în opera sa *„patriotică"* avea acum la dispoziție Jandarmeria generalului Bengliu, poliția şi Siguranța generalului Gavrilă Marinescu şi întregul aparat administrativ al Ministerului de interne. Ministerul armatei, prin generalul I. Antonescu, încă manifesta o oarecare reticență față de planurile sale.

Prigoana antilegionară începu. Provocări *„înscenări"*, samavolnicii. Se încerca, prin toate mijloacele, scoaterea legionarilor din legalitate. Punerea lor în conflict cu legile țării. Găsirea unui pretext care să justifice prigoana. Dar legionarii n-au fost dispuşi să facă jocul asupritorilor. N-au răspuns la nici o provocare.

Atunci a intrat în acțiune **N. Iorga.** Cuvântul lui scris putea fi un rechezitoriu contra legionarilor de neegalat. În câteva numere din ziarul său **„Neamul românesc"** făcu să apară o serie de atacuri la adresa Mişcării Legionare. Însă pentru că Partidul ***„Totul pentru Țară"*** **se autodizolvase,** Corneliu Codreanu, **nu mai exista politiceşte,** iar bătrânii **Legiunii** hotărâseră **să nu pună piedici regelui în realizarea politicii inaugurată la 10 februarie** şi fiindcă trebuia neapărat găsit, dacă nu inventat, un pretext oarecare, lui N. Iorga îi veni o idee, **una genială,** ca să dovedească doar că **nu este omul fiecărei zile, ci omul zilelor decisive** , un **mare temperament în permanentă zbuciumare...**

Ideea apostolului neamului a fost să atace **comerțul legionar.**

Cum? Folosind dialectica marxistă a minciunii, a calomniilor, a celor mai ignobile mişelii.

În unul din aceste articole se atrăgea atenția autorităților guvernamentale de **marele pericol ce-l reprezentau restaurantele legionare.** După N. Iorga aici, **între blide se puneau la cale revoluții, comploturi, uciderii de oameni şi toate relele din lume. Restaurantele legionare,** aceste *„cuibare de asasini"*, **trebuiau închise, iar complotiştii băgați la başcă...**

Mai târziu au avut loc în cadrul Mişcării Legionare câteva colocvii în legătură cu acest **moment** din activitatea lui

Corneliu Codreanu. Au fost legionari care au susținut că dacă şeful **Legiunii** n-ar fi răspuns la calomniile lui Iorga sau dacă scrisoarea sa adresată lui Iorga ar fi fost mai puțin dură, drama legionară n-ar fi avut loc.

În lumina documentelor de astăzi însă se ştie foarte bine (vezi **Memoriile** lui A. Călinescu) că **represiunea împotriva Gărzii de Fier** a făcut obiectul unor discuții dintre Carol al II-lea şi A. Călinescu încă din mai 1936. Cu mult înainte de alipirea Austriei la Germania nazistă. Şi că povestea cu scrisoarea adresată lui iorga n-a avut altă semnificație decât aceea de a fi urgentat şi încurajat represiunea.

Era de neconceput că la atacurile repetate, improbe până la delațiuni, insidioase şi abominabile până la cea mai crasă impostură, să nu se fi răspuns din partea celor atacați. Dacă Mişcarea Legionară, ar fi fost o organizație teroristă, asemenea **brigăzilor marxiste** de astăzi, şi nu o mişcare politică de ordine, condusă de principii şi legi, izvorâte din învățătura creştină şi călăuzită de **comandamente,** ce vorbeau de **primatul legii morale asupra legilor politice,** fără discuție Iorga n-ar fi apucat să îmbrace toga de ***„consilier regal"*** şi nici **ridicola uniformă FRN-istă.**

Aşa se face că în ziua de 26 martie 1938, după amiază, Corneliu Zelea Codreanu trimite, **printr-un agent al său,** o scrisoare profesorului Iorga.

Eram de față la Casa Verde, când *„agentul"* **Căpitanului** a plecat spre piața Victoriei cu misiva adresată **dlui ministru N.Iorga (personal) Şoseaua Bonaparte – Bucureşti.**

(„Agentul" trimis cu scrisoarea, era **comandantul legionar** Sandu Valeriu, fost **apreciat student** al savantului la Academia Comercială, originar din **Botoşenii coanei Zulnia,** mama savantului).

Ce se întâmplase? De ce s-a înfuriat şeful **Legiunii** şi i-a scris o scrisoare ministrului de stat Iorga, o scrisoare socotită de guvernanți ***„calomnioasă la adresa unui înalt demnitar?"***

Vom afla din prima parte a textului scrisorii pe care o redăm mai jos:

„Astăzi, sâmbătă 26.III. 1938, orele 9 dimineață, cele două restaurante, de la Obor şi de la Liceul Lazăr, au fost închise de autorități. La fel şi magazinul de coloniale Obor. La cel dintâi s-a prezentat comisarul şef Furdulescu de la circa 18, însoțit de doi comisari ajutori şi de un pluton de jandarmi sub comanda unui sergent. La cel de al doilea, comisarul şef Malamuceanu, însoțit de doi comisari –ajutori , punând în vedere personalului să se retragă, deoarece au ordin ca să evacueze şi să închidă imediat localul. Domnul Popescu (responsabilul restaurantului de la liceul Lazăr – n.n) ***le-a cerut ordin scris. Au răspuns: Avem ordin verbal. Personalul s-a retras fără nici un fel de împotrivire, lăsând totul în mâna autorităților...".***

Eram la redacția ziarului **Buna –Vestire,** pe bulevardul Elisabeta, când s-a primit un telefon care făcea cunoscut (telefonul l-a primit Mihail Polihroniade) că restaurantul legionar de la Liceul Lazăr a fost ocupat de jandarmi. Imediat am plecat acolo, încât ştiu de la fața locului câteva amănunte neînregistrate în scrisoarea **Căpitanului**.

Când am ajuns eu la Liceul Lazăr situația se prezenta astfel: Restaurantul care se afla pe strada Schitul Măgureanu colț cu bulevardul Elisabeta, vizavi de Liceul Lazăr (aici fusese mai înainte un restaurant cu grădina de vară, numit „**La Berbec**"; astăzi pe locul acela se găseşte un complex de magazine, era practic asediat de jandarmi. Toate intrările spre restaurant erau ocupate, consumatorii aflați la acea oră în local (e de notat că la acest restaurant se putea lua şi micul dejun) fuseseră evacuați, iar între comisarul Furdulescu şi personalul restaurantului se duceau tratative.

Între timp, dându-se alarma la Universitate şi Facultatea de drept, în mai puțin de jumătate de oră şi-au făcut apariția două grupuri mari de studenți care, împreună, cu un alt grup de tineri veniți de la sediul din Gutenberg, au format un cordon în jurul plutonului de jandarmi.

Virtual, în fața celor aproape o mie de legionari din cordonul ce împrejmuiseră pe jandarmi, autoritățile polițieneşti se găseau în imposibilitatea de a-şi duce la bun sfârşit misiunea primită. Trebuia un singur semnal şi jandarmii ar fi fost dezarmați.

Aşa ceva nu s-a întâmplat, pentru că ordinul era foarte clar pentru legionari: Să nu răspundă la nici o provocare.

Închiderea restaurantelor legionare fără vreun ordin scris, constituia nu numai o încălcare a celor mai elementare drepturi cetățeneşti, cu mari prejudicii materiale şi morale, dar şi o provocare impertinentă, insidioasă.

La care Garda de Fier a răspuns cu **supunere.**

Se făcuse ora 10, **Căpitanul**, aflat la sediu, fusese încunoştințat în amănunțime despre cele ce se întâmplau la restaurantul de la Liceul Lazăr. Un telefon primit din partea lui P. Bolintineanu , îl înştiințase că şi la magazinele din Obor jandarmii veniseră să le ocupe.

Situația părea explozivă destul de gravă ca să nu necesite o grabnică rezolvare. În fața restaurantului de pe Schitul Măgureanu se adunaseră mii de tineri, spiritele începuseră să se agite, gata să aprindă scânteia unor dezordini cu rezultate imprevizibile.

Cu trei dintre cei mai apropiați colaboratori a reuşit să se consulte **Căpitanul** în cea mai mare grabă: cu inginerul Gh. Clime, cu profesorul Nae Ionescu şi cu colonelul Ştefan Zăvoianu.

Şi a decis **să evite o confruntare cu autoritățile carliste.**

Dar indignat, furios chiar, considerând măsura guvernului o samavolnicie fără precedent, odioasă, un abuz perfid, a hotărât să scrie un protest, să înfiereze cu tărie samavolnicia Ministerului de interne. Normal ar fi trebuit să se adreseze şefului guvernului. Cum însă ştia că patriarhul Miron Cristea nu-i decât **o simplă păpuşă cu barbă în mâinile lui Armand Călinescu** – părerea lui Zaharia Stancu – şi cum omul despre care ştia că pregăteşte **lichidarea gardismului** nu voia să comunice nici într-un fel, s-a decis

să-şi exprime indignarea printr-o scrisoare adresată celui mai marcant membru al guvernului N.Iorga, al cărui condei de *„mare istoric"*, prin **articole cu otravă** din *„Neamul Românesc"*, instigase direct la nimicirea comerţului legionar.

Cu câteva zile înainte, Ministerul de interne, cu ordinul 745/ 25, Siguranţa Generală cu nr. 1488/ 25, ceruse prefecturilor şi chesturile poliţiilor din ţară **să ia măsuri de închidere şi sigilarea localurilor de consum şi debit cunoscute şi specificate prin anexa ord. 1821/25.** Însă cei care s-au prezentat la restaurantele legionare şi la magazinele de coloniale din Bucureşti să le închidă şi să le sigileze au refuzat să prezinte **ordinul scris**, răspunzând să au **ordin verbal**.

În scrisoarea sa, Corneliu Codreanu reproduce ordinul de mai sus aşa **cum a fost primit de autorităţile locale din parte lui Armand Călinescu, făcând următoarea remarcă:** ***„...închiderea acestor două restaurante ne-a cauzat prejudicii materiale sângeroase, şi obligaţii cărora nu le vom putea face faţă în nici un fel şi deci mari prejudicii morale"*** adăugând: ***„Întreprinderea Obor s-a deschis la data de 14 septembrie 1937, făcându-se mari cheltuieli de investiţii în reparaţia localului în valoare de 400.000 lei, cu chirie de 200.000 lei. Restaurantul Lazăr s-a deschis în noiembrie 1937, cu chirie de 280.000 lei anual şi investiţii numai în repararea localului de 250.000 lei. În ambele localuri, mărfuri, veselă şi vinuri în pivniţă, în cea mai mare parte pe credit, peste două milioane şi jumătate...".***

Până aici, scrisoarea lui Corneliu Codreanu nu are nimic **ameninţător şi injurios.** Se încearcă prezentarea unei stări de fapt şi cuvintele nu sunt alese, pentru că indignarea şi revolta în faţa unui atât de condamnabil abuz erau prea mari ca să poată fi ornamentate cu vorbe savante. Abia în partea ultimă a scrisorii cuvintele **Căpitanului** par a fi strigate de revoltă cu ecouri răsunând a blestem. Un cronicar naţionalist va caracteriza-o în 1940 (vezi *„Porunca Vremii"* septembrie

1940) drept ***„zguduitoare prin imensa tristeţe ce se desprinde din ea".***

Singurele cuvinte scrise de şeful **Legiunii**, care eventual pot face obiectul unui fel de **impoliteţe** faţă de Iorga, au fost ***„necinstit sufleteşte". „Sunteţi domnule profesor, necinstit sufleteşte !"***

Nu avem la dispoziţie nici un document (în afară de literatura marxistă antilegionară), care să conţină textul scrisorii lui C. Z. Codreanu redat într-o formă autentică, aşa cum fusese scris la 26 martie 1938 şi primit de N. Iorga. Pentru neoproletcultiştii marxişti din România anilor 1980 şi această scrisoare constituie ***„un secret de stat"*** accesibil numai cronicarilor dispuşi a fi detractori şi a falsifica adevărul istoric.

De aceea, fiindcă ultima parte a scrisorii despre care vorbim este intr-adevăr un document unic, zguduitor, o pagină memorabilă, pentru legionari, desigur cea mai dramatică din întreaga istorie politică a României interbelice, vom reproduce din ea câteva fragmente, cele mai semnificative, aşa cum se găsesc tipărite în cărţile antilegionare din ultima vreme.

Scoţând în evidenţă **prejudiciile materiale şi morale** cauzate legionarilor prin desfiinţarea, închiderea comerţului legionar, Corneliu Codreanu, adresându-se lui Iorga şi celorlalţi vinovaţi din guvernul patriarhului, scrie:

„Când aţi văzut că pornim, că suntem corecţi, că suntem capabili, că munca noastră e binecuvântată de Dumnezeu, veniţi tot voi, şi distrugeţi acest început de comerţ românesc, poate cel dintâi început serios în vremea noastră, veniţi şi fără milă înăbuşiţi aceste încercări, tot avântul nostru şi atâtea speranţe.

Ce epitete să vă dau? Ce cuvinte din limba română vi s-ar potrivi ?

Ne acuzaţi că am greşit în trecut. Dar cine n-a greşit dintre noi? Spuneţi însă cu ce am greşit acum? Ne scoateţi o crimă din cea ce înşivă ne îndemnaţi ieri să facem? Nu mai existăm decât noi care trebuie să fim

nimiciți, prin orice mijloace. Niciodată, nici un cuvânt de rău pentru profesorul Iorga. Totdeauna cu respect și binecuviință. De câtva timp plouă cu articole cu otravă peste noi... Între bliduri (adică în restaurantele noastre) facem comploturi, punem la cale revoluții îngrozitoare și vrem să ucidem oameni «Suflete de asasini, oameni cu revolvere în mâini și-n buzunare». Ei bine nu mai pot ... Nu să ne închideți comerțul nostru nu să ne înăbușiți avântul, ci să ne bateți la tălpi, să ne trimiteți în Insula Șerpilor, să ne ucideți cu pietre, să ne spânzurați cu picioarele în sus și să ni le bateți în cuie, să ne supuneți la cele mai mari umilințe, nu veți întâmpina nici dumneavoastră domnule profesor Iorga, și nici ceilalți ... nu numai nici o violență, dar nici măcar o opunere. Dar de acum și până voi închide ochii, domnule Iorga, și după aceea, după moarte, te voi privi așa cum meriți. București 26 martie 1938 (semnat) ***Corneliu Z. Codreanu"***

Vreo opt ani mai târziu am avut ocazia să vorbesc despre acest **moment** nefericit pentru **Legiune** și **Căpitan** cu profesorul **Dragoș Protopopescu**. Dragoș Protopopescu, ca lider legionar, făcuse parte – așa cum vor recunoaște unii cronicari stalinești (precum Valeriu Râpeanu) – din acea categorie de **intelectuali fruntași legionari**, alături de Nae Ionescu, Traian Brăileanu și P.P.Panaitescu, ca ***„oameni de o înaltă pregătire"***. În acele zile ale sfârșitului de martie 1938, Dragoș Protopopescu fusese în permanentă legătură cu Nae Ionescu, în timp ce acesta s-a găsit în momentele acelea – și în toate momentele de restrițe din timpul guvernării carliste – în preajma **Căpitanului**, ca sfătuitor, apoi ca victimă a acestei guvernări odioase.

L-am întrebat în1945, pe Dragoș Protopopescu dacă a discutat cu Nae Ionescu atunci, în martie 1938, despre scrisorea trimisă lui N. Iorga. Mi-a răspuns cam așa: ***„Am discutat chiar în seara zilei de 26 martie. Încă nu se știa ce va urma... Eu mi-am exprimat părerea că savantul nu va face uz de această scrisoare – dealtmiteri scrisoarea***

nici nu conținea vreun ultraj – spre a se răfui cu Mișcarea Legionară. La care Nae Ionescu mi-a răspuns textual: «Nicolae Iorga nu va pierde acest prilej unic de a arunca prima piatră... E prea vanitos și prea răzbunător și destul de absurd ca să înțeleagă că revolta Căpitanului este justificată...»"

Nae Ionescu a avut dreptate.

Într-adevăr N. Iorga n-a înțeles nimic din indignarea, din strigătul lui Corneliu Codreanu care semăna mai degrabă cu un îndemn la cumințenie, la meditare, decât cu o amenințare sau cu un ultraj.

A doua zi, la 27 martie, în primele ore ale dimineții, savantul avu o lungă întrevedere cu ministrul de interne căruia i-a prezentat incriminata scrisoare. În fine, iată pretextul! De când îl așteptau Armand Călinescu, regele și camarila.

Un guvern patronat direct de „capul statului", în care Armand Călinescu își asumase rolul de **lichidator** al **gardismului**, un guvern care cuprindea sub președinția capului bisericii ortodoxe române, pe cei mai înverșunați dușmani ai **Legiunii**, care, toți, își propuseseră **să nu mai procedeze cu mănuși pentru a nu-și pierde și autoritatea, și poziția,** un asemenea guvern nu avea nevoie de prea multe pretexte spre a pune în aplicare niște măsuri abuzive, niște planuri ce lezau Constituția morală a țării.

Un astfel de guvern ar fi putut trece, fără nici un anume pretext, direct la asasinatul politic- așa cum de altfel a și făcut-o. Cine îl oprea? Cui ar fi dat socoteală? Când însuși **factorul constituțional**, monarhul țării, se număra printre complotiști și asasini.

Dar acum, din moment ce pretextul îl aducea *„apostolul neamului", „marele savant", „omul zilelor decisive"*, el era bine primit. Prin el se implica în procesul de decapitare a Gărzii de Fier, în mod nemijlocit, și N. Iorga – fapt ce a contribuit cel mai mult la declanșarea și desfășurarea tragediei legionare.

Armand Călinescu s-a considerat până la sfârşitul vieţii discipolul savantului N. Iorga – afirmaţie pe care am citit-o într-o revistă marxistă. În aceeaşi revistă (**Magazin istoric** nr.7, din octombrie 1967, pag.62) se poate vedea o poză ce-i prezintă pe cei doi **carolingieni** în ridicola uniformă a **Frontului renaşterii naţionale**. Două figuri sinistre, după înfăţişare, ca şi după tot răul făcut tineretului român: doi monştri pe care nici pământul nu-i va ierta.

Mentor şi discipol, amândoi uniţi în fărădelegi şi crime, un cuplu mai ideal nici că se putea...

Armand Călinescu – se zice că, citind scrisoarea lui Codreanu, ar fi exclamat radiind de bucurie: ***„Asta-i muzica ce-mi place".***

Apoi l-ar fi îndemnat să-l cheme pe autorul scrisorii în faţa justiţiei.

Acelaşi lucru l-a făcut şi regele. ***„Dă-l în judecată pentru ultraj!*** – se zice că l-ar fi sfătuit suveranul. ***Eşti ministru! După lege, orice atac împotriva unui ministru în exerciţiul funcţiunii este pedepsit cu închisoarea..."***

Şi, din nenorocire pentru liniştea şi prestigiul României de atunci, pentru Mişcarea Legionară, dar mai ales din nenorocire pentru liniştea propriei sale conştiinţe, Nicolae Iorga s-a lăsat târât de pasiunea răzbunării, de orgoliu şi prostie, acceptând să fie delator – el care ceva mai târziu va scrie că ***„nu există o speţă de oameni mai acoperiţi de dezgustul public, păstrat în paginile istorice, decât delatorii..."***

Mai mult, s-a învoit a fi **principalul autor moral** a unor asasinate politice, care, prin ferocitatea şi semnificaţia lor, vor concura cu cele mai sordide omucideri din holocaustul sovietic.

„După ce a citit conţinutul scrisorii primite – din *„Fapte din Umbră"*, vol.III., pag 137 – ***Nicolae Iorga a prezentat-o ministrului de interne, Armand Călinescu, cu care a conceput împreună plângerea penală ce avea să fie trimisă organelor judiciare şi prin care Corneliu Codreanu a fost învinuit de injurii grave la adresa unui înalt demnitar ..."***

După care – iată şi delaţiunea în forma ei cea mai josnică! – cu calm ce nu trăda furtuna ce avea să se declanşeze, scrisoarea a fost restituită lui Corneliu Zelea Codreanu împreună cu următorul răspuns al lui Nicolae Iorga: ***„Se trimite înapoi, cu cea mai îndreptăţită indignare, acestea sunt cuvinte nesocotite din partea cuiva care amintindu-şi cât sânge s-a vărsat de el şi de pe urma faptelor sale ar trebui să se coboare în conştiinţa sa pentru a se pocăi, evitând ţării primejdiile ce sunt asupra ei ...".***

Guvernul, de asemenea sesizat şi somat să ia atitudine, s-a adunat în şedinţa specială, în ziua de 28 martie, 1938; A. Călinescu va nota în aceeaşi zi: ***„Propun acum urmărirea lui Codreanu pe tema ultragierii lui Iorga. Eventual arestarea celor ce s-ar solidariza".***

Tot în **însemnarea** din 28 martie, Călinescu notase că **a lucrat singur, că politica, uneori, nu l-a secondat, că unii membri din guvern, de asemenea, l-au contracarat şi au întreţinut legături cu Codreanu, astfel apărând că duce o politică personală, „ *ceea ce este inadmisibil* ..."**

Într-adevăr, în şedinţa Consiliului de Miniştri din 28 martie 1938, Ministrul Apărării Naţionale, generalul I. Antonescu, în complet dezacord cu regele şi camarila sa, cu majoritatea membrilor cabinetului prezidat de patriarhul ţării, s-a situat pe poziţia opusă votului guvernului care prevedea aplicarea de ***„sancţiuni"*** lui Corneliu Z. Codreanu. Atâta i-a trebuit regelui. Tot vroia să se debaraseze de acest incomod general.

Chiar în aceiaşi seară de 28 martie din ordinul lui Carol al II-lea guvernul a fost remaniat. În locul generalului Antonescu, departamentul Apărării Naţionale fu încredinţat unui alt general, **Gh. Argeşeanu**, un **preasupus** executant al ordinelor regale, care va face *„minuni de vitejie"* pe frontul decapitării **Gărzii de Fier**; Ministerul de justiţie, un minister important în **strategia lichidării gardismului** căzu

Armand Călinescu s-a considerat până la sfârşitul vieţii discipolul savantului N. Iorga – afirmaţie pe care am citit-o într-o revistă marxistă. În aceeaşi revistă (**Magazin istoric** nr.7, din octombrie 1967, pag.62) se poate vedea o poză ce-i prezintă pe cei doi **carolingieni** în ridicola uniformă a **Frontului renaşterii naţionale**. Două figuri sinistre, după înfăţişare, ca şi după tot răul făcut tineretului român: doi monştri pe care nici pământul nu-i va ierta.

Mentor şi discipol, amândoi uniţi în fărădelegi şi crime, un cuplu mai ideal nici că se putea...

Armand Călinescu – se zice că, citind scrisoarea lui Codreanu, ar fi exclamat radiind de bucurie: ***„Asta-i muzica ce-mi place".***

Apoi l-ar fi îndemnat să-l cheme pe autorul scrisorii în faţa justiţiei.

Acelaşi lucru l-a făcut şi regele. ***„Dă-l în judecată pentru ultraj!*** – se zice că l-ar fi sfătuit suveranul. ***Eşti ministru! După lege, orice atac împotriva unui ministru în exerciţiul funcţiunii este pedepsit cu închisoarea..."***

Şi, din nenorocire pentru liniştea şi prestigiul României de atunci, pentru Mişcarea Legionară, dar mai ales din nenorocire pentru liniştea propriei sale conştiinţe, Nicolae Iorga s-a lăsat târât de pasiunea răzbunării, de orgoliu şi prostie, acceptând să fie delator – el care ceva mai târziu va scrie că ***„nu există o speţă de oameni mai acoperiţi de dezgustul public, păstrat în paginile istorice, decât delatorii..."***

Mai mult, s-a învoit a fi **principalul autor moral** a unor asasinate politice, care, prin ferocitatea şi semnificaţia lor, vor concura cu cele mai sordide omucideri din holocaustul sovietic.

„După ce a citit conţinutul scrisorii primite – din *„Fapte din Umbră"*, vol.III., pag 137 – ***Nicolae Iorga a prezentat-o ministrului de interne, Armand Călinescu, cu care a conceput împreună plângerea penală ce avea să fie trimisă organelor judiciare şi prin care Corneliu Codreanu a fost învinuit de injurii grave la adresa unui înalt demnitar ..."***

După care – iată şi delaţiunea în forma ei cea mai josnică! – cu calm ce nu trăda furtuna ce avea să se declanşeze, scrisoarea a fost restituită lui Corneliu Zelea Codreanu împreună cu următorul răspuns al lui Nicolae Iorga: ***„Se trimite înapoi, cu cea mai îndreptăţită indignare, acestea sunt cuvinte nesocotite din partea cuiva care amintindu-şi cât sânge s-a vărsat de el şi de pe urma faptelor sale ar trebui să se coboare în conştiinţa sa pentru a se pocăi, evitând ţării primejdiile ce sunt asupra ei ...".***

Guvernul, de asemenea sesizat şi somat să ia atitudine, s-a adunat în şedinţa specială, în ziua de 28 martie, 1938; A. Călinescu va nota în aceeaşi zi: ***„Propun acum urmărirea lui Codreanu pe tema ultragierii lui Iorga. Eventual arestarea celor ce s-ar solidariza".***

Tot în **însemnarea** din 28 martie, Călinescu notase că **a lucrat singur, că politica, uneori, nu l-a secondat, că unii membri din guvern, de asemenea, l-au contracarat şi au întreţinut legături cu Codreanu, astfel apărând că duce o politică personală, „ *ceea ce este inadmisibil* ..."**

Într-adevăr, în şedinţa Consiliului de Miniştri din 28 martie 1938, Ministrul Apărării Naţionale, generalul I. Antonescu, în complet dezacord cu regele şi camarila sa, cu majoritatea membrilor cabinetului prezidat de patriarhul ţării, s-a situat pe poziţia opusă votului guvernului care prevedea aplicarea de ***„sancţiuni"*** lui Corneliu Z. Codreanu. Atâta i-a trebuit regelui. Tot vroia să se debaraseze de acest incomod general.

Chiar în aceiaşi seară de 28 martie din ordinul lui Carol al II-lea guvernul a fost remaniat. În locul generalului Antonescu, departamentul Apărării Naţionale fu încredinţat unui alt general, **Gh. Argeşeanu**, un **preasupus** executant al ordinelor regale, care va face *„minuni de vitejie"* pe frontul decapitării **Gărzii de Fier**; Ministerul de justiţie, un minister important în **strategia lichidării gardismului** căzu

pe mâna lui **Victor Iamandi**. Iar, pentru ca mascarada carlistă să pară o treabă „***serioasă***" şi **să consolideze dictatura regală** – după cronicarii comunişti citire -, palatul a creat un aşa-numit ***„consiliu de coroană"***, un fel de **organ consultativ**, compus inițial din 11 membri, toți numiți de rege: patriarhul Miron Cristea, mareşalii Al. Avramescu şi C. Prezan, N. Iorga, Al. Vaida-Voievod, G.G. Mironescu, dr. C. Angelescu, C. Argentoianu, Gh. Tătărăscu şi generalii A. Văitoianu şi E. Ballif.

Potrivit **însemnărilor politice** ale lui A. Călinescu, regele **se bizuia** pe două persoane din anturajul său, în afară de camarilă, pe **Tătărăscu** în ***„Comitetul de patronaj"*** (consiliul de coroană) şi pe **Călinescu în guvern**.

Şi din acest organ fantomatic, incoerent şi eterogen, Iuliu Maniu şi Octavian Goga au refuzat să facă parte.

Consiliul de coroană, în forma arătată mai sus, cu membri numiți „***consilieri regali***", **având rangul** (şi salariul!) **de miniştri de stat**; şi-a început activitatea chiar în ziua creării lui, la 31 martie 1938, aprobând în unanimitate, **cu entuziasm patriotic**, decretul regal din 30 martie privind dizolvarea tuturor formațiunilor politice din România.

Ținând cont de faptul că ultima măsură constituia un eveniment important în politica românească interbelică, ne permitem să insistăm asupra câtorva aspecte legate de evenimentul în sine.

Într-un alt capitol am arătat că cele două mari partide (P.N.Ț.) şi (P.N.L.) – **au dat să se înțeleagă** – aşa reiese din majoritatea lucrărilor marxiste de specialitate – **că vor sprijini orice formulă politică de *„uniune națională"* impusă de coroană, cu condiția înlăturării guvernului Goga-Cuza şi a reprimării Gărzii de Fier.**

Mai apoi, P.N.Ț. şi P.N.L. au fost întrucâtva încântate să vadă **în acțiune** noul guvern de ***„uniune națională"*** **prezidat de patriarhul țării** şi fundamentat pe participarea unor importanți fruntaşi național-țărăniști şi liberali, prin care cercurile palatului voiau **„să opună cu abilitate triumfului**

Gărzii de Fier, un front incluzând biserica, armata şi politicienii de orientare antilegionară.

Dar iluziilor celor care se aşteptau ca P.N.Ț. şi P.N.L. să mai joace în politica românească un rol primordial s-au spulberat foarte curând. Împotriva vechilor partide, a parlamentarismului, în general împotriva tuturor **rânduielilor politice** de dinaintea loviturii carliste din 10/11 februarie, se dezlănțui o campanie virulentă, regizată de camarilă în scopul – cum va susține A. Călinescu – ***„popularizării regalității şi formarea noului spirit"***.

Cu ocazia promulgării noii constituții (sărbătoarea acestui eveniment a avut loc la palatul regal în ziua de 27 februarie, cuvântul rostit de şeful guvernului: **înalt preasfinția sa** patriarhul Miron Cristea, iar discursul său era întocmit de Armand Călinescu şi se încadra în campania violentă împotriva partidelor politice socotindu-le o primejdie națională, prin alimentarea corupției, prin cultivarea inechităților sociale, prin ațâțarea vrajbei între cetățeni, prin surparea încrederii în viitor etc. – vezi ***„Sistemul partidelor politice din România"***, pag.127). s-a putut auzi următoarea **Alocțiune**, un fel de hulă împotriva democrației : „***Astăzi s-a distrus hidra cu 29 de capete electorale, care a învrăjbit fără nici un folos pe toți spre păgubirea țării întregi. Astfel s-a rupt păienjenişul de pe ochii cetățenilor României întregite, ca să vadă limpede de unde le vine mântuirea, de la eroica hotărâre a Majestății Sale şi de la înțelegerea Sa. Astăzi s-au mai distrus: împărecherile, ura, certele, bătăile electorale şi chiar omorurile şi în locul lor se va întrona liniştea, ordinea, munca liniştită, pacea şi unirea pecetluite de frățeşti îmbrățişări ale poporului, ca în timpuri legendare...***" (extras din ***„Monitorul oficial"***, partea I, nr. 49 din 1 martie 1938).

Ni se pare sunând sinistru, ca o sabie, cuvintele capului guvernului şi al bisericii române despre liniştea, ordinea, pacea, unirea şi pacea, toate şi frățeşti îmbrățişări ale poporului, când ştim ce a urmat: câtă ură, câte suplicii, câte

asasinate, au venit de la hotărârea majestății sale şi a oamenilor lui.

De bună seamă, compromiterea patriarhului trebuia să compromită în mod păgân şi biserica română pentru care legionarii au murit închinându-se, s-au martirizat pentru fericirea şi veşnicia Neamului în slujba Mântuitorului Iisus HRISTOS.

Camarila şi regele dement ştiau să implice în aceste omoruri, greu de crezut, nu numai armata țării şi justiția, ci biserica patriarhului Miron Cristea, biserica pentru care legionarii au luptat martirizându-se în mii de jertfe, într-un înfricoşător holocaust păgân, mai rău ca în ***„patria socialismului stalinist ...***

CAROL AL II-LEA NU ACCEPTĂ CONDIŢIILE LUI CODREANU.

LEGIONARII ÎN LAGĂRE ŞI ÎNCHISORI DUPĂ INSTAURAREA DICTATURII REGALE. REPRESIUNILE ANTILEGIONARE CA EFECT AL REFUZULUI LEGIONARILOR DE A-L PROCLAMA PE CAROL ŞEF AL LEGIUNII. „CENTURIA MORŢII", O SUTĂ DE LEGIONARI, TORŢE VII PENTRU SALVAREA CĂPITANULUI: UN ACT DE NEBUNIE.

De altfel şi Carol al II-lea s-a manifestat în primii ani de domnie cu o anumită simpatie față de legionari. Cronicarii marxişti vor vorbi chiar de o "cârdăşie" dintre rege şi căpeteniile legionare, despre o apropiere a lui Corneliu Zelea Codreanu de Carol prin intermediul Elenei Lupescu, despre atragerea căpeteniei legionare în sfera de interese a Elenei Lupescu, a lui Carol al II-lea..." etc.etc. (vezi Fapte din umbră, vol. III, pag.114)

Din documentele vremii rezultă că regele Carol al II-lea a încercat în câteva rânduri să subordoneze Mişcarea legionară propriilor sale interese. Mai mult, voia să inaugureze o guvernare personală bazată pe mişcarea legionară, "să facă din Gardă" –după cum singur va mărturisi -o organizație cu care să îndrepte greşelile politicienilor şi să despoliticianizeze țara. "În acest sens, într-o convorbire avută cu Corneliu Codreanu "şi-a exprimat dorința ca el, regele, să fie proclamat «Căpitanul» Mişcării Legionare, iar Codreanu să fie locotenentul său şi şeful guvernului ..."

Carol al II-lea urmărea "să canalizeze curentul legionar pentru popularizarea ideii unui guvern de autoritate" – după C. Argetoianu citire – *să transforme Garda de Fier, aşa cum a făcut şi cu celelalte grupări pollitice, într-o unealtă docilă la dispoziția camarilştilor* (vezi cronicile staliniste).

Legionarii au refuzat ofertele regelui. Sau, mai bine zis, au acceptat punând condiții: regele domnește, nu guvernează. Coroana împinsă spre dictatură echivalează cu o nenorocire pentru țară. Monarhul trebuia să se încadreze in litera Constituției, să fie o pildă de moralitate, de dăruire pentru țară, de cinste si onorabilitate și să știe a ocoli poziția care ar putea pune coroana în conflict cu națiunea și cu destinul ei.

Regele n-a avut tăria să accepte condițiile lui Corneliu Codreanu. Și de aici a pornit conflictul dintre Carol al II-lea și Garda de Fier.

Dar memoriile adresate regelui de către acele așa-numite "numeroase cadre de frunte ale Gărzii de Fier", așa cum le caracterizează cronicile marxiste, drept "declarații de adulare servilă față de coroană " au avut nu numai scopul de a demasca marea nelegiuire care se pregătea împotriva legionarilor. Nu numai de a demonstra și pe această cale – dacă mai era nevoie – că Mișcarea Legionară dorește sincer să evite o confruntare cu noul regim, să se încadreze în mod cinstit în ordinea politică pe care ideologii carolingieni o prezentau ca pe "o epocă de liniște, de pacificare a spiritelor", de "pace și unire, pecetluite de ***frățești îmbrățișări ale poporului, ca în timpuri legendare"*** (patriarhul țării rostise asemenea "binecuvântări" ca prim-ministru).

Și memoriile semnate de legionari – de cei din lagăre și închisori, ca și de o sumedenie de legionari din libertate – au voit să fie semnale de alarmă, avertismente de ultimă oră adresate factorului constituțional al statului, prin care s-a încercat oprirea la timp a măcelului organizat contra tineretului român.

Nici un om de bună credință nu poate susține, în lumina documentelor de azi, că Mișcarea legionară nu a făcut tot ce i-a stat in putință spre a împiedica inutile vărsări de sânge. Nu din lașitate. Nu din slabă organizare sau incapabilitate. Nici măcar de teama morții.

Căpeteniile legionare știau foarte bine că în Legiune sunt mii de tineri în stare să moară pentru Corneliu Codreanu. După cum știau că sunt alte mii în stare să ucidă pentru a-l salva pe Căpitan. Mai știau că în anumite împrejurări, cum fusese în "cazul Duca", fanaticii din Legiune –și la acea oră existau mii de asemenea fanatici gata sa se înroleze în "echipe ale morții"- nemaifiind sub controlul direct al comandamentului legionar, puteau să acționeze în direcții opuse intereselor de bază ale Legiunii și ale țării.

Prin memoriile lor- unele scrise cu prea multe ploconeli față de coroană, (Zaharia Stancu spune în "Zile de lagăr ", la pag.350, textual: "Printre cei arestați și condamnați se afla și poetul Radu Gyr. Din închisoare i-a trimis lui Armand Călinescu o scrisoare tot atât de lungă și tot atât de duioasă și tot atât de plină de rugăminți și de jurăminte. A fost un naiv, acum nu mai e naiv...Să-i dea drumul...Țara va avea în Radu Gyr pe cel mai cumsecade dintre cetățeni...") cei câțiva lideri legionari (căci era vorba de un număr restrâns de semnatari a unor asemenea declarații"de prosternare la picioarele tronului") au incercat să zădărnicească astfel de acțiuni, un dezastru național.

Și au reușit: legionarii, chiar fanatici, au continuat să aștepte, să nu folosească nici o violență, să primească martirajul ca pe o binecuvântare, ca pe un lucru aparținând implicit trăirii legionare, ca pe un destin implacabil ce condiționa biruința legionară.

Evitarea unor dezastre naționale i-a determinat pe legionari, nu de frica morții, ci in sensul trăirii lor legionare, să primească martirajul...

Fiindcă tot suntem sub semnul adevărurilor biblice și fiindcă aceste adevăruri își găsesc și astăzi concordanță în desfășurarea unor evenimente, deși vechimea lor se numără în mii de ani, vom începe acest capitol cu un proverb al înțeleptului Solomon: "Cine umblă cu înțelepții se face înțelept, dar cui îi place să se însoțească cu nebunii o duce rău" (Pildele sau proverbele lui Solomon, cap.13, vers.20).

Citind pilda cu înțelepții şi nebunii lui Solomon şi încercând a face un tur de orizont asupra evoluției evenimentelor politice petrecute in țara noastră de la "restaurația" carolistă încoace, adică din 1930 până la începutul anului 1936, e de neconceput să nu ne gândim că există o perfectă asociere între proverbul prezumtivului autor al Eclesiastului şi ceea ce pamfletistul N.D.Cocea a numit *«viermăria care colcăie la picioarele tronului»*.

Este foarte adevărat tot ce s-a spus despre ex-regele Carol al II-lea, anume că acționa machiavelic, pregătindu-şi în mod diabolic dictatura personală, recrutându-şi "colaboratorii" prin şantaj şi corupție, şi că i-a plăcut să se însoțească de oamenii cei mai josnici, cei mai stricați, care - vizând mirajul puterii politice -, erau gata oricând şi prin toate mijloacele să-i satisfacă toate poftele şi pornirile vicioase, să fie instrumente docile în mâinile unor camarilişti fără scrupule, cinici, venali, nebuni.

La început, îndată după "restaurație", şi chiar înainte, printre aceşti oameni ai regelui s-au aflat şi oameni de bună-credință, patrioți devotați monarhiei, oameni oneşti, iubitori de neam si țară, oameni care vedeau în actul restaurației un prilej de binecuvântare pentru națiunea română. E suficient să pomenim câteva nume: Iuliu Maniu, Gheorghe Brătianu, Ion Mihalache, general Averescu, I.Nistor, Inculeț Nae Ionescu, pentru ca să ne dăm seama că fenomenul trebuia reținut şi privit ca atare. Chiar şi Corneliu Codreanu cu o mare parte din conducerea Mişcării Legionare (Ionel Moța, generalul Cantacuzino-Grănicerul, inginerul Gh. Clime, dr. Ion Banea, profesorii I. Găvănesculll, C. Şumuleanu şi Traian Brăileanu), fără a se considera printre oamenii regelui, au militat în favoarea unui rege constituțional, a unui rege Carol al II-lea moral, cinstit, regăsit pe linia marilor lui înaintaşi, un rege al tuturor românilor şi al idealurilor neamului românesc.

O altă categorie de "oameni" ai regelui Carol al II-lea au fost naivii: acei politicieni, întrucâtva de bună credință, care îl vedeau pe Carol singura posibilitate de

îndreptare a răului din politica românească de atunci. Aceştia au continuat până în ceasul ultim să fie obedienți față de tronul țării, să creadă că "regele tuturor românilor" nu poate fi decât bun, înțelept, mare, şi că e datoria lor sfântă de a-l urma, de a-l ajuta să înfăptuiască unirea sufletească a tuturor românilor, să contribuie la propăşirea poporului român.

Câteva nume din această categorie: Al.Vaida-Voievod, Goga, A.C.Cuza, Mihail Manoilescu, patriarhul Miron Cristea, Gh. Tătărăscu, Valer Pop, G.G.Mironescu, Dinu Brătianu, A.Văitoianu, I.Gigurtu, Teofil Sidorovici, dr. C.Angelescu.

A treia categorie din viermăria "oamenilor" câştigați de rege şi camarilă prin şantaj şi corupție: cavaleri ai industriei, reprezentanți ai bancherilor, afaceriştii, cămătarii, fripturiştii, acei intimi ai regelui care n-au ucis, n-au instigat la crimă, ci s-au mulțumit să-şi plătească gras îmbogățirea. Acestora, fie că s-au numit Malaxa, Auschnit, Argetoianu, Blank, Oscar Kaufmann, Bercovici sau altfel, li se poate atribui vina de a fi contribuit la tragedia legionarilor în mod indirect. Deşi unii din ei, ca N. Malaxa, C. Argetoianu şi chiar Max Auschnit (evreu botezat catolic) n-au pierdut nici un prilej să se manifeste ca prieteni ai legionarilor.

Ultima categorie, de fapt singura categorie de carolingieni care au avut toate însuşirile şi toate meritele "politico-democratice" să fie încadrați, fără drept de apel, în "viermăria ce a colcăit la picioarele tronului", este categoria nefastă de aventurieri şi asasini politici, aceia care, nefiind nici de bună –credință, nici patrioți devotați monarhiei, oameni oneşti, iubitori de neam şi țară, nici naivi, nici măcar afacerişti ahtiați după îmbogățire, s-au pus la dispozitia tronului să trăiască în desfrâu, să fie josnici şi stricați, să înşele, să jefuiască, să trădeze, să fie călăi, să facă din politică sicofantism şi blasfemie, să distrugă, să ucidă. Câteva nume se impun a fi cunoscute din această categorie. Le vom da,

reproducându-le din presa legionară, cu respectivele caracterizări:

"Vinovatul Armand Călinescu", "Omul din umbră: Ernest Urdăreanu", "Gavrilă Marinescu: Irodul neamului românesc", "Autorul moral: Nicole Iorga", "Doctrinarul crimelor: Victor Iamandi", "Preşedintele guvernului asasin: Gh.Argeşeanu", "Mânuitorii fondurilor secrete şi executorii testamentari ai tiranului Armand Călinescu: Moruzov si Niki Ştefănescu", "Uneltele asasinilor: comisarii- şefi Davidescu şi Otto Reiner" ("Bunavestire" din 22 septembrie 1940).

Lista cu "oamenii" din categoria de mai sus se poate ridica la mii de nume. N-am citat decât pe cei (zece la număr, specificaţi de oficiosul legionar) care s-au ridicat la nivelul cel mai înalt al marilor vinovaţi, fără de care nici Carol al II-lea, nici Elena Grünberg-Wolf-Lupescu, nici masoneria internaţională, nici bancherii străini, nimeni n-ar fi avut putinţa să încerce atât de sângeros, "să lichideze gardismul". "Cu aceşti oameni – citim în cronica stalinistului Al. Gh. Savu, cartea citată, pag.37 (în ce măsură aceştia au fost oameni vom constata-o peste câţiva ani) – a pornit regele la cucerirea Eldorado-ului românesc. Şi cu aceştia l-a exploatat. Ei au fost recrutorii de oameni politici în slujba planurilor lui Carol, prin ei a montat intrigi, a aţâţat patimi, a cumpărat conştiinţe, a întreţinut iluzii, a înfrânt rezistenţe..." Noi adaugăm: prin aceşti "oameni" s-au comis cele mai odioase crime împotriva tineretului român.

Cititorul ar putea să se întrebe de ce Elena Lupescu, metresa regelui, n-a fost catalogată, alături de Urdăreanu, printre marii vinovaţi ai tragediei legionare din 1938-1939, când ştim că fata negustorului de vechituri ajunsese la un moment dat să fie ea, şi nu regele, arbitru suprem, cauza reală a tuturor relelor din politica românească din acea vreme? Mai mult, dacă e să dăm crezare celor scrise de C. Argetoianu, Carol al II-lea devenise "un sclav al Roşcatei". Dintr-o mărturie făcută de fostul şofer regal Georg Schuster in 1941 aflăm (şi nu avem nici un motiv să punem la îndoială sinceritatea din mărturisirile unui om care a fost martorul

ocular a multor întâmplări intime petrecute în viaţa stăpânului său timp de zece ani) că "influenţa acesteia (a Elenei Lupescu) asupra lui Carol a crescut tot mai mult, pâna când regele a ajuns să se lase complet dominat de ea. [...] Lupescu folosea această ascultare oarbă în interesul afacerilor ei şi ale anturajului pe care şi-l formase. Carol a mers atât de departe încât îi cerea sfatul şi pentru cele mai mici probleme de viaţă" (vezi "din amintirile unui şofer regal", Magazin istoric nr.9 (42)- sept.1970, pag.97).

Ştim că printre problemele pentru care regele cerea sfatul Elenei Lupescu au fost şi unele probleme politice. Ca de pildă ceea ce înţelegea Armand Călinescu prin "lichidarea imediată a gardismului'. Şi mai ştim că ea, Lupescu, nu acţiona numai în interes personal, acela de metresă regală, şi că într-un regim legionar regele ar fi fost forţat să se debaraseze de nefasta ei influenţă, ceea ce ar fi fost egal cu lichidarea puterii ei de regină neîncoronată. Şi ştim că rolul Elenei Grünberg-Wolf-Lupescu în anturajul monarhului român voia să fie identic cu "misiunea sfântă" a frumoasei Esther pe lângă regele Persiei Asnerus. Dacă succesul Estherei din România ar fi fost pe deplin, adică odată cu decapitarea Gărzii de Fier din 1938-1939 ar fi încetat şi persecuţia poporului evreu, salvarea lui din lagărele naziste, atunci israeliţii din toată lumea ar fi avut destule motive să sărbătorească un indubitabil Purim.

Din moment ce ştim toate acestea şi pe deasupra mai ştim că Esther a României, asemeni fiicei lui Irod, Salomeea, printr-un dans diabolic, a reuşit să i se aducă pe tavă nu numai un cap, al sfântului Ioan Botezătorul, ci şi peste o mie de jertfe legionare, întrebarea pe care ar putea să şi-o pună cititorul trebuie să capete un răspuns.

Se spunea atunci, în 1936, că fuseseră răspândite manifeste prin care se cerea suprimarea Elenei Lupescu, amanta lui Carol. Manifestele, fiind atribuite legionarilor, lăsau să se înţeleagă că dacă Lupeasca, acest spirit diabolic care a transformat palatul regal în

"Palestină" (cuvintele par să trădeze limbajul prinţului Nicolae; numai fratele regelui numea palatul regal "Palestină") nu va părăsi ţara, o "echipă a morţii" a jurat în biserică să o ucidă. Tot în acea vreme circula un zvon (cronicarii marxişti de azi l-au transformat în "document" care demască, într-un fel dialectic, cârdăşia dintre gardişti şi cercurile maniste în problema "Palestinei"), o discuţie, care, chipurile, ar fi avut loc între generalul Cihoschi, membru marcant al mişcării maniste şi Gh. Furdui, pe atunci preşedintele Uniunii naţionale a studenţilor creştini din România.

"Documentul" provine dintr-o notă informativă primită de Carol al II-lea la 25 octombrie 1936. În ea se arată că generalul Cihoschi ar fi spus interlocutorului său că Maniu avea toată admiraţia faţă de Garda de fier, şi că împuşcarea Elenei Lupescu ar constitui un gest simbolic, care va situa Mişcarea legionară "în fruntea tuturor, ca una din cele mai morale" (citat din Magazin istoric,nr.5(74), mai 1973, pag.80).

Reproducem din sus amintita notă următorul dialog:

"- Cihoschi: Nu înţeleg cum puteţi ucide un Stelescu, fie chiar trădător, şi nu împuscaţi pe doamna Lupescu, care nu face numai unei persoane rău, ci întregii ţări?

- Furdui: Domnule general, sunt pentru ea o sută de pistoale şi foarte buni trăgători, dar n-a venit momentul oportun ca această doamnă să fie împuşcată.

Ştiu în mod precis (am avut posibilitatea să obţin informaţii din sursele cele mai autorizate, atât legionare, cât şi naţional ţărăniste) că a avut loc o discuţie între generalul Cihoschi şi preşedintele U.N.S.C. în ziua de 24 octombrie 1936 (într-o vineri pare-mi-se). Generalul Cihoschi fusese ministru de război în primul guvern naţional-ţărănesc condus de Iuliu Maniu (1928-1930), când, la 17 martie 1930, în calitate de reprezentant al Ministerului Apărării Naţionale ia cunoştinţă că emisarii lui Maniu au intervenit pe lângă el de a mijloci o apropiere între fostul şef al Partidului naţional – ţărănesc şi Corneliu Codreanu. " La rândul său – citim mai

departe în cronica respectivă – căpetenia legionarilor s-a arătat extrem de interesată de aceste propuneri, încât a dat dispoziţiuni căpitanului Siancu de a lua contact personal cu d-l Maniu spre a discuta asupra posibilităţii unei colaborări. La numai câteva zile, Maniu l-a trimis la Bucureşti pe purtătorul său de cuvânt, Zaharia Boilă, care s-a întâlnit cu C.Z.Codreanu. Cei doi au perfectat pentru început planul unor acţiuni comune împotriva regelui".

În aceeaşi lună (martie 1937), în baza informaţiilor primite prin intermediul unor cercuri din anturajul lui Gh.Brătianu, ministrul german la Bucureşti, W.Fabricius, într-un raport adresat Ministerului afacerilor externe al Germaniei, datat 24 martie 1937, va face următoarea comunicare semnificativă: " O primejdie gravă pentru rege (Carol al II-lea –n.n.) ar putea deveni apropierea care se urzeşte în culise între Garda de fier si Maniu. Căci aici şi-ar întinde mâna doi factori care, cu toate deosebirile dintre ideile lor politice, au un singur ţel comun: lupta împotriva doamnei Lupescu şi a regelui însuşi dacă nu se poate lepăda de nefasta ei influenţă" (vezi Arhiva I.S.I.S.P., fond XIII, dosar nr.1259, f.112-116).

Spre sfârşitul lunii următoare, avându-l ca intermediar pe Nae Ionescu şi ca rezultat al unor discuţii dintre Căpitan şi trei lideri legionari (profesorii P.P.Panaitescu şi Vasile Cristescu şi diplomatul Mihail Sturdza – toţi trei veniţi în Legiune după câţiva ani de politică "georgistă". Mişcarea Legionară îşi întinde suprafaţa de activitate în direcţia alianţelor politice. Astfel se ia legătura cu al doilea "hitlerist" român, Gh.Brătianu (primul fiind Iuliu Maniu).

"Prin intermediul lui Mihai Antonescu, în acea vreme fruntaş al P.N.L.-georgist, Codreanu a avut o întrevedere cu Gh.Brătianu, la 22 aprilie 1937, ce a stabilit un program comun de acţiune bazat pe poziţia similară de simpatie pe care ambele grupări o aveau faţă de Germania hitleristă" (citat din **Magazin istoric**, nr.5 –mai 1973, pag.82- autor un alt "doctor", Florea Nedelcu).

Sublinierea ultimei părţi din citatul de mai sus am făcut-o cu intenţia ca cititorul să-şi noteze şi să poată face o paralelă

între ceea ce spuneau "istoricii" marxişti atunci, în 1937 şi ceea ce vor spune mai târziu despre "hitlerismul" lui Gh. Brătianu. Un singur exemplu din ceea ce vor spune mai târziu: "între ideologia «Gărzii de Fier» şi a lui Gh.Brătianu, între metodele de acţiune ale celor două partide exista o netă şi categorică deosebire, un raport de evidentă opoziţie, Gh.Brătianu fiind un reprezentant al democraţiei burgheze în viaţa noastră publică" (vezi "Studiu introductiv" de Valeriu Râpeanu, la cartea citată, pag.XXVI-XXVII). Aceasta va spune-o Valeriu Râpeanu în 1980, după ce cu nouă ani în urmă, un alt condeier stalinist, Vasile Gh. Bobocescu, scrisese negru pe alb: "Gh. Brătianu era simpatizant fătiş al legionarilor, deşi li se socotea "superior...". Gruparea lui, desprinsă din Partidul Naţional-Liberal, gravita spre extrema dreaptă, iar unii dintre fruntaşii săi, ca Mihail Sturdza, s-au înrolat ulterior în Mişcarea Legionară. Pe plan extern, liberalii georgişti erau, ca şi legionarii, admiratori ai fascismului german şi italian, şi totodată adversarii înverşunaţi ai politicii externe iniţiate atât de salutar de N.Titulescu, politică de largă securitate europeană, până la apropierea de Uniunea Sovietică. Cât despre şeful partidului, el visa la instaurarea unei dictaturi de dreapta, de tip salazarist. Ar fi vrut să ajungă în fruntea ei, bizuindu-se pe sprijinul gardişilor şi al Germaniei naziste..." (vezi **"Magazin istoric"** din ianuarie 1971, pag.88); "Gheorghe I.Brătianu se manifesta ca un factor de opoziţie permanentă şi uneori chiar violentă la adresa regelui... Gheorghe I.Brătianu nu a fost un adept al principiilor statului totalitar fascist şi nu a teoretizat idei aparţinând doctrinelor "de dreapta". Dimpotrivă ideologia lui caracterizată printr-o largă deschidere umanistă a fost lipsită de orice afinitate cu aceea a curentelor şovine, rasiste, mistice pe care prin opera sa, prin concepţia care a stat la baza ei, le-a respins în mod implicit şi explicit" (tot de la V. Râpeanu citire, opera citată, pag. XXIV şi XXVIII).

Nu e imperios necesar să schiţăm vreo concluzie. O va face cititorul în baza documentelor puse la dispoziţia noastră de propaganda marxistă.

ARESTAREA LUI CORNELIU ZELEA CODREANU.

MAREA PRIGOANĂ ÎNCEPE CU ARESTAREA CĂPITANULUI ŞI A PRIMILOR LEGIONARI. PROCESUL CĂPITANULUI: primul.

Concomitent cu apariţia în "Monitorul oficial" a Decretului nr.142 din 31 martie 1938, Corneliu Codreanu este citat la cabinetul V instrucţie de pe lângă Parchetul Tribunalului militar al Corpului II armată pentru ziua de vineri 1 aprilie 1938.

Nu era o păcăleală de 1 aprilie. Citaţia Parchetului militar purta semnătura colonelului magistrat Hotineanu, comisar regal al Corpului II armată şi se referea la sesizarea autorităţilor militare de către ministrul de stat N.Iorga.

Colonelul Hotineanu se făcuse cunoscut ca un mare "mâncător de legionari". În procesul asasinării lui I.G.Duca din 1934 urma să apară ca acuzator public, dacă din grupul legionarilor inculpaţi n-ar fi făcut parte generalul Gh. Cantacuzino-Grănicerul – ceea ce a obligat ca plenul de judecată să fie compus din judecători generali.

Dar acest colonel s-a făcut cunoscut şi ca "mare persecutor al comuniştilor".

Iată, de pildă, cum ni-l prezintă Lucreţiu Pătrăşcanu în cartea sa ***Studii economice şi social-politice, 1925-1945,*** în legătură cu procesul celor 108 muncitori implicaţi în grevele de la Atelierele Griviţa din 1933: ***"Nu întâmplător, fotoliul procurorului era ocupat (la procesul din vara anului 1933 -n.n.) de colonelul Hotineanu, acelaşi colonel care condusese represiunile sălbatice din dimineaţa de 16 februarie la Griviţa. Nu întâmplător, omul care, cu sânge rece trimisese la moarte 400 de mincitori (sic!) era acela care a luat cuvântul în numele acuzării şi a cerut pedepse exemplare împotriva***

greviştilor. Prezenţa sa ca acuzator public are valoarea unui simbol.

Hotineanu vorbea în numele clasei conducătoare din România, a acestei clase care a înscris la activul său atâtea crime şi atâtea asasinate [...] ... el vorbea în numele regelui Carol al II-lea, care a încurajat masacrarea greviştilor, a muncitorilor şi ţăranilor [...], în numele uneltelor clasei conducătoare române [...]. Cine putea să-i prezinte pe toţi aceştia mai bine decât sângerosul călău Hotineanu?" (vezi pag.165-166).

În această problemă, Lucreţiu Pătrăşcanu exagerează foarte puţin.

Numai că, referindu-ne la cazul arătat mai sus, adică la tragedia legionară din1938, călăul Hotineanu nu va vorbi în numele clasei conducătoare din România, a întregii clase conducătoare a României burgheze şi moşieresti. Ci numai în numele unei clici de aventurieri şi şmecheri politici, în numele unor camarilişti care luptau cu disperare, în luptă câinească, pe viaţă şi pe moarte, spre a-şi apăra privilegiile: luxul şi viaţa de huzur, trândăvia, necinstea, venalitatea, împotriva cărora se ridicase Garda de fier, şi în numele unui mic nucleu de lombrozieni monstruoşi, pociţi la trup şi la suflet.

În numele acestora va vorbi, şi se va întrece pe sine, sângerosul călău Hotineanu. În acelaşi sens ne informează şi ziarul lui Nicole Iorga. *"În partidul său* – citim în «**Neamul românesc**» din 21 mai 1938 -, *Corneliu Codreanu şi-a terorizat proprii partizani. Întâi prin jurăminte întovărăşite de afurisenii şi blesteme. Apoi prin pedepse corporale aplicate celor ce îndrăzneau să se împotrivească executării întocmai a ordinelor. De terorismul lui* –susţine mai departe ziarul apostolului neamului – *trebuia să se cutremure toţi cei fanatizaţi de el... ajungând până la asasinarea fostului lui prim-aghiotant Mihail Stelescu, după un ritual care aminteşte de epoca când omul părăsea starea lui de animal fără conştiinţă".*

"Cu o perseverenţă diabolică, cu o migală criminală, fostul conducător al fostei Gărzi de Fier a învăţat pe adepţii săi să urască, să duşmănească, să se răzbune. De la ură nu erau exceptaţi nici binefăcătorii, nici prietenii. Şi nici părinţii... Şi ce ar fi fost când ne gândim că, ridicat pe cadavre, Corneliu Zelinschi Codreanu urma să dicteze în România dacă reuşea monstruosul său plan...!?" (vezi articolul *"Zelinschi e vinovat în faţa lui Dumnezeu, a legilor şi a oamenilor"*, din ziarul **Frontul** din 17mai 1938). Ne oprim aici. Credem că cititorul s-a lămurit în ce atmosferă de calomnieri şi minciună începuse al doilea proces al Căpitanului.

Regizorii procesului, dimpreună cu stăpânii lor încoronaţi şi neâncoronaţi, făcuseră "o treabă bună". Aveau tot dreptul să fie "optimişti". Planul lor cuprindea toate laturile: discreditarea, forţa, ameninţarea, cenzura, intimidarea, denaturarea adevărului, noi arestări. Tot ceea ce era necesar pentru a crea confuzie, mai ales în rândurile legionarilor internaţi în lagăre.

Despre toate acestea luăm cunostinţă din însemnările politice ale lui A.Călinescu. Iată, de pildă, ce notează el la 23 şi 27 mai 1938:

"Proces Codreanu, 23 mai.
Seria de 40 complici.
Seria de 100 internaţi.
Apoi, tăcere în presă.
Rămâne chestia şcolară şi preoţească.
Proces sau internare a câtorva doamne" [...] (legionare n.n.).
"Audienţă la M. S. Regele, 24 mai- Procesul.

Evenimentele dau curaj, va fi greu. Personalitatea (lui C.Z.Codreanu-n.n.): incult, cruzime, nici o activitate personală. Cartea lui cu complotul de la 1923.
Ameninţarea, judecata şi...pentru intimidare, să se tragă de vor fi dezordini.
Martori: Maniu...Câţi?
Câte pledoarii?
Şedinţe secrete.

Noi internări: 50 (legionari) din care 6 femei.
E predispoziție la reacțiune în momentul acesta, de aceea trebuie mutare.

Cred că tot intimidarea şi forța sunt mai eficace. Am alertat Poliția şi Jandarmeria [...]" (citat din **Magazin istoric**, iunie, 1977).

Socotim de prisos orice comentariu în plus.

Procesul a durat câteva zile. Într-o atmosferă cu adevărat incendiară. De data asta a fost interzisă orice staționare în fața tribunalului. S-au operat şi câteva arestări printre tinerii pe care îi văzusem la primul proces.

Datorită presiunilor exercitate prin anumite măsuri polițieneşti şi datorită furibundei campanii de presă dezlănțuite împotriva legionarismului, dar mai ales faptului că în fruntea ***"cruciadei antigardiste"*** se găsea regele personal şi camarila, din 122 martori (diferite personalități politice şi militare ce se oferiseră să depună mărturie ca apărători ai Căpitanului) numai 23 de inşi au reuşit să ajungă până înaintea plenului de judecată. Printre cei care, spre deosebire de procesul din 1934, au refuzat să se prezinte sau au fost împiedicați s–o facă, s-au numărat şi Ion Mihalache, Al. Vaida Voievod, C. Argetoianu, Grigore Iunian, general A. Văitoianu, D. R. Ioanițescu, ş.a. Ca martori în apărarea lui Codreanu s-au prezentat în fața Tribunalului Militar, Iuliu Maniu, general Antonescu şi generalul Petrovicescu. Amândoi aceşti generali erau ofițeri activi. Iar declarațiile lor în proces în favoarea Mişcării Legionare a stârnit furia lui Carol şi a lui Armand Călinescu. Cât de cumplită era teroarea împotriva legionarilor în aceste zile şi cât de mare intimidarea exercitată asupra celor ce îndrăzneau să pledeze în favoarea legionarilor e greu de spus în cuvinte. Se vorbea atunci că în noaptea de 15 aprilie, arestarea Căpitanului s-a făcut cu puține minute înainte de miezul nopții.

Şeful Legiunii avea bagajul făcut, gata pentru puşcărie, când reprezentantul Siguranței Statului, Niki Ştefănescu, i-a

prezentat mandatul de arestare. O dată cu şeful Legiunii au fost ridicați de la Casa Verde mai mulți lideri legionari, printre care şi inginerul Gh. Clime, preşedintele fostului partid legionar "Totul Pentru Țară", unul dintre cei mai apropiați colaboratori ai Căpitanului, un fel de "Simon care se numeşte Petru". Şi acesta îşi avea bagajul făcut gata de drum, gata de un drum fără întoarcere.

De asemenea s-a vorbit atunci despre câteva cazuri ieşite din comun, anume că mulți din cei "capturați" la Casa Verde, în noaptea de 15 aprilie, nici nu aveau mandat de arestare şi că au fost arestați în urma insistențelor lor de a-l însoți pe şeful Legiunii şi de a împărtăşi soarta acestuia. Aşa au fost ridicați avocatul Nicolae Tatu şi profesorul I.Ionică, unul dintre redactorii principali ai revistei "**Rânduiala**" din Braşov.

Deşi exista un consemn tacit printre legionari, potrivit căruia nimeni nu avea voie să se eschiveze în mod voit de la datoria de a fi întemnițat pentru Legiune şi Căpitan (una dintre condițiile principale spre a fi un bun legionar era virtutea curajului: curajul de a nu fugi de greu, de muncă, de răspundere, de asuprire, de moarte) şi deşi majoritatea legionarilor au avut bagajul făcut pentru puşcărie, totuşi arestările din 1938, arestările ca număr, au fost mult mai reduse ca cele efectuate de guvernul I.G.Duca în 1933.

Dacă în prigoana ducistă numărul gardiştilor ridicați de la domiciliile lor şi băgați în lagăre sau închisori, a atins câteva zeci de mii în anumite perioade, de data aceasta Armand Călinescu, întrebându-se:"...unde închidem atâția oameni?", s-a limitat numai la cadrele de conducere din Mişcare, la cei care- după opinia lui –reprezentau un pericol nemijlocit la adresa dictaturii carliste.

Aşa se face că în perioada cea mai de vârf, cea mai critică din timpul celor doi ani de prigoană antilegionară (anii 1938 şi 1939), numărul legionarilor trecuți prin închisorile şi lagărele armandiste abia a depăşit cu puțin cifra de 15.000.

Aceasta era foarte puțin în comparație cu anul 1933, dacă ținem cont de un fapt esențial, anume acela că, la

începutul anului 1938, efectivul Gărzii de Fier (e vorba de organizațiile de cadre; cuiburi, familii, garnizoane, corpuri, frății, cetățui etc., toți cei care în limbajul de astăzi al P.C.R.-ului s-ar numi "activiști de partid") era cam de trei ori mai mare decât cel din 1933, toamna.

Explicația e una singură; ea rezultă din desfășurarea evenimentelor ulterioare, adică: I. G. Duca, ca și Gh. Tătărăscu, în fruntea unei părți din conducerea P. N. L., nu erau ucigași din vocație. Politica lor voia să fie o politică de echilibru. Una care, în mod cinstit - cum o spunea mereu Tătărăscu în calitate de prim-ministru – nu urmărea să săvârșească acte de represiune împotriva curentelor naționale și anticomuniste din țară, ci "guvernul (liberal)- adaugă el – va fi totdeauna vigilent ca să reprime, în cadrul legilor, excesele acestor curente..." În concepția lui o atitudine este a reprima excesele unei mișcări și alta este a reprima mișcarea însăși; să fie sugrumătorul mișcărilor care au la bază ideea monarhică, ideea națională și idea de autoritate și care constituie în chip firesc barajul cel mai puternic împotriva curentelor de dezagregare și împotriva propagandei comuniste.

Pe linia acestor principii Tătărăscu a guvernat țara patru ani, în care timp a avut loc o importantă dezvoltare economică și politică. La fel ca si O.Goga,Tătărăscu nu a vrut să ia asupra sa riscul unor asasinate poltice.

Mai târziu - așa cum s-a văzut din relatările anterioare- el va fi unul din teoreticienii dictaturii regale, fără să participe direct la crimele săvârșite împotriva tineretului legionar; vinovăția lui fiind totuși o realitate, pentru că nu a întreprins nici o acțiune practică prin care să se vadă că încearcă să oprească aceste crime sau măcar să le dezavueze într-un fel oarecare.

Nici I. G. Duca n-a fost un ucigaș din vocație, deși sub guvernarea prezidată de el, în cele 45 de zile (de la 14 noiembrie până la 29 decembrie 1933), prigoana și samavolniciile împotriva Gărzii de Fier depășiseră cu mult tot ce constituise până atunci o prigonire.

Din paginile precedente s-a putut desprinde, contrar întregului mecanism de propagandă antilegionară pus în mișcare de cronicarii stalinești dirijați de Miron Constantinescu, un adevăr greu de infirmat, anume acela că în întâlnirea de la Berchtesgarden, Hitler s-a dovedit a fi nu numai un naiv, mai ales în politica sa anticomitern, dar și un adversar (încă nedeclarat) al naționalismului legionar.

Nu știm cu certitudine în ce măsură conducerea celui de al III-lea Reich a înțeles pe deplin semnificația politicii de structură a Gărzii de Fier. Și nici curajul lui Corneliu Codreanu de a se fi declarat un partizan loial, ferm, ideologic, al Axei în politica sa antisovietică. Ceea ce se poate deduce din politica desfășurată ulterior de Hitler față de Mișcarea Legionară este marea greșeală a căpeteniilor naziste de a nu fi fost capabile să aibă toate firele spre a pricepe că Legiunea, deși prea naționalistă, prea românească și prea angajată în lupta pentru învierea și fericirea neamului românesc, era totuși singura organizație politică din România pe care se putea conta integral, adică puterile Axei se puteau bizui în plănuita lor confruntare militară și ideologico-socială cu imperialismul bolșevic și cu sprijinitorii acestuia cărora Lenin pe drept cuvânt le spunea "utilii miopi ai occidentului".

Hitler a judecat lucrurile prin optica militaristă, cazonă, a generalilor- și va continua să o facă până la moarte – omițând tocmai îmbinarea intereselor militare cu interesele politice și economice. El a încercat să se alieze cu regele Carol al II-lea pentru că bănuia că în spatele acestuia se găsește armata română de care Hitler avea mare nevoie, ignorând astfel o lege esențială, clasică, fără de care nu este posibilă biruința, potrivit căreia orice alianță trebuie să se bazeze pe o comuniune de idei și țeluri și pe o desăvârșită cinste reciprocă. Va repeta apoi greșeala cu Antonescu!

Or, amânduror proaspeților "aliați"- și lui Carol și cancelarului german – le lipseau cinstea. Politica lui Carol se limita doar la anumite interese pur personale, interese ce nu aveau nimic comun cu națiunea pe care o "guverna", în

cadrul căror interese, decapitarea Gărzii de Fier era de importanță vitală. În timp ce politica lui Hitler, nefiind deloc de natură personală, urmărea să realizeze un vechi deziderat german, al expansiunii spre est, şi aceasta chiar cu complicitatea duşmanilor de moarte a legionarilor. Astfel, conducătorii Germaniei, Hitler personal, n-a depus nici un efort să salveze viața lui Corneliu Codreanu.

Iar după asasinatele din noaptea de 29/30 noiembrie, din documentele vremii nu reiese vreo acțiune care să demonstreze că într-adevăr moartea lui Codreanu a fost pentru Hitler "o lovitură de măciucă" şi că, la aflarea acestei ştiri, führerul a avut o nemaipomenită criză de furie (vezi **Magazin istoric**, nr.7 din octombrie 1967).

Guvernul român - şi nici regele – n-au primit din partea vreunui conducător din Berlin nici măcar un protest (despre vreun ultimatum nici vorbă), în care să fie înfierată odioasa crimă. Uciderea legionarilor făcea parte din "chestiunile interne" ale României şi Hitler făgăduise lui Carol să nu-l deranjeze...

Doar consilierul H. Klugkist (acesta era atunci membru al Legației germane din Bucureşti), în lipsa ministrului Fabricius, a adresat personal ministrului de externe român, lui N. Petrescu - Comnen, o scrisoare prin care arată că *"ia cunoştință cu surprindere de măsurile luate de guvernul român împotriva Gărzii de Fier, dat fiind că regele Carol şi Hitler au avut o amplă convorbire asupra tuturor problemelor în suspensie dintre cele două țări"* (citat din lucrarea istoricului german A. Hillgruber: ***"Hitler, König Carol und Mareschall Antonescu – Die deutsch - rumänischen Bezichungen 1938-1944"***, pag. 226).

Şi ambasadorul german W.Fabricius va repeta un "protest" asemănător la 14 decembrie 1938. Dar numai atât. Nici presa hitleristă, în special oficiosul partidului național-socialist **"Völkische Beobachter"**, nu se va ocupa de "exterminarea în masă" a legionarilor, decât ca un caz care **"tinde să întunece raporturile dintre popoarele român şi german"**, ca despre o **"victorie a lui luda"** etc..

Cu referire la cazul arătat mai sus, iată cum este relatată reacția Germaniei în manualul universitar **"Istoria României între anii 1938-1981"**.

"Aflând de uciderea "căpitanului", în noaptea de 29/30 noiembrie, Hitler a ordonat restituirea imediată a decorațiilor pe care Carol le acordase lui H.Göring şi altor demnitari germani cu ocazia vizitei sale; de asemenea în mod ostentativ, cărțile lui Corneliu Zelea Codreanu au fost puse în vânzare în librăriile germane, iar Wilhelm Fabricius, ministrul Germaniei la Bucureşti, a fost rechemat în concediu "sine die", lăsându-se să se înțeleagă că, în curând, va urma ruperea relațiilor diplomatice cu România" (pag.194).

Prin astfel de măsuri puerile (restituirea unor decorații sau punerea în vânzare în librăriile germane a unor cărți scrise de Codreanu) înțelesese oare Hitler să înfiereze asasinarea "celui mai devotat discipol al său din România", omul pe care, doar cu câteva zile în urmă, voia să-l aşeze în fruntea guvernului român? Oare dictatorul german, care reuşise să fie temut de întreaga Europă, inclusiv de Anglia şi Franța, al cărui spirit de revanşă, îndeosebi în postura de apărător al celor ce se declarau "unelte docile", era de pomină, ca soluție politică prioritară, aşa a găsit cu cale să-şi manifeste dezacordul față de un asasinat politic odios?

Nu numai că relațiile cu România nu s-au rupt. Ele s-au întărit continuu, s-au îmbunătățit până când prețul unei "neutralități binevoitoare" a fost achitat prin pactul economic din 23 martie 1939.

Acum, când imensa placă de beton armat, aşezată deasupra unui mormânt adânc de opt metri, părea că lichidase definitiv primejdia gardismului, acum când formula carlistă "atât timp cât Codreanu va fi în viață, nu va fi linişte în țară" aparținea trecutului, acum regele şi camarilştii aveau toate motivele să jubileze, să n-aibă nici o grijă, să se declare învingători. Garda de Fier fusese decapitată, pericolul mare trecuse, Carol putea să-şi permită orice cârdăşie cu naziştii, mai ales că-şi exprimase preferința de a

ține seama de noul raport de forțe internaționale. Dementul Carol al II-lea putea acum să se considere un suveran fericit...

Dar politica duplicitară a regimului carlist, insistent promovată de "omul de oțel care a distrus Garda de Fier", continuă să stea la baza tuturor combinațiilor de culise. Astfel, paralel cu apropierea de Germania nazistă, guvernul dictaturii regale "a luat unele hotărâri menite – pasămite! n.n. - să evidențieze importanta exceptională pe care România o acorda relațiilor cu cele două state occidentale" (e vorba de Anglia şi Franța –ibidem, pag.195).

Ca atare, la 20 decembrie 1938, conducerea Ministerului de externe este încredințată lui Grigore Gafencu, un distins diplomat foarte apreciat în Franța şi Anglia, iar Legația română din Paris este transformată în ambasadă şi pusă sub conducerea lui Gh. Tătărăscu.

Cu asemenea aranjamente, politica externă a țării se credea consolidată. Mai rămânea, după "lovitura de efect", de consolidat şi politica internă. De altfel Armand Călinescu avea, în acest sens, un plan genial. El spunea: "...dacă avem politică internă bună avem şi politică externă. Ne respectă şi îi interesăm (pe germani –n.n.) cât timp ştiu că suntem tari..."

Încă de la începutul lui noiembrie 1938, Armand Călinescu într-o notă politică scria că "nu se poate imobiliza sufletul prea mult" că "se produce un vid" şi că "de aici vine necesitatea creării unui organism". Aceasta o spunea după ce pe biroul regelui se găseau mai multe formule după care trebuia să-şi orienteze politica noul regim. Printre aceste formule analizate de palat (când spunem "palat" spunem "Carol - Lupescu - Urdăreanu") se afla una sprijinită de Al. Vaida - Voievod, N.Iorga, A. C. Cuza ş.a. care pledau pentru reluarea activității legale de către unele dintre vechile grupări politice (bineînțeles acele grupări ce susțineau fără rezerve dictatura regală). Formula a doua aparținea lui Gh. Tătărăscu şi conținea propunerea instituirii unui sistem bipartid; un nou partid național-liberal (condus de Tătărăscu)

şi un nou partid național-țărănesc (condus de A. Călinescu), care să guverneze țara alternativ sub îndrumarea directă a regelui, fără Maniu şi Brătieni sau chiar împotriva lor.

A treia formulă o lansase Armand Călinescu printr-un memoriu prezentat regelui la 20 octombrie 1938. Se propunea constituirea unei formațiuni politice noi, o mişcare populară, care să n-aibă aspectul de partid cu cluburi, statute, şefi. "Ea ar fi- sublinia Călinescu în acel memoriu– o mişcare intelectuală, o mişcare sufletească, o mişcare care ar oferi opiniei publice un ideal, o preocupare de viitor [...]. Această mişcare ar avea pecetea unei mişcări de generații: generația M.Sale. Ea ar da imediat un suport ideologic şi social noului regim. Prin această mişcare vechile partide primesc lovitura definitivă iar regimul actual se va consolida..."

În realitate, planul era ca lovitura definitivă s-o primească Mişcarea legionară: ea fiind ținta principală în strategia armandistă şi singura primejdie reală împotriva consolidării dictaturii regale.

Acest lucru a plăcut regelui. I se da o şansă unică, extraordinară, ca el personal, regele țării, în calitate de "şef suprem" al partidului unic " să fure fulgerele lui Codreanu". Nu va mai avea nevoie de "intermediari" ca alde Goga, Miron Cristea sau Vaida, "naşul Gărzii de Fier". El, personal, se va afla la cârma unei mişcării a renaşterii naționale şi va capta neândoios vânturile ce au mânat cândva corabia legionarilor.

Şansa i s-a părut ispititoare, a optat pentru ea, socotind formula cea mai favorabilă, şi la 15 decembrie 1938, prin decretul nr. 4321, luă ființă "organizația politică unică în stat": **Frontul Renaşterii Naționale.**

Despre doctrina Frontului Renaşterii Naționale, ca şi despre programul şi "închegarea organizatorică" a acestei mişcări ce pretindea să înfăptuiască "o mobilizare generală a națiunii", "să creeze şi să organizeze elitele", cu scopul "de a susține legătura nezdruncinată dintre Coroană şi țară", s-au tipărit mai multe lucrări. Nu intenționăm să analizăm

"opera" lui A. Călinescu (se ştie că F. R. N.-ul –şi ca doctrină şi ca structură organizatorică – s-a născut ca antidot politic contra Gărzii de Fier conceput şi aplicat de "l'home d'acier"). Ceea ce trebuie scos în evidență este faptul că pentru întâia oară în istoria partidelor din România o mişcare politică îşi începea activitatea în baza unui decret regal.

De asemenea e cazul să subliniem că, cu mici retuşări, punctele de esentă din doctrina Frontului, precum şi din sistemul de organizare (ideea "solidarității naționale" şi a "armoniei sociale", ideea "spiritualității creştine", apoi formațiunile paramilitare - Garda națională F. R. N., uniformele, salutul "roman", gradele, marşurile, cântecele) au fost copiate de la legionari. După organizarea tineretului din şcoli în "legiuni" străjeşti, cu "şefi de cuiburi" şi "comandanți - străjeri", cu "tabere de muncă" şi "marşuri de noapte", cu "disciplină şi ordine spartană", veni şi rândul politicienilor să activeze, pentru țară şi rege, în formațiuni paramilitare după modelul legionar, într-o "mişcare spirituală" ce înțelegea să dea vieții "un sens şi o valoare morală", o mişcare ce "se rezema pe credința creştină" etc.etc.

Dacă n-am şti că expresiile de mai sus aparțin lui A.Călinescu "arhitectul' F.R.N.-ului, am fi îndreptățiți să le credem citate dintr-o circulară a lui Corneliu Codreanu.

În seara zilei de 11 ianuarie 1939, în cadrul "Orei Națiunii", într-o cuvântare rostită la radio Bucureşti, A. Călinescu îşi începea discursul cu următoarele două fraze:

"Au trecut două săptămâni numai, de când prin lege s-a autorizat crearea unui organism politic şi deja peste trei milioane şi jumătate de cetățeni şi-au dat adeziunea lor la "Frontul Renaşterii Naționale". Niciodată în trecut, un regim de partid nu a întrunit jumătate cel puțin din aceste sufragii..."

Într-adevăr cifrele comunicate de ministrul de interne reprezentau un mare record. Numai că - cităm părerea unui cronicar marxist – "în majoritatea covârşitoare a cazurilor înscrierea membrilor nu a fost rezultatul unei opțiuni libere,

ci al presiunilor administrative" (vezi **Sistemul partidelor politice din România**, pag.178).

"Scânteia" (ilegală) din 26 iulie 1939 nota: "Toate organizațiile legale de masă, asociații profesionale, cooperative, culturale, sportive etc. au fost silite să intre în F.R.N.".

Pe marginea aderării "cu entuziasm" la F.R.N. iată şi o notă apărută în ziarul "Glasul muntelui", nr.164 din 22 ianuarie 1939 (un săptămânal independent tipărit în oraşul Câmpulung-Bucovina):

"Părintele dr. Ioan Vască, conducătorul bisericii catedrale din Cernăuți, a adresat Excelenței Sale (Rezidentului regal al Ținutului –n.n.) un tablou –cuprinzând întreg personalul catedralei şi solicitând cu entuziasm înscrierea în Frontul Renaşterii Naționale..."

Încheiem prezentarea Frontului carlist cu opinia lui Iuliu Maniu, Marele luptător pentru dreptatea românească şi statornicul prieten al legionarilor, într-un interviu acordat unor ziarişti străini, a declarat următoarele: "Cea mai evidentă dovadă că partidul numit "Frontul Renaşterii Naționale" este o alcătuire forțată care n-are nici o legătură cu sufletul națiunii este faptul că n-a stârnit nici un curent ideologic, nici o mişcare sau însuflețire a maselor şi este întâmpinat de zâmbetul ironic al tuturor..." (extras din Arhiva Ministerului de interne, dosar 40.001, vol.41, f.193-194).

Dacă ar fi să facem o comparație între F. R. N.-ul de atunci şi o organizație politică actuală, comparația cea mai potrivită ar fi cu mascarada politică inventată şi dirijată de regimul comunist de astăzi (1980-1982) denumită "Frontul Democratiei şi Unității Socialiste". Cu o singură deosebire: fedeusiştii de astăzi nu poartă uniforme, în vreme ce fereniştii din perioada aceea a anilor 1939-1940 nu pierdeau nici un prilej să mărşăluiască pe străzi în uniformele lor înzorzonate, să-şi etaleze în mod ridicol tunicile cu stele (grade) pe umăr, chipiile albastre, centiroanele cu pajura carlistă, brasardele de tip hitlerist cu alte embleme regale şi mantalele militare.

De la începutul lunii februarie 1939 am asistat la o "defilare" a gărzilor fereniste. Dacă îmi aduc bine aminte se aniversa un an de la lovitura de stat din 9/10 februarie 1938. Prin fața lui Carol al II-lea, șeful suprem al F. R. N. (la acea oră, în propaganda de stat, regele apărea aureolat în postura de **"marele ferenist"**, așa cum îi plăcea să se autoproslăvească drept **"marele străjer"**, **"marele cărturar"**, **"marele patriot"**, **"marele arcaș"**, în toate domeniile **"marele"**; a încercat fără succes să fie și **"marele legionar"**) au trecut în pas de defilare batalioanele albastre ale F. R. N. în frunte cu demnitarii țării (elitele): consilierii regali, membrii guvernului și rezidenții regali (conducătorii celor zece ținuturi înființate cu ocazia reformei administrative din 13 august 1938).

Până în iarna anului 1939 luasem parte la mai toate ceremoniile politice organizate de Mișcarea Legionară cu diferite prilejuri. Începând cu marșul și "congresul" din 1929 și sfârșind cu grandioasa înmormântare a eroilor Legiunii: Moța și Marin, apoi cu marșurile echipelor legionare din timpul campaniei electorale din 1937. La toate eceste ceremonii- unele cu caracter propagandistic- n-au lipsit din program marșurile, defilarea echipelor paramilitare a cămășilor verzi.

Pentru legionari, cămașa verde (uniforma lor) reprezenta un simbol. Un simbol al crezului lor politic, al tinereții lor. Pentru toți legionarii culoarea verde, fie că era înfățișată prin uniformele lor sau prin simple insigne (talismane, mărțișoare etc.) avea valoarea simbolică a unei credințe politice și, mai mult ca atât, a unor năzuințe spre realizarea unor comandamente naționale.

Concomitent cu apariția și afirmarea în bătăliile politice a Gărzii de Fier a apărut și prigoana împotriva cămășilor verzi. In fobia poltică a prigonitorilor, culoarea verde devenise ceva ce se confunda cu legionarismul, o obsesie care până la urmă a pus Coroana în conflict cu națiunea, cu destinul ei, declanșând marea tragedie a cămășilor verzi. Din această confruntare sângeroasă s-au născut eroismul și martirajul

legionar, odată cu verdele legionar transformat în valoare simbolică a unui crez și a unor năzuințe legate prin jertfă de învierea și veșnicia Neamului.

La vremea aceea în eșalonul de conducere al Legiunii activau nu numai fruntași gardiști tineri de vârsta Căpitanului (la întemeierea Legiunii Arhanghelul Mihail, în 1927, vârsta medie a fondatorilor era de 26 ani; Corneliu Codreanu încă nu împlinise 28 de ani). Ci și o pleiadă de personalități politice și culturale din generația lui Iorga. Profesorul Ion Găvănescul, președintele Senatului legionar și câtva timp șeful spiritual (de onoare) al Legiunii, de pildă fusese dascălul lui Iorga. Dar la nici una dintre aceste ceremonii legionare, pe parcursul anilor 1927-1938, n-am văzut defilând, mărșăluind pe străzi sau salutând pe vreunul din seniorii Legiunii. Nici pe Găvănescul, nici pe Șumuleanu, nici pe "moș Zagreb" (tatăl Căpitanului), nici pe Cătuneanu, nici pe Hristache Solomon, nici pe Brăileanu, nici pe Nae Ionescu, nici pe C. Gane. Cămășile verzi, defilările în coloane paramilitare, cântecele, marșurile, salutul și celelalte manifestări legate de formele de organizare ale Mișcării aparțineau tineretului legionar cu precădere. Ele erau atunci la modă mai în toate țările europene. Însă numai tineretului îi stă bine să-și manifeste entuziasmul, dinamismul, tinerețea , în pasul cadențat al unor cântece de luptă. Într-o atare postură orice bătrân- și cu atât mai mult niște somități politice – poate deveni ridicol.

Ei bine, Carol al II-lea a ținut morțiș ca la festivitățile din februarie 1939 să primească onorul din partea întregii suflări fereniste. Să arate lui Chamberlain, lui Daladier, lui Hitler și lui Mussolini, semnatarii tratatului de la München, că România nu-i Cehoslovacia. Că toată națiunea română, de la vlădică la opincă, se află unită în jurul tronului, gata să-și apere țara și pe rege. Dar el, Carol al II-lea, a vrut să arate mai ales lui Hitler, după convorbirea de la Berchtesgaden, că prin uciderea lui Codreanu în România s-a întronat liniștea și ordinea și că F.R.N.-ul, cu gărzile sale naționale, cu uniformele sale, cu disciplina batalioanelor sale de asalt,

a reuşit în numai două săptămâni să capteze toate vânturile ce au mânat ieri corabia Gărzii de Fier.

De aceea, ca un blestem împotriva tuturor "democraților" care se înscriseseră până atunci printre asupritorii cămăşilor verzi, defilarea din Piața palatului regal a fost deschisă de înalții demnitari ai statului.

Era un spectacol dezolant, care – vorba lui Maniu - stârnea zâmbitul ironic al tuturor, să-i vezi defilând ca nişte roboți pe Vaida-Voievod, pe Argetoianu, pe o seamă de politicieni de bună-credință ca: G. G. Mironescu, Gafencu, dr. Angelescu, Ionescu-Siseşti, Cancicov, Silviu Dragomir, Cornățeanu, Victor Vâlcovici, pe un scriitor ca Cezar Petrescu. Sau un spectacol , o mascaradă mai mult decât deplorabilă, ca o răzbunare a lui Dumnezeu: să vezi defilând în uniforme naziste pe călăi Legiunii, pe prigonitorii uniformelor legionare: Armand Călinescu, Iamandi, Iorga, Ralea, Ghelmegeanu, Petre Andrei.

"Stau în rânduri ca niste recruți- ni-i prezintă Zaharia Stancu în "Zile de lagăr", la pag.384. Steaguri, peste tot. Un comisar de poliție îi învață cum să țină rândurile strânse, cât de sus să ridice tălpile şi cum să le plesnească sonor pe pavaj. Îi mai învață- ca la o repetiție generală de teatru – comisarul de poliție pe democrații în uniforme, cum să salute: cu mâna ridicată în sus şi cu palma deschisă, salutul fascist..."

"Marele ferenist", regele, a reuşit să-şi arunce colaboratorii cei mai obedienți într-un spectacol demn de hazul şi oprobiul tuturor, aşa cum nici Hitler n-ar fi reuşit s-o facă.

Tot cam în acea vreme, sub egida F. R. N. s-a constituit un non guvern proclamat "emanație a F.R.N." şi s-a lansat un manifest către țară despre care, într-o notă intimă, C. Argetoianu va face următoarea consemnare vulgară, dar demnă de a fi reprodusă: "Manifestul începe prin a declara că actualul guvern este "emanațiunea Frontului Renaşterii Naționale"; o primă şi sfruntată minciună, căci bietul front n-a ajuns încă la "emanațiuni" şi echipa actuală ministerială, ca

şi cea precedentă, nu e decât "emanațiunea" țucalelor de la Palat" (vezi C. Argetoianu: "Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri", aflat în arhiva C.C. al P.C.R., fondul 104, dosarul 8631, f. 5262).

Câteva luni mai târziu fu convertit la ferenism şi Ion Mihalache, preşedintele dizolvatului partid național-țărănesc. După o "prelucrare" în care fusese implicat Carol personal, acest veritabil democrat şi mare exponent al țărănimii române a fost convins să primească funcția de consilier regal. În ziarele regimului (Zaharia Stancu zice că mai ales în presa din provincie, ca să fie văzută de țărani) apare fotografia lui Ion Mihalache îmbrăcat în uniforma F. R. N. şi "este lăudat pentru că a îmbrăcat costumul albastru, pentru că a devenit şi el, după atâtea ezitări, democrat în uniformă nazistă..."

Se pare însă - cel puțin aşa reiese din literatura marxistă antilegionară de astăzi – că lichidarea lui Corneliu Codreanu şi a celorlalți lideri legionari asasinați împreună cu el n-a adus după sine "pacea şi unirea pecetluite de frățeştile îmbrățişări ale poporului, ca în timpuri legendare". Formula evanghelică "bate-vom păstorul şi se va risipi turma oilor", folosită cu atâta tact şi cruzime de regim, s-a dovedit a fi un bluf, tocmai cu rezultate negative pentru regim.

Alcătuirea forțată a acelui organism numit **"Frontul Renaşterii Naționale"**, hărăzit să mobilizeze națiunea într-un scop precis şi unic, ca şi asasinatele politice din ultimele săptămâni, la fel ca şi unele măsuri luate de guvern cu caracter naționalist (Armand Călinescu va nota: *"Cred că e bine şi propaganda naționalistă"*), toate acestea, în primul rând, vor contribui la "opera" de discreditare a regimului pe multiple planuri. Doctrina şi programul F. R. N.-ului, dar mai ales structura organizatorică a partidului unic, întemeiate pe idei şi forme împrumutate, măsluite, contradictorii, nebuloase, copiate şi manevrate de oameni de adunătură (țărănişti, liberali, gogo-cuzişti, social-democrați, vaidişti, iorghişti) sunt elementele de bază ale eşecului carlist. Milioane de ferenişti în uniforme, încadrați în gărzi,

batalioane, legiuni, ţinuturi, conduşi personal de suveranul ţării cu întreaga "elită" politică şi administrativă a statului n-au izbutit să genereze o mişcare unitară, în stare să înlocuiască vechile curente politice şi nici să diminueze influenţa legionarilor.

La mai puţin de două luni de guvernare carlistă, după dispariţia Căpitanului, regimul F.R.N. începu să-şi arate adevăratele slăbiciuni.

Printre cei din urmă, aşa-zişii "susţinători" sau "simpatizanţi" ai Legiunii, s-a numărat şi profesorul Mircea Eliade, care - după câte îmi amintesc – a stat câteva luni în lagărul de la Miercurea Ciuc.

Mai norocos a fost un alt "simpatizant" legionar, Emil Cioran, care (nu ştiu prin ce împrejurări; ba ştiu, ne va spune Zaharia Stancu în "***Zile de lagăr***", la pag. 400: se găsea la Paris ca bursier din partea Institutului francez din România) nu a cunoscut pe propria-i piele tragedia legionară din acei ani, deşi în cronicile marxiste el figurează drept ideolog legionar.

Au mai fost şi alţi norocoşi din categoria lui Emil Cioran, ca filozoful Constantin Noica (şi acesta mergând pe urmele lui Nae Ionescu, ca reprezentant al **"trăismului naeionescian**" - vezi cronicile neostaliniste), iar trei dintre fruntaşii culturii româneşti: profesorul P. P. Panaitescu şi poeţii **Ion Barbu** şi **Aron Cotruş** au fost de asemenea printre norocoşi: Ion Barbu pentru că nu era cunoscut, ca legionar, organelor poliţieneşti; Aron Cotruş pentru că la acea oră nu se afla în calea poliţiştilor ca să poată fi prins; istoricul P. P. Panaitescu fiindcă fusese şters din lista legionarilor ce urmau să fie internaţi în lagărul de la Miercurea Ciuc de către autorul acestei liste, ministrul de interne de atunci, Armand Călinescu, la intervenţia lui M. Ralea, Al. Rosetti şi C. C. Giurescu (vezi **"Împotriva fascismului**", pag. 208-209; art. **"Amintiri de la Facultatea de litere din Bucureşti – privind perioada regimului legionar",** de C. C. Giurescu).

La data de care vorbim România Mare avea peste 40 de judeţe, un număr de 28 de oraşe cu populaţie de peste 30.000 de locuitori, din care 16 oraşe mari (municipii) cu populaţie de peste 50.000 locuitori (7 oraşe cu populaţie de peste 100.000 locuitori).

Din toate aceste judeţe şi orase au fost ridicaţi legionarii mai însemnaţi din cadrele de conducere a diferitelor organizaţii. Dar nu totdeauna cei mai fanatici, mai periculoşi. Voi da câteva exemple din care se va vedea că criteriile după care s-au efectuat arestările au avut o logică destul de eteroclită.

De pildă: în Câmpulugul-Bucovinei (vorbesc de cazurile cunoscute de mine personal), în lista întocmită de autorităţile judeţene (prefect, şefii politiei şi siguranţei şi comandantul Legiunii de jandarmi), după care s-au operat arestările, nu figurau şi n-au avut soarta lui Mircea Eliade trei dintre cei mai fanatici legionari ai oraşului: comandantul legionar-ajutor Visticu Erhan, un vechi şi intim (şi foarte cunoscut) "aghiotant" al Căpitanului, Ovidiu Găină pe atunci şeful frăţiilor de cruce din judeţ şi profesorul Alexandru Bogza în cazierul căruia (cazierul de la Siguranţă), inspectorul Anagnastopol scrisese următoarea caracterizare: "un periculos adept al lui C. Z. C."

În schimb au fost arestaţi şi internaţi în lagăr o serie de legionari dintre cei mai cuminţi, mai legalisti, cum erau preotul Arcadie Huţu, ţăranul Costan Porcuţan de pe Izvorul Alb şi avocatul Lazăr Saghin.

Poveşti asemănătoare s-au întâmplat şi în alte judeţe. Spre exemplu: la Suceava rămâne în libertate proaspătul licenţiat în drept Nimigeanu, un răzvrătit permanent în conflict cu poliţia, în timp ce doctorul Strugariu, cel mai temperat legionar din oraş, un legionar mai mult îndrăgostit de medicină decât de politică, este trimis în lagăr; în centrul universitar Iaşi sunt arestaţi fraţii Ţincoca doi îndrăgostiţi mai mult de muzică şi mai puţin de violenţa politică, dar sunt ocoliţi o mare parte din legionarii hotărâţi să moară pe

baricade bunăoară ca cei trei ieşeni care au organizat primul complot împotriva regelui: Nădoleanu, Vucu şi Emil Micu.

Am făcut această mică paranteză legată de criteriile pe care camarilştii le-au avut în strategia lor antilegionară privind primele arestări, pentru a scoate în evidență în primul rând o foarte mare greşeală de tact. Anume aceea că s-au operat foarte multe arestări (peste zece mii), dar nu suficient de multe ca să paralizeze complet, cu eficacitate, orice reacție din partea Mişcării şi să cuprindă în aria lor de operativitate pe toți cei care ar fi putut fi, într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, autorii unor contraacțiuni violente sau a unor răzbunări sângeroase.

O a doua greşeală comisă de "chiorul" cu vederi "clare" a fost de ordin politic. El n-a ştiut că principiul din evanghelii: "Bate-voi păstorul şi se vor risipi oile turmei", era în directă contrazicere cu ceea ce Corneliu Codreanu dăduse ca lege pentru adepții săi: ***"Pe locul unde au fost răpuşi legionarii, legionari stau de gardă".***

MACHIAVELISMUL DIN PROCESUL CĂPITANULUI.

PROCESUL: « O MASCARADĂ JUDICIARĂ... » MASCARADA CARLISTO-ARMANDCĂLINESCIANĂ.

Dacă ar fi să dăm tragediei legionare forma unei lucrări teatrale, am considera tot ce s-a întâmplat până acum, ca evenimente politice, drept actul întâi al tragediei.

Dar pentru că marea tragedie a Gărzii de Fier abia este la început, şi are mai multe acte, şi pentru că această îngrozitoare tragedie cuprinde în conținutul ei mii de alte tragedii: viața, lupta şi sfârşitul dramatic al miilor de eroi- începând cu Corneliu Codreanu şi terminând cu cel mai anoninim dintre victimile ororilor armandiste - să-l numim pe Cazan sau Răuț -, vom continua povestirea nu după anumite reguli de estetică literară (tragedia legionarilor a fost prea cumplită ca să poată fi încadrată în vreo regulă de estetică), ci după firul evenimentelor depănate pe ghemul documentelor şi al amintirilor, după ceea ce a putut să se întâmple împotriva oricăror reguli sau rațiuni.

Aşadar să depănăm în continuare firul evenimentelor.

Mii de arestări pe tot cuprinsul țării. Mii de percheziții, confiscări şi sechestre puse pe tot ce exista proprietate legionară. Jandarmii generalului Bengliu şi polițiştii lui Gavrilă Marinescu s-au umplut de glorii. N-au rămas neperchezitionate nici un sediu gardist, nici o casă, nici un şantier legionar, nici un cămin. Totul a trecut prin urgia organelor de "ordine". Şi pământul a fost scormonit. Şi în biserici s-au căutat acte compromițătoare, material de propagandă legionară, arme. Nici altarele n-au fost cruțate.

Nici bibliotecile. Nici şcolile primare. Pretutindeni ochiul poliţiştilor şi brutalitatea jandarmilor s-au făcut simţite.

Cele mai multe percheziţii s-au efectuat în absenţa legionarilor; legionarii erau deja arestaţi, şi poliţiştii aveau obligaţia să găsescă în sediile şi casele percheziţionate arme şi acte compromiţătoare. Şi au găsit.

Organele de poliţie şi jandarmeria din acele vremuri, mai ales în timpul celor zece ani de domnie carlistă, se făcuseă celebre în materie de anchete, arestări, înscenări de procese, percheziţii. Nu exista cetăţean în casa căruia să nu se poată găsi ceva compromiţător- aceasta era deviza de lucru a multor poliţişti.

Începând cu anul 1938, mai mult ca înainte această deviză a devenit arma principală în "cruciada" pentru lichidarea gardistă. Principiul machiavelic: "scopul scuză mijloacele" nu ţinea cont de nici o morală. Trebuiau atinse nişte obiective politice. Scopul era prea măreţ ca să nu scuze toate mijloacele, inclusiv mişelia, ca armă de luptă.

Un aparat represiv care îl avea în frunte pe A. Călinescu, ajutat de Bengliu, Gavrilă Marinescu, Hotineanu, Zeciu, Moruzov şi unelte ca Davidescu, Panova şi Reiner reprezenta forma cea mai "ideală" a barbariei de stat, a terorismului guvernamental.

N. Iorga, vorbind de "organele de lucru" le califică drept "ruginite prin ticăloşiile trecute". În cartea lui Lucreţiu Pătrăşcanu: "Studii economice şi social- politice, 1925-1945", în capitolul "Procesul feroviarilor din Bucureşti după masacrul de la Grivița", se poate scoate în evidenţă un fapt: încercarea autorităţilor de a fabrica dovezi împotriva acuzaţilor, calificând capetele de acuzare "pure invenţii".

În timpul grevelor de la Grivița din 1933 şi la procesul feroviarilor, când s-a încercat- şi s-a reuşit – condamnarea muncitorilor în baza unor dovezi fabricate, a unor capete de acuzare pure invenţii, regizorii acestei mascarade, care a fost procesul feroviarilor, au urmărit un scop şi au folosit cele mai machiavelice mijloace pentru a-şi atinge scopul.

Regizorii au fost subsecretarul de stat la Interne ucigaşul din vocaţie Armand Călinescu şi sângerosul călău procurorul Hotineanu.

De ce am crede că aceşti "regizori", fabricanţi de pure invenţii, au putut fi mai cinstiţi şi mai drepţi în 1938 ca în anul 1934, în procesul ceferiştilor?

Îndată după sentinţa din 19 aprilie 1938, din dispoziţia regelui şi sub directa îndrumare a miniştrilor de Interne şi de Justiţie (Armand Călinescu şi Victor Iamandi), aceeaşi secţie (secţia a I-a) a Tribunalului Militar al Corpului 2 Armată, a început pregătirile pentru un nou proces: procesul în care fu implicată întreaga conducere a Mişcării Legionare în frunte cu şeful Legiunii.

În cadrul acestor pregătiri s-au luat o serie de măsuri ce merită să fie subliniate. De pildă: la 3 mai printr-un decret al guvernului, Serviciul de presă, serviciul de cenzurare al presei, trece sub ordinile Ministerului de Interne. Aceasta se petrece la 9 aprilie. Iar printr-un alt decret sunt scoase din circuit, ca suspendate mai multe organe de presă în frunte cu ziarele Mişcării Legionare: ziarele "Cuvântul" şi "Buna-Vestire"...

Când s-au efectuat primele arestări, în noaptea de 15 spre 16 aprilie 1938, deja erau pregătite patru lagăre de concentrare, care aşteptau să primească primele eşaloane de deţinuţi politici: Tismana, Caracal, Miercurea Ciuc şi Dragomirna. Două din ele, cele de la mănăstirile Tismana şi Dragomirna vor "adăposti" cu precădere pe preoţii legionari.

S-a spus că la înmormântarea lui Moţa şi Marin din 13 februarie 1937 au participat peste 600 de feţe bisericeşti: episcopi, protopopi, preoţi, diaconi.. De data aceasta, Armand Călinescu, minstrul de interne al unui guvern prezidat de capul bisericii ortodoxe din România, în "marea lui iubire de ţară", pentru lichidarea gardismului, va întemniţa un număr de două ori mai mare ca acela de la înmormântarea lui Moţa şi Marin. Ideea era pentru compromiterea patriarhului.

Mai târziu vor rămâne numai două lagăre mari: lagărul de la Miercurea Ciuc şi un lagăr nou înfiinţat la Vaslui.

Unii politologi neostalinişti susţin în cronicile lor antilegionare că arestarea lui Corneliu Codreanu din noaptea de 15/ 16 aprilie 1938 (16/ 17 aprilie) s-a făcut într-o atmosferă de mare tensiune şi că, după interogatoriu luat chiar în noaptea arestării la Consiliul de război al Corpului 2 Armată, escortat de jandarmi a fus dus la Predeal şi ţinut acolo în mare secret până la proces (vezi **Magazin istoric**, nr. 11 (104), noiembrie 1975).

După câte îmi amintesc (în perioada aceea, fiindcă mă stabilisem în Bucureşti de scurt timp şi pentru organele de siguranţă eram complet necunoscut ca legionar, nu am avut nici o problemă în legătură cu arestările şi, având posibilitatea să ţin contactul cu alţi legionari nearestaţi, am fost la curent cu majoritatea evenimentelor petrecute atunci) circulara care se pretindea că apartine şefului Legiunii, scrisă în închisoarea Jilava, purta data de "Vinerea Mare" 1938. În acel an vinerea mare corespundea calendaristic cu data de 15 aprilie; sărbătoarea Paştelui căzând în ziua de 17 aprilie. Faptul în sine are mai mică importanţă: dacă afirmaţiile cronicarilor marxişti corespund adevărului, adică într-adevăr Corneliu Codreanu imediat după arestare a fost expediat, escortat de jandarmi, la Predeal unde a fost ţinut până la proces sau dacă lucrurile s-au petrecut altfel.

Ceea ce trebuie să reţinem din noianul de evenimente desfăşurate atunci într-o atmosferă de mare tensiune şi chiar panică este graba de care au înţeles camarilştii să se folosească pentru ca planul lor de lichidare a gardismului să nu dea greş.

Astfel, numai după două zile de la arestare, în şedinţa din 18 aprilie a Tribunalului militar are loc citirea scrisorii lui N.Iorga, ca act principal de acuzare. A doua zi, la 19 aprilie 1938 (la ora 9 dimineaţa), consiliul de judecată al Secţiei I-a a Tribunalului militar intră în şedinţă. Sala tribunalului era arhiplină, circa 300 de persoane. Pe strada din faţa tribunalului se adunaseră câteva sute de tineri. Printre ei

m-am aflat şi eu. Am stat acolo de la 8 până după orele 20, atent, neclintit, aproape copleşit de emoţii, trist. Seara am notat în caietul meu câteva impresii, mai bine zis câteva impulsuri de revoltă, pe care le reproducem mai jos, pentru ca cititorul să-şi poată face o părere, măcar generală, în legătură cu atmosfera de mare tensiune ce domnea printre legionari în acele zile memorabile.

Notiţele sunt scrise cu creionul, în grabă şi după cum îmi aduc aminte la lumina unei lămpi cu gaz. Reproduc esenţialul, cu parantezele respective, sperând că aceste notiţe vor completa cronicile politologilor marxişti, după cum urmează:

"Proc. Căp. Trib. Militar –Bucur. (Procesul Căpitanului, Tribunalul Militar Bucureşti).

19 IV '39 = ora 10 seara. Notez impresiile de la procesul Căpitanului. La ora 8 am fost în faţa Tribunalului cu V.Macrineanu, Toma V(asile), Ghiţă Grecu şi Lae Nic(olae) (toţi gălăţeni). N-am reuşit să intrăm în sală, trebuiau bilete de la Tribunal. Numai avocaţii, rudele Căpitanului şi rudele judecătorilor au avut acces în sala tribunalului. Printre cei invitaţi în sală am recunoscut pe soţia Căpitanului, d-na Moţa (văduva lui Ionel Moţa, Iridenta Moţa, sora Căpitanului) şi Cătălina (fiica adoptivă a familiei C.Z.Codreanu). Avocaţii apărării conduşi de Horia Cosmovici.

La ora 10 a fost introdus în sala Tribunalului Căpitanul. Sala s-a sculat în picioare (suntem informaţi de Horia Cosmovici, care face parte din grupul avocaţilor apărători). Preşedintele a admonestat sala cu vorbele: "o să evacuez sala de judecată, dacă se repetă manifestaţiunea..."

La acea oră majoritatea oamenilor politici din România, cu excepţia unor personalităţi politice, ca: Maniu, Gh. Brătianu, Goga, A. C. Cuza, Manoilescu ş.a. se găseau pe o poziţie de necunoaştere a luptei legionare şi erau în mare pericol toţi cei care într-un fel cutezau să ia apărarea legionarilor. Ne-o dovedeşte "cazul Petrovicescu".

Generalul de brigadă Constantin Petrovicescu făcuse parte din Consiliul de judecată al Tribunalului militar

Bucureşti, în calitate de acuzator principal în procesul conducerii Gărzii de Fier din 1934 (în cazul Duca).

Într-un alt volum am arătat cum după proces, după ce C.Z.Codreanu, general Gh.Cantacuzino-Grănicerul şi alţi 40 de lideri legionari implicaţi ca autori morali în uciderea primului ministru I.G.Duca au fost achitaţi, generalul Petrovicescu împreună cu doi dintre generalii judecători (C. Dona şi Filip) s-au prezentat la sediul legionar din strada Gütenberg şi au cerut şefului Legiunii să fie primiţi ca simpli ostaşi în Garda de Fier şi cum şeful legionarilor i-a sfătuit să rămână în cadrele active ale armatei.

Dar, după patru ani, prin decretul regal nr.3527 din 7 septembrie 1938, pentru "atitudinea avută în procesul Codreanu", generalul C. Petrovicescu este trecut în rezervă– regele nu l-a iertat.

Despre atitudinea lui Iuliu Maniu în procesul Căpitanului din mai 1938 se pot scrie multe pagini. Preşedintele celei mai mari organizaţii politice din România a acelor vremuri, Partidul naţional-ţărănesc, a fost singurul şef de partid care a avut curajul să se prezinte la proces ca martor al apărării, să fie **"foarte obiectiv"** şi să pledeze pentru nevinovăţia lui Codreanu în mod deschis.

Prin aceasta, Iuliu Maniu s-a dovedit a fi un om de mare caracter (Căpitanul îl caracteriza drept **"singurul om de prestigiu"**), *printre puţinii lideri politici nelegionari - dacă nu singurul – care şi-a dat seama că prin martirizarea legionarilor, prin asuprirea lor, se comitea o crimă odioasă nu numai împotriva tineretului român, ci chiar împotriva întregului neam românesc.*

E păcat că nu dispunem acum de textul integral al pledoariei acestui mare patriot român. Istoricii de mâine vor avea prilejul să aibă acces la documentele trecutului şi, poate, cititorul acestor rânduri va putea lua cunoştinţă de conţinutul mărturiei lui Maniu în procesul care a dezlănţuit tragedia legionară şi care proces a fost o mascaradă judiciară atât de absurdă şi de ineptă, încât, excluzând înscenările judiciare din timpul regimurilor comuniste, va

rămâne în istoria politică a României o pagină întunecată de ruşine şi dispreţ cu care justiţia nu se va putea mândri niciodată.

Până atunci, pentru ca totuşi cititorul să aibă idee de cum a înţeles acest democrat să înfrunte o justiţie coruptă, abuzivă, aservită unor interese de clan, de camarilă ce nu aveau nimic în comun cu năzuinţele neamului românesc şi să ia apărarea unui om care, în faţa mişeliei, a poltroneriilor manevrate din culisele palatului, rămăsese uluit, ne vom folosi de cronicile marxiste de ultimă oră.

De bună seamă, depoziţia lui Maniu este reprodusă detrunchiat în spicuiri aranjate cu grijă, în aşa fel ca să fie demascată poziţia sa "fascistă", "prohitleristă", de"cârdăşie cu gardiştii"; acest nou credit acordat Gărzii de Fier cu "atâta zel" de Iuliu Maniu - citim într-o atare cronică – a fost de natură să-i încurajeze pe legionari, care vedeau în şeful P.N.Ţ. un suport moral pentru viitor.

Desigur, trebuia într-un fel justificată asasinarea lui Maniu. "Cârdăşia" cu legionarii constituia justificarea ideală. Ce putea fi mai grav ca aceasta?

Iată cum este comentată mărturia lui Iuliu Maniu în cartea antilegionară "Garda de Fier, organizaţie teroristă de tip fascist" (pag.221-222):

"...în ciuda întregului cortegiu de crime şi acte teroriste comise de Garda de Fier şi de "căpitanul" ei, dovedite în instanţă, în depoziţia sa, Iuliu Maniu afirma fără nici o reţinere că îşi amintea "cu multă plăcere de lupta dusă cu mult succes împreună cu d-sa". Se referea de bună seamă la colaborarea cu C. Z. Codreanu în campanla electorală din 1937. Exprimându-şi sentimentele ce le nutrea pentru persoana şefului Gărzii, Maniu ţinea să precizeze că s-a "convins că este de o sinceritate, de o consecvenţă şi de o onorabilitate care sunt foarte rare în viaţa noastră politică... De aceea i-am întins mâna cu plăcere". În Codreanu, afirma preşedintele P. N. Ţ., a găsit apărătorul "demnităţii naţionale", un reprezentant al "tendinţei naţionaliste". În

sfârşit, adăuga Maniu, între el - apărătorul şi Codreanu - acuzatul există o puternică comunitate de idei.

În cursul mărturiei, Maniu s-a străduit să demonstreze patriotismul Gărzii de Fier şi buna credinţă a lui Corneliu Codreanu, declarându-se un prieten şi un apărător al legionarilor...

Această mascradă cu învinuirea de "Crimă de înaltă trădare" are o poveste pe care o vom înţelege din relatarea avocatului Păun Nicu, avocat care a făcut parte din echipa de apărători:

În toamna anului 1933, la Casa Verde fiind, Căpitanul a primit vizita unui bătrânel din Bucureşti, care s-a prezentat drept economist, autor a mai multor studii economice, şi un mare admirator al Germaniei naţional-socialiste.

De la bun început Căpitanul şi-a dat seama că are în faţă un personaj extravagant şi în port şi în vorbire -, care putea fi trimis să-l ispitească. Un agent provocator. Cum în biroul şefului Legiunii avea voie să intre oricine, oricând, fără prea multă greutate (Corneliu Codreanu dase chiar o dispoziţie în acest sens), bătrânelul a fost primit cu toată cinstea cuvenită. Discuţia cu Căpitanul a durat circa o oră în care timp şeful Mişcării află că bătrânul avea un fel de proiect de "alianţă economică şi politică" între România şi Germania (proiect înaintat sau urma să-l înainteze guvernului român) pe care îl înaintase guvernului german împreună cu scrisoarea a cărei ciornă i-o citi Căpitanului.

Din declaraţia lui Corneliu Codreanu la proces reiesea că şeful Legiunii ar fi primit proiectul bătrânelului şi toate planurile acestuia cu destulă rezervă, ca să se înţeleagă limpede că nu împărtăşea întru totul aceste planuri. Mai ales în legătură cu solicitarea sprijinului Germaniei pentru "declanşarea" în România a unei revoluţii după modelul naţional-socialist.

"În această privinţă-se zice că ar fi declarat şeful legionarilor la proces - am spus-o şi-o repet, revoluţia noastră, a Gărzii de Fier, este de natură spirituală şi ea se va "dezlănţui" atunci când electoratul român ne va vota. În

afară de sprijinul naţiunii nu vom solicita alt sprijin. Noi ne deschidem drumul spre putere cu sabia noastră, care va fi sabia Neamului, vrerea lui, înţelepciunea lui, destinul lui. În ziua în care ţara va fi pregătită să ne vrea, să ne accepte, şi noi vom fi gata să ne asumăm răspunderea guvernării, atunci vom cere factorului constituţional al statului să aplice Constituţia... Altfel nu! Cu nici un chip în faza actuală... În campania electorală precedentă am declarat că în 48 de ore după biruinţa legionară, România va avea o alianţă cu Roma şi Berlin. De ce? Pentru că astfel făcând, România va intra în linia misiunii sale istorice, în linia apărării crucii, a culturii şi a civilizaţiei creştine, împotriva bolşevismului. Iată sensul real al politicii noastre şi al raporturilor noastre cu Germania naţional-socialistă şi Italia lui Mussolini. O alianţă economică, la paritate, cu Germania şi cu oricare altă ţară nu constituie un act de trădare naţională. Dacă este fundamentată pe ajutor reciproc şi pe corectitudinea ambelor părţi şi-i liber acceptată, ea devine o imperioasă necesitate naţională. Nu peste prea mulţi ani alianţele economice, mai ales cu Germania, nu vor fi considerate acte de acuzare împotriva nimănui. Nici chiar împotriva actualului regim..."

După discuţia cu Căpitanul bătrânelul a plecat. Ciorna scrisorii trimisă lui Hitler a rămas pe biroul Căpitanului. Cum? Fără vreo explicaţie. Împreună cu alte acte a ajuns în arhiva Mişcării de unde a fost confiscată în noaptea arestărilor de la Casa Verde.

După aproape trei ani de la discuţia cu bătrânelul, Corneliu Codreanu abia îşi amintea de această poveste. "Nu mi s-a părut o problemă atât de importantă - va declara el în faţa tribunalului – încât să reţin amănuntele".

Ce era mai grav este că nu-şi amintea numele bătrânelului, care, chemat în instanţă şi recunoscând că el este autorul scrisorii incriminate, ar fi determinat o totală schimbare a direcţiei procesului.

Avocatul Păun mi-a descris acest episod ca fiind pentru Căpitanul cel mai dramatic din întreg procesul: "Niciodată nu l-am văzut atât de nervos, chiar exasperat, ca în acea joi (26

mai 1938). Trebuia urgent, până a doua zi, de îndeplinit trei lucrări: de aflat numele bătrânelului, adresa lui şi de adus în faţa instanţei. Cu ajutorul lui Fănică Anastasescu (despre avocatul Fănică Anastasescu am vorbit pe larg în capitolul referitor la tabăra legionară de pe muntele Rarău din vara lui 1934. Acum, în 1938, acest prieten al Căpitanului încă din vremea studenţiei - e necesar să reamintim că Fănică Anastasescu înzestrat cu o memorie fenomenală, nu făcea parte din Garda de Fier şi o spunea cu orice prilej, dar datorită însuşirilor sale de mare gospodar (în intimitate prietenii îi spuneau "encicloped ambulant"), Căpitanul şi-l făcuse consilier - figura printre avocaţii apărării – n.n.), şeful Legiunii şi-a amintit numele personajului ciudat şi cu ajutorul aceluiaşi Fănică Anastasescu, ajutat de Horia Cosmovici, s-a descoperit adresa bătrânelului.

În ziua următoare, bătrânelul a fost adus la tribunal. Înainte de începerea şedinţei, în faţa grupului de avocaţi ai apărării şi grefierului tribunalului a dat o declaraţie prin care a recunoscut că el a conceput şi scris ciorna scrisorii- piesă din dosarul nr.759/ 1938, volumul III, fila 520. Bucuria Căpitanului a fost imensă. Nu pentru că l-ar fi înspăimântat perspectiva unor mulţi ani de temniţă. Ci fiindcă prin declaraţia bătrânelului se făcea lumină în capul de acuzare cel mai grav din rechizitoriul procurorului militar, anume acela pe care Iorga îl calificase drept "crimă de înaltă trădare"; odată cu aceasta urma să cadă întregul eşafod juridic al procesului.

Dar bucuria Căpitanului fu de scurtă durată. Organizatorii, măsluitorii procesului şi patronii lor se dovediră mai puternici ca acuzatul din bară, pe deasupra oricărui spirit de justiţie şi legalitate. A fost de ajuns un telefon, un singur telefon, doar un ordin din câteva cuvinte, pentru ca istoria României- nu exagerez deloc! -, istoria neamului nostru să aibă alt curs, unul al blestemului, un curs cu totul altul decât acela pe care l-ar fi avut fără acest telefon.

Ce a urmat se ştie: tribunalul a respins cererea apărării; bătrânelul, ultimul martor al apărării- şi cel mai important – a

fost oprit să vorbească. Iar în seara zilei de 27 mai 1938 tribunalul militar a pronunţat patru sentinţe de condamnare împotriva Căpitanului, însumând cifra totală de 33 de ani de temniţă..."

Episodul povestit mai sus mi-a fost relatat cu vreo 15 ani după proces la închisoarea Aiud.Tot la Aiud şi tot cam în acea perioadă voi afla detalii în legătură cu telefonul care, potrivit avocatului N.Păun din Buzău, a contribuit nemijlocit la schimbarea cursului istoric din politica României de după 1938.

La intervenţia lui A.Călinescu, telefonul a fost dat de mareşalul palatului, Ernest Urdăreanu, ca fiind din partea regelui; Tribunalul confomându-se fără murmur.

Carol al II-lea, Lupeasca, Urdăreanu, Armand Călinescu, Iorga, Iamandi, Gavrilă Marinescu, Bengliu şi celelalte "vedete" din *viermăria ce colcăia la picioarele tronului* aveau dreptul să sărbătorească victoria. Legea, bunul simţ, adevărul, justiţia, dreptatea, logica, toate fuseseră călcate în picioare samavolnic, într-un mod nemaiântâlnit până atunci, cu mult mai samalvolnic ca în procesul ceferiştilor din 1933.

Şi presa marxistă jubila. Nimic n-a folosit. Nici probele evidente ale nevinovăţiei, nici depoziţiile martorilor apărării, nici poziţia conciliatorie, de înţelegere, chiar de supunere a celor mai mulţi dintre liderii legionari arestaţi. Nici măcar mărturia curajoasă a celui mai ilustru om politic din România de atunci, Iuliu Maniu, care în pledoaria sa (cronicarii neostalinişti vor numi-o "depănare a întregii game de sentimente faţă de Codreanu, faţă de "morala şi onoarea" legionarilor, faţă de "naţionalismul" lor) nu numai că a combătut toate capetele de acuzare din rechizitoriul procurorului, întinzându-i inculpatului din boxă o mână frăţească, dar şi a mărturisit în faţa tribunalului că îl consideră pe Corneliu Codreanu **"de o sinceritate, de o consecvenţă şi de o onorabilitate" "foarte rare în viaţa noastră politică"**, un apărător al **"demnităţii naţionale"**.

A patra zi după sentința tribunalului, pentru a scoate în evidență mașinațiile, stategia procesului, Armand Călinescu va nota în însemnările sale politice:

"Audiență la M. S. Regele: 30 mai.

Câteva reflecții pe marginea procesului.

Ce a urmărit?

Îndepărtarea lui Codreanu.

Discreditarea lui.

Ce am făcut?

O campanie prealabilă care a reuşit.

Libertate la proces, pentru a nu crea legende (câtă libertate a putut fi la proces ne-o spune memorialistul în nota din 24 mai: amenințarea, judecata şi ...pentru intimidare, să se tragă de vor fi dezordini [...] **Cred că tot intimidarea şi forța sunt mai eficace. Am alertat poliția şi jandarmeria** [...] – n.n.)

Când s-a observat tendința de schimbare a atmosferei, am introdus cenzura şi am difuzat rechizitoriul.

Nu mai aveam personal chestiunea în mână.

Era şi adversarul care lucra [...]

Ce e de făcut?

Problema nu e închisă.

Am obținut succesul tactic, dar pentru a schimba atmosfera trebuie timp (până la asasinat).

Stabilitate în acțiuni de guvern şi evitarea greşelilor [...]

Cel puțin s-a edificat toată lumea ce era în realitate" (vezi **Magazin istoric**, nr.6, iunie 1977, pag.61)

Foarte curând după condamnarea lui Corneliu Codreanu urmă procesul primului lot de lideri legionari în frunte cu dr. Ion Banea şi ing. Gh. Clime. Forma de judecată rămâne neschimbată: discreditarea, amenințarea, forța, intimidarea, cenzura; anii de osândă, mulți, se revarsă ca un puhoi, făcând mii de victime nevinovate, peste sufletul națiunii în prigoană.

Legionarii îşi vor aminti de cele trei mari examene: *Muntele suferinței, Pădurea cu fiare sălbatice, Mlaştina deznădejdii.*

Şi unii, nu cei mai săraci cu duhul, vor cunoaşte lepădarea lui Petru, fără curajul de a înfrunta urgia.

Şi vor înțelege sensul adevărat al spuselor Căpitanului: ***"bătălia trebuie amânată... nu suntem pregătiți pentru jertfa cea mare..."***

Cea mai gravă învinuire ce i s-a adus Căpitanului, în general Mişcării Legionare, la proces a fost **"crima de trădare națională".** Un ziar stalinist, *"Seara"* din 28 mai 1938, vorbea de "cele mai grave abateri față de țară", calificând acuzațiile "masive şi dovedite de uneltire împotriva țării cu ajutorul unor forțe de peste hotare..."

Forțele de peste hotare nu puteau fi altele decât din Germania nazistă, cu care Codreanu "pregătea asasinatul cel mare: acela al independenței României" (ibidem).

Să presupunem că într-adevăr organizatorii procesului din 1938, ca şi cronicarii marxişti de mai târziu, au avut dreptate: Corneliu Codreanu şi legionarii voiau să deschidă drumul unui steag străin în propria lor țară. Că pentru aceasta Mişcarea a fost stipendiată Reich-ului sau cum spunea C. Argetoianu: "Sunt oameni care pretind că mişcarea legionară e gras subvenționată de Hitler".

Faptul n-ar fi cu totul ieşit din comun, dacă ne gândim că astăzi majoritatea partidelor comuniste din lumea capitalistă, legale sau clandestine, toate aşa-numitele "organizații de eliberare națională" şi toate "brigăzile teroriste" din occident, fiind în serviciul Uniunii Sovietice sunt plătite de aceasta. Nu-i nici un secret că ruşii cheltuiesc cu aceste partide, organizații şi brigăzi sume fabuloase. De asemenea nu-i nici un secret că pe vremea când erau oameni care pretindeau că legionarii "deveniseră stipendiații lui Hitler", partidul comunist din România activa ca o secție a partidului bolşevic din Rusia, că îşi ținea congresele la Viena, la Harcov sau la Moscova, oriunde numai în România nu, că avea secretari generali unguri, bulgari, evrei, polonezi, ucraineni, numai români nu şi îşi desfăşura întreaga activitate politică sub directa conducere a lui Stalin, plătit din aceleaşi fonduri

fabuloase din care astăzi sovieticii îşi achită sateliții de peste hotare.

De asemenea să presupunem că şeful Legiunii, de acord cu ceilalți lideri ai Gărzii de Fier şi cu votul Senatului legionar, ar fi acceptat să transforme Legiunea, în schimbul unor mari sume de mărci germane, aur (de pildă, un cronicar marxist "inspirat" de o notă din dosarul nr.905/1936, Arhiva istorică centrală, fond Ministerul Propagandei Naționale, va scrie textual: *"Declarația lui Codreanu făcută la 1 decembrie 1937, în ajunul alegerilor din acel an, în care se arată că, în cazul venirii la putere a Legiunii, în 48 de ore România se va alătura Germaniei, s-a reflectat, între altele, şi în importantele subsidii primite numai în luna februarie 1938, care s-au cifrat la 45.000.000 de lei"* – vezi "**Împotriva fascismului**", pag.89) într-o anexă a partidului nazist german la dispoziția imperialismului.

„CENTURIA MORŢII". UN ACT DE NEBUNIE PENTRU SALVAREA CĂPITANULUI.

La o întâlnire cu Nelu Enescu, care îmi spune:

"A sosit momentul să dovedim că legionarii ştiu să moară pentru şeful lor, am hotărât să întreprindem un act, dacă vrei, un act de mare nebunie care să zguduie omenirea. Un act prin care să arătăm țării şi lumii adevărarul sens al jertfei legionare.

Uite, fi atent aici...Acum câteva zile a luat ființă la Bucureşti o unitate legionară de sacrificiu: 100 de legionari, o centurie a morții..."

Auzindu-l am răsuflat uşurat, exclamând:

- În fine, bine că ne-am decis să nu mai fim laşi! Asta trebuia să o facem de la început. De la primele samavolnicii trebuia să ne apărăm cu armele lor, ale călăilor noştri...

- Nu e ceea ce văd că ai înțeles. Cei 100 de legionari din "centuria morții" nu vor ucide. Respectăm dorința Căpitanului: să întâmpinăm asupririle, martirajul, nu numai fără nici o violență, ci şi fără nici măcar o opunere.

Atunci?

Nelu Enescu îmi explică:

-"Centuria morții", cei 100 de legionari de sacrificiu, hotărâți să facă un act de nebunie pentru salvarea Căpitanului, urmau să se sinucidă în fața palatului regal. Inițiatorul acțiunii era profesorul Ion Dobre de la Liceul Sf. Sava. O sută de tineri, dintre legionarii de elită, aveau să ardă ca nişte torțe, sacrificându-şi viața de bună-voie, cu intenția ca acțiunea lor disperată să oblige pe rege să renunțe la planurile odioase ale sfătuitorilor săi.

Şi eu am acceptat să mor pentru Căpitan. Am aderat la acțiunea celor 100. De altfel aş considera viața mea fără rost într-o lume, într-o societate pângărită de ucigaşii lui Corneliu Codreanu...

Cuvintele lui Nelu Enescu, rostite clar, într-o stare emotivă dramatică, aproape ca într-o rugăciune, mărturisesc, m-au uluit şi m-au înspăimântat.

Abia am reuşit să îngăim câteva cuvinte:

- E nemaipomenit ceea ce îmi spui, camarade Enescu...

- E nemaipomenit de măreț să reuşeşti a consimți jertfa care poate aduce salvarea unei ființe dragi, căreia i-ai jurat credință, să n-o trădezi niciodată!

- Bine - am încercat eu să-l lămuresc -, dar sinuciderea e un act păgân, în flagrantă opoziție cu legea onoarei, cu moartea şi învierea legionară, cu învățătura creştină pe care noi, legionarii, o practicăm. A-ți lua viața singur este a renunța la mântuire şi dacă nu constituie o trădare a luptei legionare, faptul în sine e o fugă de greu, de răspundere, de datorie, o laşitate.

- Ceea ce vom face noi nu-i nici trădare, nici laşitate. E un eroism mai mare ca eroismul celor ce cad pe câmpul de onoare. Pe câmpul de luptă se cade ucigând pentru apărarea unui ideal, a unor principii, a Neamului; moartea noastră va urmări aceleaşi țeluri, cu deosebirea că noi vom muri tocmai pentru că nu voim să ucidem...Renunțăm de bună-voie şi la viață, şi la veşnicie, şi la înviere pentru a împiedica un sacrilegiu politic de dimensiuni naționale...Renunțăm la speranța biruinței, la toate bucuriile de aici şi de dincolo...

- Cine va înțelege sensul adevărat al acestui sacru omagiu adresat Legiunii şi Neamului? Poate nici legionarii. Iar asupritorii noştrii vor jubila, spunând: aşa să dispară toți gardiştii!"

M-am despărțit în ziua aceea de Nelu Enescu pe poziții deosebite. Ca niciodată în trecut. Era pentru prima oară când nu eram de acord cu părerea acestui ponderat şi înțelept camarad. Tocmai într-o problemă pe care el o credea de importanță capitală pentru destinul Legiunii.

În noaptea următoare n-am închis un ochi. Mii de gânduri m-au frământat. Întrebări fără răspunsuri, amintiri, popasuri: pe muntele Rarău, la Iaşi, în campaniile electorale, la

Bucureşti, pretutindeni unde fusesem în apropierea Căpitanului. La un moment dat m-am trezit plângând. Îl auzeam pe Enescu rostind, ca într-o rugăciune, ca un jurământ: "Şi eu am acceptat să mor pentru Căpitan ... aş considera viața mea fără rost într-o lume pângărită de ucigaşii lui Corneliu Codreanu..."

A doua zi l-am întâlnit din nou pe Nelu Enescu. A venit la întâlnire însoțit de muncitorul Andrei Fuieru. Acesta avea să-mi fie "legătura superioară" cu comandamentul, înlocuindu-l pe Nelu Enescu .

— Îl cunoşti pe Andrei Fuieru?! – făcu el prezentându-mi-l. Cu el vei păstra legătura de azi înainte.

— Camarade Enescu – i-am răspuns pe un ton simplu, ca şi când ceea ce spunem eu nu conținea nimic deosebit, nici o surpriză – camaradul Fuieru va păstra legătura cu "ajutorul" meu de la Radio, Constantin Matei.

Nelu Enescu rămase într-un fel nedumerit.

— S-a întâmplat ceva?

— Da - i-am răspuns pe cel mai firesc ton. Şi eu accept să mor pentru salvarea Căpitanului. Vreau să fac parte din grupul celor 100.

Desigur, lacrimi, îmbrățişări, emoții – trecem peste toate. Important rămâne faptul că mă găseam acum în poziția unui condamnat la moarte, a unui condamnat care peste câteva zile avea să fie şi victimă şi călău.

"Ceremonia" sinuciderii se stabilise pentru noaptea de 24 iunie la orele 22 (mai târziu voi afla că data, vineri 24 iunie este ziua de naştere a Sf. Ioan Botezătorul şi ora corespunde cu data şi ora înființării Legiunii Arhanghelul Mihail, cu 2 ani în urmă) şi să ne adunăm în fața palatului regal întreg grupul de 100, îmbrăcați în cămăşi verzi, cu capetele descoperite, să desfăşurăm un steag din pânză cu următoarea inscripție scrisă cu litere mari: *"Maiestate, suntem torțe vii, ce vor arde până mâine pentru a opri fărădelegile de azi: cruțați viața lui Corneliu Zelea Codreanu"*.

Steagul urma să-l arborăm pe gardul de fier al palatului, după care prinşi într-o încleştare delirantă, cântând, închinându-ne, să ne dăm foc formând- spuneam noi atunci – din 100 de torțe o singură făclie imensă, aprinsă, ca un rug în flăcări prin care să ardă odată cu trupurile noastre tinere, simboluri ale iubirii dintre oameni, şi răul, şi ura, şi răzbunarea şi nedreptatea, şi moartea, şi păcatul.

La data aceea, în 1938, un asemenea act, o sinucidere colectivă de proporții atât de imense şi cu consecințe atât de imprevizibile, încă nu fusese înregistrat de istoria popoarelor europene. După câte ştim, în spațiul nostru mioritic, numai dacii lui Decebal au recurs, în frunte cu regele lor la o astfel de soluție holocaustică, încercând prin asta să arate invadatorilor că Dacia nu poate trăi în robie.

În ultimele decenii, adică după cel de-al II-lea război mondial, sinuciderea, chiar sinuciderea colectivă, nu va mai constitui o raritate. Ca act politic, evenimentul ca atare va fi spectaculos, uneori zguduitor şi eroic, dar nu întotdeauna ineluctabil. Omenirea va asista, cu groază, înmărmurită, chiar aplaudând cu admirație, la o sumedenie de sinucideri celebre în Extremul Orient şi în Europa, la sinuciderile din Japonia şi la numeroasele sinucideri din Germania național-socialistă.

Adolf Hitler, Goebbels, Göring, Himmler, Martin Bormann şi alte căpetenii naziste, unii ca Hitler şi Goebbels cu întreaga lor familie, şi-au curmat firul vieții spre a nu cădea vii în mâinile inamicilor. De pildă s-a spus "Hitler s-a sinucis pentru a nu pierde stima poporului german..." (citat din V.I.Ciuikov: "**Sfârşitul Reichului hitlerist**", Editura politică, Bucureşti- 1976, pag.299, lucrare tradusă din limba rusă).

Într-o perioadă mai recentă, în imperiul sovietic, studentul Jan Palah se va sinucide prin a-şi da foc, ca protest împotriva invadării Cehoslovaciei de către armatele roşii ale lui Brejnev. "Ceremonia" sinuciderii lui Jan Palah va avea loc în piața Universității din Praga.

Şi mai recent vom asista la spectacolul unor torțe vii aprinse pentru unificarea familiilor.

În vara anului 1938, legionarii nu aveau de unde şti ce se va întâmpla cu Hitler şi Goebbels peste opt ani. Nici că **"primăvara de la Praga"** se va sfârşi prin jertfa unor studenți transformați în torțe aprinse.

S-ar putea spune astăzi că sinuciderea, chiar şi acele politice care urmăresc să înfrunte un inamic, să nu piardă stima unui popor sau să fie un protest împotriva unor samavolnicii politice, e un act de slăbiciune, de necredință, de rătăcire, de laşitate chiar.

Legionarii din grupul celor 100, în 1938, nu găsiseră în hotărârea lor de a muri în fața palatului regal, printr-o sinucidere colectivă, nimic care să semene a protest, a ură, a confruntare cu inamicul. Actul în sine privit ptin prisma confuziilor politice de atunci, şi mai ales ştiind că era adresat unor conducători venali şi odioşi, putea să pară un act copilăresc, o nebunie, ca ceva inutil, absurd şi dăunător. Judecat însă după conştiința celor ce-l concepuseră şi voiau să-l făptuiască, el avea o mare valoare morală, aceea că o sută de tineri, în mare majoritate intelectuali (nici unul "fără capătâi", "carierist abil", "aventurier" sau "catilinar"; de pildă printre ei găsindu-se medici ca doctorii Vucu şi Emil Micu de la Iaşi, Enache Nădoleanu, licențiat în drept, Toader Tudosi, fostul şef al studențimii ieşene etc.), consimțiseră să moară pentru a face să fie auzită vocea lor, dorința lor de a opri măcelul împotriva Legiunii, împotriva tineretului român. Mai târziu şi Vucu şi Micu şi Nădoleanu vor fi asasinați de armandişti. Războiul dintre Garda de Fier şi clica regală, în război provocat prin surprindere şi mişeleşte de către cercurile palatului, un război pe viață şi pe moarte, pe care Corneliu Codreanu a încercat să-l evite, se apropia de faza lui critică. Armele folosite de camarilişti - infamia, sperjurul, denigrarea – loveau din plin. Curând aceste arme aveau să fie înlocuite cu asasinatul. Victimele aveau să fie liderii gardişti.

Orice lege a oricărui război nu exclude apărarea. Legionarii trebuiau să se apere. Nu închinându-se, ci atacând. Folosind cel puțin armele duşmanilor. Dar ei n-au

făcut-o. Lor li se recomandaseră: Să nu răspundă la provocări; să nu atace pe nimeni. Într-o scrisoare pe care o lăsase unul din grupul celor ce pregăteau ceremonia funebră de la 24 iunie- scrisoarea fusese lăsată la redacția hebdomadarului "Vremea" (de ea mi-a povestit Mircea Eliade şi voia să fie un document prin care se încerca jutificarea hecatombei din piața palatului regal – se poate citi următoarea mărturisire de credință scrisă în cel mai autentic stil legionar:

„Ne adresăm părinților în special mamelor noastre.

Să nu ne plângeți. Trebuie să zădărnicim un masacru care va turbura pacea neamului nostru cel puțin 100 de ani. N-avem decât două soluții capitale: ori ucidem pe cei ce vor să ne ucidă apărându-ne, ori ne lăsăm ucişi şi acceptăm înfrângerea şi umilința cea de pe urmă. Ni s-a ordonat să primim martirajul. Aşa vom face. Dar pe linia aceasta mai încercăm o soluție, a treia: un act care să cutremure toate conştiințele româneşti. Nu ucidem, nu ne lăsăm ucişi: de bună voie, conştienți că ne pierdem sufletul şi viața veşnică, recurgem la soluția ultimă: jertfa prin noi înşine.

Să nu ne plângeți. Doar închinați-vă pentru bucuria noastră de a nu muri în zadar...

Ne adresăm camarazilor noştri.

Am ales această cale, ultima din trei. Este singura ce ne-a mai rămas. E posibil ca moartea noastră să găsească înțelegere în inima Domnului țării. E imposibil ca jertfa noastră să nu dărâme zidul de ură şi mişelie ce s-a ridicat între națiune şi asupritorii ei. Voi, camarazii noştrii, ne veți ierta: ni-e dragă moartea pentru Căpitan!

Ne adresăm capului suprem al țării.

Maiestate, se pune la cale o mare nelegiuire împotriva lui Corneliu Codreanu: asasinarea lui în închisoare. Opriți această fărădelege înspăimântătoare! Optiți-o acum până nu e prea târziu...

În Legiune sunt zeci de mii de tineri gata să moară pentru el. Dovadă că aşa este, iată jertfa noastră.

Aceasta trebuie să îngrozească pe toți cei care vă împing în conflict cu națiunea, iar pe maiestatea voastră să vă facă a înțelege cu un ceas mai devreme că e în primejdie însăşi destinul națiunii şi al Coroanei.

Opriți fărădelegea! Astfel ca nici un legionar să nu cadă răzbunând moartea lui Corneliu Codreanu.

Răzbunarea să nu fie a oamenilor, ci a lui Dumnezeu...".

Nu ştim, n-am reuşit să aflu dacă scrisoarea a fost adusă la cunoştința regelui vreodată. Ceea ce ştim bine, după evenimentele ce s-au desfăşurat ulterior, este că regele Carol II a continuat să acționeze pe linia sfătuitorilor lui. Planul de lichidare a gardismului trebuia îndeplinit până la capăt. Cu toată cruzimea.

S-a scris foarte mult, în literatura marxistă antilegionară de astăzi despre aşa – zisa "cursă pentru «**căpitănie**» din cadrul Mişcării Legionare. S-a vorbit chiar şi despre un amestec al lui Carol al II-lea, "prin al său Serviciu special de informații condus de Mihail Moruzov", în această "cursă", cu scopul - spun cronicarii comunişti – de a încerca să dirijeze un nou fenomen care se făcea tot mai mult simțit în rândurile Gărzii (vezi „**Garda de Fier, organizație teroristă de tip fascist"**, pag. 230).

Adică, altfel spus, Carol voia cea ce n-a reuşit cu Corneliu Codreanu să realizeze - ca viitorul "führer" al Legiunii să fie proclamat "Căpitanul" Mişcării Legionare şi să facă din Gardă o organizație cu care să despoliticianizeze țara, să îndrepte greşelile politicienilor, curentul legionar fiind "canalizat pentru popularizarea ideii unui guvern de autoritate".

După încarcerarea comandantului lor, temut şi necontestat (e vorba de Corneliu Codreanu – n.n.), de la uciderea lui Stelescu, în rândul legionarilor începe o luptă febrilă pentru supremația în Gardă între pretendenți mai vechi sau mai noi la locul pe care îl deținuse Codreanu în Casa Verde din Bucureştii-Noi. În această cursă îşi va face apariția treptat viitorul «führer» al legionarilor, Horia Sima.

Acestea sunt primele două fraze cu care autorii lucrării citată mai sus deschid o paranteză – spun ei – "necesară pentru a înfățișa în lumina lor reală câteva din aspectele fenomenului de mai sus (adică acela a amestecului lui Carol al II-lea prin Moruzov, în cursa pentru "căpitănie" în rândurile Gărzii –n.n.), pe care (aspecte ale fenomenului), fără excepție, toți foști partizani ai lui C. Z. Codreanu se străduiesc a le denatura, a le da o interpretare tendențioasă, eronată sau a le escamota pur și simplu" (ibidem).

Și eu mă consider un partizan – și încă unul vechi, constatarul ocular al acestor scene de un sălbăticism nemaiîntâlnit. Dar din relatările studentului Nelu Enescu, care a figurat printre organizatorii manifestației și a făcut parte din una din cele trei grupe, mi-am putut face o idee destul de clară despre felul cum s-au grăbit să reacționeze autoritățile armandiste. Cruzimea lor, se pare, a depășit toate așteptările. În special studentelor li s-a oferit un tratament "preferențial". Bastoanele de cauciuc ale polițiștilor, ca și paturile de armă ale jandarmilor, -au folosit după recomandările "chiorului": "cu eficacitate maximă". Îmi amintesc că una dintre victimele acestor "eficacități maxime" a fost și studenta Nina (Fortuna) Crainic (fiica profesorului Nichifor Crainic, care tocmai se găsea în tratative cu regimul pentru ceva "combinații" la Ministerul propagandei).

Nina Crainic era atunci studentă la Academia comercială (poate în anul II), activa ca legionară în Centrul studențesc București și aderase la acțiunea de la A.N.E.F. împreună cu alte studente de la A.S.E.

Mă grăbesc să adaug un fapt foarte important, anume acela că în urma "incidentului" descris mai sus, chiar la ieșirea de pe stadion, s-au operat mai multe arestări, peste două sute. Dar că printre cei arestați n-a fost nici unul dintre studenții care au organizat și condus manifestația de pe stadion. Nici studenta a cărei voce de la megafon declanșase acțiunea studențească în apărarea Căpitanului.

Aceasta fusese Marieta Nicoară; sub acest nume era cunoscută printre studenți Maria Iordache, studentă în

ultimul an la A.N.E.F. (Academia națională de educație fizică), sora profesorului Iordache Nicoară, despre al cărui destin și sfârșit tragic vom vorbi pe larg într-un capitol următor.

"Incidentul" de pe stadionul A.N.E.F., voind să fie prima acțiune legionară organizată, cu permisiunea comandamentului nou înființat, întru apărarea Căpitanului, s-a desfășurat în condițiuni aproape perfecte, ca fel de aplicare a planului inițial.

Dacă organizatorii manifestației au urmărit numai ceea ce își propuseseră liderii Centrului studențesc București, adică să scandeze pe stadion câteva lozinci în sprijinul lui Corneliu Codreanu și pentru Garda de fier și să intoneze un cântec legionar, și aceasta să se facă fără violențe grave, cu arestări minime, astfel ca întreaga manifestare să fie un mesaj adresat regelui cum că patronează o mare nelegiuire împotriva tineretului român, acțiunea de la 8 iunie poate fi considerată "un succes remarcabil". Pentru câteva minute – nu spunem mai mult, fiindcă exagerările aparțin culturnicilor stalinești (vezi cifra morților ceferiști în "masacrul de la Grivița" după Lucrețiu Pătrășcanu citire) -, stadionul A.N.E.F., cu aproximativ 30.000 de participanți la festivitățile regale, s-a aflat sub impulsul mesajului Marietei Nicoară și a "Sfintei tinerețe legonară". Pentru câteva minute, și Vodă, și A. Călinescu, în întregime tribuna oficială a conducătorilor statului, au trăit panica unui început de "revoluție legionară", o obsesie îngrozitoare a guvernanților României din acea vreme.

Dar, dacă organizatorii manifestației și-au închipuit cumva că "incidentul" de la A.N.E.F. va aduce după sine vreo criză guvernamentală, ceva demisii sau demiteri la Interne sau vreo reorientare politică a regelui și a camarilștilor, atunci în mod cert s-au înșelat.

Guvernul patriarhului și-a continuat "opera"; A.Călinescu a rămas pentru suveran un "mare clarvăzător", iar prigonirea legionarolor s-a intensificat mai mult.

Îndată după această primă acțiune legionară, care, deşi realizată cu succes, a contat în lumea legionară ca un eşec politic, apăru ideea profesorului Ion Dobre: planul cu "sinuciderea colectivă" din fața palatului regal.

La ceea ce am spus în capitolul precedent pe marginea planului respectiv vom adăuga, în încheiere, următoarele amănunte demne de reținut:

Comandantul legionar Ion Dobre funcționa ca profesor de gimnastică la Colegiul Sf. Sava. În această calitate şi în calitate de comandant al străjerilor de la Liceul Sf. Sava, în ziua de 8 iunie 1938 se găsea pe stadionul A.N.E.F. în dublă situație: ca şef al unei importante formațiuni de străjeri din Falanga Liceului Sf. Sava (de notat că din formațiunea amintită făceau parte foarte mulți fedecişti) şi ca delegat al comandamentului legionar clandestin cu misiunea de a supraveghea buna desfăşurare a manifestației legionare de pe stadion întru apărarea lui Corneliu Codreanu şi pentru Garda de fier.

E posibil ca planul profesorului Dobre să se fi născut din acel aşa –zis "eşec politic" de pe stadionul A.N.E.F., socotind că jertfa legionarilor îl va impresiona mai mult pe rege şi-l va determina să renunțe la proiectele criminale, ale "consilierului" său Armand Călinescu.

Comandamentul legionar n-a ştiut nimic despre pregătirile celor 100. Abia după ce Horia Sima, chemat din Banat şi pus să-i țină locul lui Constantin Papanace la conducerea comandamentului, şi-a început activitatea în noua sa calitate, s-a aflat despre planul lui Ion Dobre.

Imediat Horia Sima a convocat o şedință cu liderii grupului celor 100: Ion Dobre, Miti Dumitrescu, Cezar Popescu, Nadoleanu, Toader Tudosi, avocatul Făgădaru, locotenentul Nicolae Dumitrescu şi Sandu Valeriu. La acea şedință, care s-a ținut pe strada Olari (o gazdă conspirativă a lui Horia Sima), cu două zile înainte de data stabilită în care trebuia să aibă loc macabra demonstrație a "torțelor vii aprinse", adică la 22 iunie 1938, a participat şi Nelu Enescu. De la el rețin amănuntele în legătură cu modul cum au

decurs discuțiile dintre noul şef al comandamentului şi liderii grupului celor 100.

Se spunea atunci că la început o parte din cei invitați la şedință (printre aceştia aflându-se şi Miti Dumitrescu, cel care în anul următor, la 21 septembrie, va conduce "echipa morții" din Ploieşti, pedepsitorii lui Armand Călinescu) ar fi contestat calitatea de şef al comandamentului legionar a profesorului Horia Sima. A fost nevoie de intervenția soției Căpitanului care va lămuri problema, arătând că la ultimul "vorbitor" avut la închisoarea Jilava cu şeful Legiunii, acesta şi-ar fi exprimat dorința ca: să se reia activitatea Mişcării,cu prudență, în mod concret, dar fără a fi violențe, pe unități mici şi bine verificate. Să funcționeze "ajutorul legionar". Se va face coordonarea tuturor acțiunilor printr-un comandament clandestin. Va fi adus din Banat profesorul Horia Sima şi i se va încredința misiuni speciale în cadrul comandamentului.

Ceea ce rețin din spusele studentului I. Enescu, legat de discuțiile din 22 iunie, este faptul că Horia Sima s-a declarat categoric contra planului grupului celor 100. "E mai mult decât o nebunie – se zicea că ar fi spus el cu acel prilej-, e o monstruozitate să facem jocul duşmanilor noştri, prin a îngădui să moară careva dintre noi numai pe motivul că un act ieşit din comun, o sinucidere colectivă ar putea impresiona pe cei care lucrează pentru decapitarea noastră. Legiunea n-are voie să promoveze o idee, un păcat de moarte: sinuciderea, pentru nimic în lume. Nu numai că este contrar concepțiilor noastre creştine şi nici unui legionar nu-i este permis să capituleze printr-un automasacru, dar şi fiindcă, mai cu seamă astăzi când sunt în primejdie atâtea vieți legionare şi când însăşi viața Legiunii e în cumpănă, un act ca acesta ar fi absurd şi inutil..."

Rezultatul a fost dizolvarea grupului celor 100. Acțiunea din fața palatului regal s-a contramandat. O parte din grup a primit măsura ca pe un act de laşitate şi a respins-o printr-o autoizolare totală. Majoritatea însă au răsuflat uşurați; unii chiar primind măsura ca pe o minune. Căci salvarea de la o

moarte atât de tragică numai minune se cheamă. Chiar şi în lumea în care "cel mai frumos aspect al vieţii era moartea legionară..."

Printre aceştia m-am numărat şi eu.

Am răsuflat uşurat. Mai mult pentru faptul că fusesem împiedicat a muri pur şi simplu, decât a muri absurd, inutil. Dovadă că eram predestinat a nu avea stofă de erou, de martir.

Cei mai mulţi din grupul celor ce au răsuflat uşuraţi am supraviețuit marii tragedii legionare din 1938 –1939. Poate tot printr-o minune. Pentru ca în bătăliile următoare, mai ales în cruciada anticomunistă, să demonstrăm, unii cu preţul vieţii, că nu ne-a lipsit curajul de a sfida moartea. Profesorului Ion Dobre, exact şase ani mai târziu, îi va fi sortit să cadă eroic în faţa Sevastopolului. Comandantul legionar Sandu Valeriu va muri şi el, ca un viteaz, undeva prin stepa calmucă, tot cam pe atunci şi tot în războiul anticomunist.

Povestea grupului celor 100, cu intervenţia lui Horia Sima şi contramandarea acţiunii din piaţa palatului, luă sfârşit în ziua când în lupta legionară din acea perioadă se ivi un reviriment poltic ce venea să se adauge la eforturile pentru salvarea Căpitanului.

E vorba de evadarea din închisoare a doi importanţi lideri legionari: profesorul Vasile Cristescu şi Alexandru Cantacuzino.

În istoria Mişcării Legionare cunosc foarte puţine cazuri de evadare din închisoare. După cum există foarte puţine cazuri de sinucideri.

Şi sinuciderea şi evadarea din închisoare erau considerate în lumea legionară păcate de moarte...

ECHIPELE DE SACRIFICIU

Căpitanul se afla ca arestat la închisoarea Râmnicu Sărat şi în lumea legionară de atunci se ştia că i se pregăteşte un asasinat odios, de aceea agitaţia şi emoţiile legionarilor se manifestau în diferite forme. Una din aceste forme era, cu orice risc, salvarea Căpitanului din închisoare.

Într-adevăr a existat un asemenea proiect. S-au format mai multe echipe de sacrificiu, care urmau să atace închisoarea din Râmnicu Sărat. Una din aceste echipe ştiu că era echipa ploieştenilor, în frunte cu Miti Dumitrecu. Dar ceea ce de asemenea ştiu este că s-a renunţat la acest plan numai după ce Comandamentul Clandestin al Mişcării a primit din partea Căpitanului (prin doamna Codreanu) următorul consemn: *„Nu suntem briganzi să evadăm ! Cum rămâne cu legea onoarei, camarazi ?.."*

În acelaşi context, e demn de reţinut un fapt semnificativ, anume acela, pe care nu-l consemnează culturnicii stalinişti în cronicile lor, deşi - se pare - a fost foarte comentat în cercurile legionare şi nelegionare din acea vreme.

El se referea tot la un *complot* organizat de Horia Sima în toamna anului 1938, cu scopul de a înlesni evadarea Căpitanului din închisoare.

Povestea aceasta o ştiu din gura aceluia căruia i se rezervase rolul principal în *„complotul"* pus la cale. E vorba de martirul militar maiorul Petrescu.

Cu maiorul Dr. Petrescu am stat în aceeaşi celulă la închisoarea Aiud în iarna şi primăvara anului 1954. El era arestat şi condamnat pentru activitate legionară anticomunistă după 1944 cu grupul legionarilor din judeţul Buzău.

Iată ce reţin din povestirile doctorului Petrescu în legătură cu *„complotul"* de la Râmnicu Sărat.

În toamna anului 1938, întreaga conducere a Mişcării Legionare se găsea încarcerată la penitenciarul din Râmnicu Sărat. Închisoarea fusese transformată în închisoare specială pentru legionari; aici fiind aduşi din toată ţara, din timp, toţi acei fruntaşi gardişti care figurau pe listele lui A. Călinescu şi Gavrilă Marinescu, pentru *„lichidare”*. Desigur printre aceştia se găsea, cu regim special de izolare şi şeful Legiunii. Ţin minte că la o şedinţă legionară ni s-au adus la cunoştinţă câteva aspecte din cadrul măsurilor de izolare impuse Căpitanului. Şeful Legiunii era singur într-o celulă izolată complet de celelalte celule. Paza închisorii o făceau câteva detaşamente de jandarmi, iar la ora de plimbare, câteva minute la 3-4 zile, Căpitanului nu i se permitea să privească decât în pământ. *„Dacă mă uit în stânga* - ne trimisese vorbă Căpitanul - *zeci de ochi, ochii paznicilor se îndreaptă spre stânga, să vadă unde privesc; dacă privesc în sus, ochii temnicerilor se uită să vadă dacă nu care cumva de sus nu vine pieirea lor... Teroarea ochilor e îngrozitoare, mai îngrozitoare ca teroarea vizetelor...”*

Penitenciarul Râmnicu Sărat, transformat în închisoare pentru deţinuţii politici, deveni automat închisoare militară sub jurisdicţia garnizoanei militare din localitate. Medicul şef al garnizoanei Râmnicu Sărat era şi medicul închisorii. Din punct de vedere sanitar penitenciarul se găsea sub autoritatea medicului şef al garnizoanei, care avea datoria să-l viziteze foarte des.

La ora aceea, în toamna anului 1938, funcţia de medic şef al garnizoanei din Râmnicu Sărat o îndeplinea maiorul Petrescu.

Maiorul dr. Petrescu se înrudea prin alianţă cu poetul Radu Gyr şi făcea parte din categoria acelor militari activi care avea diferite activităţi legionare conspirative în sânul armatei.

Cineva din comandamentul clandestin a venit cu propunerea să se apeleze la maiorul Petrescu. Câteva săptămâni au trebuit până s-a luat legătura cu acesta şi până s-a obţinut participarea directă a maiorului la *„complot”*.

Cum, ne-o va povesti singur cam aşa: „Planul Mişcării era ca prin mine (ca medicul militar al închisorii), o echipă de legionari să pătrundă în incinta penitenciarului. Urma să fie dezarmate câteva santinele, în special la poarta principală şi înlocuite cu legionari. Totul trebuia să se petreacă în minute: Căpitanul scos pe poartă la maşina camuflată la marginea şoselei, camuflată într-un fel. Eu, aşa era în plan, aveam să-l însoţesc pe Căpitan şi împreună, în modul cel mai conspirativ, să părăsim ţara. Proiectul meu suna altfel. După o îndelungată chibzuinţă am hotărât astfel: un control noaptea la penitenciar. Câştigasem de partea mea sanitarul secţiei, un plutonier major şi acesta cu simpatii pentru Garda de Fier. Urma ca amândoi să intrăm în celula Căpitanului. În câteva minute să schimbăm hainele; eu hainele Căpitanului, el uniforma mea de maior. Eu rămâneam în celulă în locul Căpitanului, să răspund eventual cu viaţa, de fapta comisă; Căpitanul în hainele mele, însoţit de sanitar, să părăsească închisoarea. Trebuie să adaug că, după cum se vede am ceva din figura Căpitanului: înălţimea, am ceva din trăsăturile şi gesturile lui Corneliu Codreanu, încât n-ar fi fost de loc greu ca paza de la poartă să nu observe schimbarea de persoane. O maşină cu o pază adecvată avea să-l transporte pe evadat şi pe sanitar într-un anumit loc, de unde apoi urma să se organizeze plecarea în Italia.

„Complotul” fusese pus la punct în cele mai mici amănunte. S-ar fi executat fără nici o lacună. Totul fusese prevăzut. Rămăsese doar Căpitanul să fie de acord. Ei bine, aici ne-am împotmolit... Cu o săptămână înainte de ziua în care stabilisem evadarea l-am vizitat pe Căpitan în celulă. Am reuşit să-i vorbesc pe îndelete, deschis, să-i expun planul, să-l rog să accepte propunerea comandamentului care organizase evadarea şi răspundea de ea.

I-am spus ce ştiam: *„Căpitane, regele se află într-un turneu politic prin occident. Călătoria e în legătură cu destinul Legiunii. E viaţa dumneavoastră în mare primejdie. Acum avem ocazia să dejucăm planurile urzite împotriva Mişcării. Mâine s-ar putea să fie prea târziu...Acceptaţi*

planul." „Ce trebuie să fac ?" întrebă Căpitanul. „Să fiți de acord cu evadarea...Dumneavoastră liber, cu viața pusă la adăpost, Legiunea n-ar avea a se teme de decapitarea ce i se pregăteşte. Acceptați. E ultima soluție. Şi singura."

Răspunsul Căpitanului fu acesta:

„A mi se cere a renega tot ce a constituit până azi învățătura de bază a luptei noastre legionare: curajul răspunderii, jertfa ca simbol al învierii, mormintele noastre ca unități de măsură ale eroismului legionar este egal cu a mi se cere să trădez cauza pentru care sunt aici. Ce vor spune cei ce vin după noi când vor afla că n-am primit moartea legionară ca pe o binecuvântare cerească ? Sau că am propăvăduit «țelul final al legionarilor nu este viața, ci învierea: învierea neamului în numele Mântuitorului Iisus Hristos», dar, abandonând acest țel am evadat să ne punem viața la adăpost ? La adăpost de ce ?

Oare poate fi în viața, în demnitatea, în conştiința unui om, a unei națiuni o pată mai mare ca laşitatea ? Să predici nişte principii de luptă şi, în final să faci exact contrariul ? Legionarii resping cu încăpățânare asemenea practici politicianiste. Am proclamat: «Neputând învinge în viață fiind vom învinge murind» şi credem în acest adevăr, considerându-l singurul comandament politic şi moral demn de urmat, cu toate riscurile, cu toată ființa noastră.

Spuneți, aşadar, celor ce v-au trimis la mine că şeful Legiunii nu evadează, nu fuge de răspundere în fața morții nu se îndoieşte că într-o zi neamul românesc va birui şi va învia întru veşnicia pentru care murim noi acum... Aşa să spuneți şi vă rog, camarade Petrescu, să faceți ca nimeni, absolut nimeni să nu uite că trupurile noastre pot fi ucise, pot fi chinuite, mutilate, sfâşiate, aruncate ca nişte stârvuri pe maidane, pe gunoaie, în piețe publice, la răscruci de drumuri, dar sufletele noastre, credința şi ideile noastre nu pot fi ucise. Iubirea noastră de neam şi țară, dragostea noastră pentru glia strămoşească, dorința noastră de a da țării o nouă aşezare, mai dreaptă, mai românească, mai bună, nu vor putea fi nimicite. Sub orice steag românesc toate acestea înfăptui-se-vor, va fi o biruință legionară oricum, cu noi sau fără noi, ea va veni într-o zi...".

Aceasta e povestea Complotului organizat în toamna anului 1938. El urma să aibă loc cu vreo 3-4 zile înainte de asasinarea Căpitanului . Dar destinul a vrut ca lucrurile să se petreacă altfel: ca un cumplit blestem, sub preşedinția unui guvern condus de capul bisericii României creştine şi iubitoare de Dumnezeu, un blestem mai cumplit ca acesta e greu de închipuit...

ÎNFRICOŞĂTORUL ASASINAT DIN NOAPTEA DE 29/30 NOV. 1938 - ÎN TREI VERSIUNI. DUPĂ ASASINAT: POZIŢIA ASASINILOR ŞI A COMPLICILOR LOR.

Prima **„lovitură de efect"** în bătălia **„lichidării gardismului"**, bătălie organizată şi condusă de Armand Călinescu sub oblăduirea lui REX şi a Camarilei sale a avut loc în noaptea de 29/30 noiembrie 1938. Ea s-a soldat cu asasinarea a 14 lideri legionari în frunte cu şeful Legiunii.

Din **Jurnalul politic al *„omului de oţel"*** reiese că avea să urmeze o a ***„doua lovitură"*** ce includea **decapitarea** întregii conduceri a Gărzii de Fier.

Despre felul cum s-a procedat în acţiunea de asasinare a **Căpitanului** există trei versiuni: două date publicităţii, cunoscute din ancheta celor care au luat parte direct la ele şi una încă necunoscută oficial. Prima versiune aparţine maiorului **Dinulescu Iosif** anchetat ca părtaş la omor.

Iată câteva pasaje din declaraţia acestuia:

„În ziua de 29 noiembrie 1938, la orele 10 seara, Codreanu şi camarazii lui au fost scoşi din închisoarea R. Sărat, unde erau închişi şi au fost puşi într-un camion... în aşa fel încât să poată vedea numai înainte, fiind în acelaşi timp legaţi cu braţele la spate. Ei nu puteau face nici cea mai mică mişcare; erau chiar constrânşi să stea continuu cu capul în sus. Înapoia fiecăruia din ei stătea câte un jandarm. Eu m-am aşezat lângă şofer. Se călătorea pe şoseaua dintre Ploieşti şi Bucureşti, când în zorii zilei de 30 nov., după ce am dat semnalul fixat cu lanterna jandarmii au scos din buzunare o sfoară (frânghie) pe care au strâns-o în jurul gâtului legionarului ce stătea în faţa fiecăruia dintre ei. În

felul acesta, Codreanu şi cei 13 camarazi ai lui au fost sugrumaţi, în timp ce maşina îşi continua drumul..."

Mai departe, maiorul Dinulescu spune că la Jilava (pe Valea Piersicilor) *asupra cadavrelor ştrangulaţilor s-a tras în urma ordinului primit de la Prim-procurorul militar, col. Zeciu câte un foc de revolver sau de puşcă; apoi un medic militar constată moartea tuturor legionarilor transportaţi de noi. Cadavrele au fost aruncate în groapă. [...] Asupra lor s-au vărsat multe sticle de acid sulfuric, apoi au fost acoperite cu pământ, iar deasupra s-a turnat o placă grea de ciment..."*

În încheiere, maiorul Dinulescu declară:

„Jandarmii, deşi involuntar au trebuit să iscălească actele de deces, în care se spunea că cei 14 legionari au fost împuşcaţi pentru că încercaseră să fugă de sub escortă. Fiecare jandarm a fost răsplătit cu 20 de mii lei. Eu am primit 200 mii lei..." **Arginţii lui Iuda !**

A doua versiune aparţine plutonierului Sârbu şi avea următorul conţinut:

„Totul a fost gata în câteva minute. Jandarmii au ieşit apoi câte unul afară în curtea închisorii şi fiecăruia i s-a dat în seamă câte un legionar. Mie mi-a dat pe unul mai voinic, mai înalt. Am aflat mai târziu că acesta era Căpitanul, Corneliu Zelea Codreanu. I-am dus apoi la maşini. Aici, legionarul era legat cu mâinile de bancă, la spate, iar cu picioarele de partea de jos a băncii din faţă, în aşa fel încât să nu se poată mişca nici într-o parte, nici într-alta... Aşa au fost legaţi 10 legionari într-o maşină şi ceilalţi 4 în cealaltă. Eu am fost în prima maşină cea cu 10 legionari, în spatele Căpitanului şi fiecare jandarm era aşezat în spatele legionarului ce-i fusese încredinţat. În mâini aveam ştreangurile... Am pornit. În maşina mea era maiorul Dinulescu, iar în cealaltă, maiorul Macoveanu... Era o tăcere de mormânt căci nu-aveam voie să vorbim între noi, jandarmii, nici legionarii între ei. Ajunşi prin dreptul pădurii Tâncăbeşti, maiorul Dinulescu, care stabilise cu noi, printr-un cod de semnale, momentul execuţiei, a aprins la un moment dat lanterna, stingând-o şi aprinzând-o iarăşi de trei

ori... Era momentul execuției, dar nu știu de ce n-am executat niciunul. Atunci maiorul Dinulescu a oprit mașina, s-a dat jos și s-a dus la mașina din spate. Maiorul Macoveanu fusese mai autoritar, legionarii erau executați.

Căpitanul și-a întors capul puțin către mine și mi-a șoptit: «Camarade, dă-mi voie să le vorbesc camarazilor mei...».

Dar, în aceeași clipă mai înainte ca el să-și fi terminat această rugăminte maiorul Dinulescu a pus piciorul pe scara mașinii și pășind înainte cu revolverul în mână, a rostit printre dinți: executarea!

La aceasta, noi am aruncat ștreangurile. Ultimul lor cuvânt le-a fost strivit în gâtlej.

Ștreangurile îi sugrumaseră.

A fost un muget și un horcăit, apoi o liniște de mormânt.

Cu perdelele trase, mașinile și-au continuat drumul până la Jilava.

...Groapa era făcută. Trași din mașină, legionarii au fost așezați cu fața în jos și împușcați în spate pentru a se simula astfel împușcarea pe la spate, în timpul evadării de sub escortă.

După aceasta au fost aruncați în groapa comună. La câteva săptămâni, însă, aceeași jandarmi, tot noi, am fost aduși din nou la Jilava și desfăcând groapa am aruncat peste ei o soluție dizolvantă și arzătoare 15 damigene de vitriol. După aceasta, noi, jandarmi, am fost puși să dăm declarații cum că legionarii, fugind de sub escortă, au fost împușcați..."

Citind aceste mărturisiri scrise de maiorul Iosif Dinulescu și plutonierul-jandarm Sârbu ne dăm seama că aceste două mărturisiri făcute de doi importanți asasini din echipa armandistă care a efectuat înfricoșătorul asasinat din noaptea de 29/30 noiembrie 1938, ascund cu abilitate tocmai ceea ce este mai important de știut din această mare și cumplită tragedie.

De exemplu: din declarația maiorului Dinulescu cităm: *„...la orele 10 seara, Codreanu și camarazii lui au fost scoși*

din închisoarea R. Sărat, unde erau închiși și au fost puși într-un camion... în așa fel încât să poată vedea numai înainte, fiind în același timp legați cu brațele la spate. Ei nu puteau face nici cea mai mică mișcare; erau chiar constrânși să stea continuu cu capul în sus..."

Din declarația plutonierului Sârbu: *„...l-am dus apoi la mașini. Aici, legionarul era legat cu mâinile de bancă, la spate, iar cu picioarele de partea de jos a băncii din față, în așa fel încât să nu se poată mișca nici într-o parte, nici într-alta..."*

Din aceste afirmații putem înțelege că asasinatul a fost mai mult decât înfricoșător, mai cumplit ca arsul pe rug, mai sângeros ca răstignirea pe cruce; cu nici un chip ușor de explicat și de crezut.

Din **Comisia Specială** care a anchetat în 1940 acest înfricoșător asasinat a făcut parte, ca anchetator și magistratul Gârcineanu, fratele lui Emil și Puiu Gârcineanu, amândoi asasinați în închisorile dementului rege Carol al II-lea.

În paginile ce urmează încerc să dezvălui adevărul adevărat de cum s-a desfășurat cumplitul asasinat din noaptea de 29/30 noiembrie 1938 după versiunea magistratului Gârcineanu, singura versiune care prezintă asasinatul în cel mai indubitabil adevăr istoric, și pe care în anul 1940, conducerea Mișcării la insistențele generalului Antonescu, conducerea Mișcării Legionare a interzis publicarea în presă a asasinatului așa cum a avut loc în lumina strictă a adevărului adevărat, de teama unor acțiuni din partea legionarilor, a unor acte de nebunie ieșite de sub controlul conducerii legionare...

Există în drama asasinării Căpitanului, a nicadorilor și decemvirilor câteva amănunte pe care nu le găsim trecute nici în presa timpului respectiv, nici în cronicile staliniste de astăzi. Nici chiar în presa legionară din 1940-1941. În

ziarele, când s-a petrecut asasinatul, nu s-au publicat decât două-trei comunicate oficiale. Şi acelea extrem de laconice şi confuze. Motivul nu este greu de înțeles. Stratagema îi aparținea lui Armand Călinescu şi prin ea se urmărea crearea printre legionari a unei stări de ambiguitate, o atmosferă de derută, care să contribuie pe cât posibil la anihilarea oricărui act de răzbunare, de nebunie din partea gardiştilor fanatici. În urmărirea aceluiaşi scop au fost răspândite şi acele zvonuri legate de „evadarea" Căpitanului şi plecarea lui în Italia.

Cronicarii marxişti de astăzi, în lucrările lor antilegionare, au evitat să amintească ceva în legătură cu felul cum au fost ucişi legionarii în noaptea de 29/30 noiembrie. Nu din umanism. Nici din alte motive. Ci pur şi simplu pentru a nu scoate în evidență cruzimea nemaiîntâlnită a asasinilor şi spiritul de jertfă al legionarilor. Ar fi fost o propagandă în favoarea Gărzii de Fier – ceea ce aceşti cronicari aveau indicații să nu facă sub nici un motiv.

Cât priveşte întrebarea de ce presa legionară, în 1940 n-a scos în vileag amănunțit întreaga gamă de orori comise cu ocazia uciderii lui Corneliu Codreanu şi a celorlalți 13 lideri legionari, răspunsul este simplu: conducerea Mişcării, în mod deliberat, a interzis publicarea unor amănunte care ar fi promovat şi mai mult indignarea, furia, setea de răzbunare în rândul maselor de legionari şi ar fi putut duce la oarecari acțiuni ieşite de sub controlul conducerii superioare a **Legiunii**, ceea ce de fapt, până la urmă s-a şi întâmplat.

În toamna şi iarna anului 1940 şi-a desfăşurat activitatea juridică pe lângă Preşedinția Consiliului de Miniştri, Comisiunea Specială, (Decretul de constituire era semnat de conducătorul statului, generalul ION ANTONESCU, şi a fost dat publicității la 24 septembrie 1940), investită să cerceteze şi să trimită în judecată pe toți autorii morali şi materiali ai crimelor şi delictelor săvârşite sau încercate cu prilejul reprimării acțiunilor politice ce au avut loc cu începere din 1933.

Un frate al comandantului legionar Puiu Gârcineanu, magistrat de carieră, care făcea parte din Comisie şi pe care îl cunoşteam personal, într-o oră de intimitate mi-a dezvăluit câteva **grozăvenii** din anchetă. De la el am aflat amănunte (aceste **grozăvenii**), pe care le voi înscrie în rândurile ce urmează, amănunte înspăimântătoare în legătură cu asasinatele din noaptea de 29/30 noiembrie 1938:

În după-amiaza zilei de 29 septembrie 1938, prin cablu special - legătura cu Palatul, Ministrul de Interne Armand Călinescu primeşte ordinul regal de execuție. Amănuntul apare controversat în literatura marxistă de astăzi. Unii cronicari susțin că ordinul a fost primit telegrafic de către Gavrilă Marinescu, atunci subsecretar de stat la Ministerul de interne, din partea lui Carol al II-lea, când *„încă în tren fiind – pe când se întorcea de la Berlin – de pe teritoriul Cehoslovaciei"*. Alții spun că de la Viena. Autorul unui articol din **Magazin Istoric** nr. 5 din mai 1973 scrie textual: *„Armand Călinescu a executat ordinul transmis telefonic de rege chiar din Berlin"*. (vezi pag. 85)

De fapt este mai puțin important când a primit ordinul şi de unde. Foarte important este cine l-a executat şi cum l-a executat.

Judecătorul Gârcineanu, din cercetările făcute până la data de 25 noiembrie 1940 (când am stat de vorbă cu el) ajunsese la concluzia că execuțiile s-au efectuat a doua zi după sosirea regelui în țară.

Se ştie că la întoarcerea lui Carol din voiajul politic, în gara Mogoşoaia i s-a făcut o primire **triumfală**. Venise să-l aclame guvernul în frunte cu **patriarhul țării,** o sumedenie de mulți demnitari, militari şi civili, câteva detaşamente din Divizia de Gardă, numeroşi străjeri şi foarte mulți polițişti şi jandarmi.

Imediat după festivitățile de primire, a avut loc o discuție intimă între Carol şi sfetnicul său cel mai apropiat A. Călinescu. Acesta i-a raportat că toate pregătirile în vederea aplicării primelor măsuri **de decapitare a Gărzii de Fier** sunt terminate. Vor fi lichidați primul eşalon de lideri legionari:

Corneliu Codreanu, cei trei „asasini" ai lui Duca şi cei zece „asasini" a lui Stelescu. În total 14 inşi, cei mai periculoşi. Ministrul de interne l-a asigurat pe rege că totul este pus la punct matematic **că nu există nici un fel de temere de eventuale tulburări**, că opinia publică din ţară şi străinătate, inclusiv conducătorii Franţei, Angliei şi Germaniei, vor înţelege că **s-a încercat o evadare de sub escortă** şi că **printre împuşcaţi nu este nici unul care să nu fi fost asasin.**

În ziua următoare, după amiază, A. Călinescu primeşte telefonul respectiv, prin mareşalul palatului Ernest Urdăreanu: *„Majestatea sa ordonă executarea planului discutat. Raportaţi până la 30 noiembrie, ora 10 p.m."*

Proiectul aparţinea lui A. Călinescu şi prevedea uciderea prizonierilor prin ştrangulare. Dar nu o ştrangulare obişnuită, aşa cum fusese asasinat cu 5 ani în urmă Sterie Cimetti în beciurile poliţiei Capitalei. Sau o ştrangulare rezervată celor executaţi prin spânzurătoare, ştrangulare cu efect mortal de câteva secunde.

În bestiala sa pasiune de a omorî, de a-şi devora prada, de a **lichida gardismul** Călinescu organizase uciderea lui Corneliu Codreanu printr-o moarte mai îngrozitoare ca răstignirea pe cruce. El îşi pusese la punct un sistem de asasinare nemaiîntâlnit până atunci în nici o împrejurarea. Cruzimea **gâzilor** din vremea stăpânirii otomane păleşte în faţa cruzimii lui A. Călinescu şi a oamenilor lui.

Decapitarea lui Constantin Brâncoveanu, ca şi moartea lui Grigore Ghica Vodă, sunt două nelegiuiri înfricoşătoare. Dar asemenea nelegiuiri figurează în istoria multor popoare, în timp ce nelegiuirea împotriva lui Corneliu Codreanu rămâne în istoria asasinatelor politice fără similitudine. Nu se cunoaşte un precedent nici la popoarele cele mai înapoiate. Nici măcar printre ororile revoluţiilor comuniste.

Iată ce reţin din constatările judecătorului Gîrcineanu:

Chiar în ziua primirii ordinului regal, Armand Călinescu trecu la fapte, şi la „lovitura de efect". Cu toate forţele

instruite în acest sens: generali, colonei, procurori, inspectori de poliţie, poliţişti şi jandarmi.

În jurul orei 9 seara, sosiră în Râmnicu Sărat, oprindu-se în apropiere de penitenciarul oraşului, trei automobile: un autobuz pentru 60 de persoane şi două maşini Brek, deschise, tip jandarmi, proprietatea Prefecturii Poliţiei Capitalei.

Închisoarea Râmnicu Sărat se afundase într-un întuneric neobişnuit şi într-o linişte mormântală.

La aceea oră penitenciarul Râmnicu Sărat, transformat în închisoare politică, devenise locul de detenţie a liderilor legionari din ierarhia superioară a Mişcării. Notăm câteva nume: **Corneliu Zelea Codreanu, Dr. Ion Banea, nicadorii: Nichi Constantinescu, Ion Caranica şi Doru Belimace, ing. Gheorghe Clime, „decemvirii"** (în frunte cu **Ion Caratănase şi Iosif Bozîntan, căpitanul Emil Şiancu (şeful organizaţiei legionare din Ardeal), avocaţii Puiu Gîrcineanu, Nicolae Totu şi Bănică Dobre (şeful legionarilor din Dobrogea), Dr. Şerban Milcoveanu, unul din liderii Uniunii Studenţimii Creştine din România, Gh. Furdui** (fostul preşedinte al studenţilor din România care a organizat şi condus controversatul congres studenţesc de la Târgu Mureş din 1936), **Gh. Istrate** (şeful studenţimii bucureştene), **ing. Serafim** şi condeierii **Alexandru Cristian-Tell** şi **Mihail Polihroniade** (cunoscuţi din presa legionară şi din paginile revistei „Gândirea").

Înainte de miezul nopţii a avut loc scoaterea din celule a deţinuţilor ce urmau să fie transferaţi în cele două Brekuri de la Râmnicu Sărat la închisoarea Jilava. Aşa sunau actele prezentate la direcţia penitenciarului din Râmnicu Sărat.

Mai târziu, Dr. Şerban Milcoveanu, singurul legionar din grupul deţinuţilor încarceraţi la Râmnicu Sărat care a supraviţuit măcelului din noaptea de 21spre 22 septembrie 1939 va povesti:

„Închisoarea fusese pusă în stare de alertă, cu sentinele dublate, cu un număr neobişnuit de gardieni, cu unităţi militare aduse de la garnizoana oraşului. Se vedea de la

distanță că ni se pregătește o mare surpriză. Surpriza veni îndată după ora 10. Din celula mea am reușit să urmăresc toate mișcările din curtea închisorii.

Primul care a trecut prin curte, spre poarta principală, a fost ***Căpitanul****. L-am recunoscut după înălțime, după felul cum pășea, după cadența pașilor. Era însoțit de vreo 5-6 persoane înarmate. Deși purta la picioare lanțuri grele, care îi îngreunau mersul, totuși pașii lui nu-și pierduseră din cadența, din ordinea și fermitatea de odinioară. Aveau să fie ultimii săi pași.*

În al doilea transport prin curte i-am recunoscut pe ***nicadori****. Se grăbeau. Când au ajuns în dreptul celulei noastre unul din ei a strigat: «****Nu ne temem, camarazi! Ni-e dragă moartea pentru Căpitan...****» Era vocea lui Nichi Constantinescu, acest titan al curajului.*

Ultimii au trecut ***decemvirii****, într-un concert înfiorător de lanțuri.*

Noi – și acest lucru s-a petrecut în toate celulele cu fereastra spre curte – ne-am dat seama că, la ora 10 noaptea, un transfer de deținuți – și încă unul atât de selectat – nu poate fi decât ***un transport al morții****. Imediat am înțeles că este vorba de primul eșalon de pe lista Ministrului de interne și că noi, ceilalți, de la Râmnicu Sărat am fost* ***rezervați*** *pentru eșalonul următor... Noi n-am plâns. Ne-am închinat doar. Cât a ținut drumul de la Râmnic până la km 30 ne-am rugat la Dumnezeu. Altceva nu era nimic posibil de făcut atunci".*

Deținuții scoși din celule (părerea magistratului Gârcineanu era că, după felul cum traversaseră curtea închisorii în trei serii, ei veneau din trei celule deosebite) au trecut printr-un birou special amenajat la poarta principală unde au predat o parte din lucrurile pe care le avuseseră asupra lor în camere, au semnat câte un proces-verbal (autoritățile **armandiste** voiau să fie în „strictă legalitate!"), după care, în aceeași ordine, au fost conduși la mașinile oprite în apropierea penitenciarului.

Din declarațiile obținute de membrii Comisiunii de **Anchetă criminală** reiese că în vederea acestui transport special și ultra secret au fost puse în stare de război mai multe unități militare din regiunea Buzău, R. Sărat-Ploiești, regimentul jandarmi pedeștrii din București, foarte mulți agenți din Siguranță și Corpul detectivilor și zeci de ofițeri de toate gradele și numeroși chestori și inspectori de poliție.

Convoiul de mașini pus în mișcare, adică cele două „Brekuri" urmate de autobuzul de escortă (o companie de jandarmi aleși pe sprânceană) în frunte cu 3-4 autoturisme ale comandanților, formau o coloană care, dacă n-ai fi știut ce transportă și ce anume are în plan să facă, semăna cu un **comandou** motorizat pregătit să ia cu asalt cine știe ce redută inamică.

În autoturismele din față se găseau doi generali **viteji**: Gavrilă Marinescu, prefectul poliției capitalei și subsecretar de stat la Interne (însărcinat special al palatului să supravegheze punerea planului în aplicare) și Ion Bengliu, comandantul Jandarmeriei (omul de încredere al lui A. Călinescu), doi sau trei colonei printre care și Vasile Zeciu, prim-procuror la Tribunalul Militar al Capitalei, Niki Ștefănescu, subdirector al SSI (reprezentantul lui Moruzov) și faimosul Ion Panova, chestor în Prefectura Poliției Capitalei (ucigașul lui Sterie Ciumetti).

Primul automobil „Brek" transporta 7 deținuți: Corneliu Codreanu și 6 din grupul **decemvirilor**. **Nicadorii** și restul din grupul **decemvirilor** se aflau în al doilea „Brek".

În închisorile staliniste am aflat că printre **decemvirii** din prima mașină era și Ion Caratănase, care fusese așezat la dreapta **Căpitanului**. Se spune că la urcarea acestuia în mașină **Căpitanul** l-a recunoscut și i s-a înseninat fața.

Toți cei 14 deținuți aveau picioarele legate în lanțuri încă de la penitenciar. În mașini fiecăruia i s-a stabilit un loc pe bancă, legat cu mâinile la spate de un lat fixat de spătarul băncii. Imediat după ce convoiul de mașini s-a îndepărtat de Râmnicu Sărat s-a trecut la executarea planului, faza a

doua; prima fază fiind operațiunile de scoatere a deținuților din penitenciar, îmbarcarea lor şi pornirea convoiului.

Faza a doua a planului armandist se **rezuma** la o singură operație: montarea la gâtul deținuților a **aparatului de ştrangulare.**

Am spus „aparat de ştrangulare". Da, într-adevăr, acesta era un aparat în toată puterea cuvântului, construit simplu dar ingenios: un lanț lung, la capătul de sus din verigi mici, prinse în formă de lat, care printr-o verigă mai mare se putea strânge în jurul unui punct fix. Un capăt al juvățului, capătul de sus, trecut prin verigă, fusese bătut, în cuie de spătarul băncii. Celălalt capăt, cu care se provoca ştrangularea, construit din verigi din ce în ce tot mai mari, mai grele, trecea printr-un orificiu făcut în podeaua maşinii, ajungând până la pământ şi avea fixat la extremitatea de jos un obiect în formă de minge de mărimea unei mingi de tenis, făcut din fontă cam de 2 kg greutate care, târându-se pe pământ avea menirea să contribuie la strângerea lațului în mers.

Cu un astfel de aparat diabolic putea fi ştrangulat un om în câteva secunde, dacă se folosea metoda clasică de a strânge cu mâna juvățul.

De data aceasta însă călăii aveau instrucțiuni să folosească metoda ştrangulării, nu instantaneu, în câteva secunde, ci în timp cu încetinitorul, în câteva ceasuri, să provoace o moarte cât mai lentă şi mai dureroasă.

În acest scop au fost angajați 14 plutonieri de jandarmi, care, aşezați în spatele deținuților erau puşi să manevreze „aparatul" în aşa fel încât strângerea ştreangului în jurul gâtului să se facă după instrucțiunile date. Dacă analizăm un pic faptul ajungem la concluzia că rolul plutonierilor n-a fost să ucidă propriu-zis. Acest rol îl avea **aparatul de ştrangulare** în special cele 2 kg de fontă. Rolul lor era să ajute ca moartea să fie cât mai dureroasă, cât mai prelungită, cât mai groaznică. Un rol mai oribil, mai iremisibil ca omorul.

Toți cei 14 „angajați" făceau parte din cadrele active ale jandarmeriei. Se anunțaseră ca **voluntari**, li s-au făcut mai

multe instructaje în legătură cu **„misiunea patriotică"** încredințată şi după îndeplinirea misiunii au fost răsplătiți cu **„arginții lui Iuda".** Unii dintre ei la anchetă în 1940, au declarat că n-au făcut altceva decât să execute ordinul superiorilor lor. Din mărturisirile altora reiese că n-au ştiut despre ce este vorba, că dacă li s-ar fi spus că deținuții din „Brekuri" sunt legionari ar fi refuzat să fie călăi.

S-a executat şi faza a doua a planului **armandist**: jandarmii au aşezat **aparatele de ştrangulare**, adică lațul de fier, de jur-împrejurul gâtului deținuților. Operația s-a efectuat fără incidente, fără nici o opoziție, cu toate că brutalitatea plutonierilor ar fi revoltat până şi pe nişte sfinți. N-a durat mai mult de 20 minute. De la acest punct începe faza a treia a planului: operația de ştrangulare.

De la Râmnicu Sărat până la km 30 de pe şoseaua Ploieşti-Bucureşti, o distanță de circa 160 km, cu un automobil ca cele folosite atunci de Gavrilă Marinescu, în mod normal, cu o viteză medie, se putea face în maximum 2 ore. Dacă lucrurile s-ar fi petrecut aşa cum sunt redate de cronicarii marxişti de astăzi, atunci socotind plecarea din R-Sărat îndată după 10 noaptea (aşa cum ştim că s-a întâmplat de fapt) înseamnă că drumul de la închisoarea Râmnicu Sărat până la locul asasinatului (în dreptul pădurii Tâncăbeşti) a fost parcurs în aproape 5 ore.

În realitate legionarii nu au murit la km 30. Nu acolo a avut loc ştrangularea lor şi nu la ora 5.

Operațiunea de ştrangulare a început practic mult înainte de intrarea convoiului de maşini în oraşul Buzău şi a durat peste trei ore până la km 30 pe parcursul unei distanțe de 160 km. N-a fost drumul Golgotei, ci drumul răstignirii. O răstignire care a durat aproape 5 ore, pentru că la Jilava se va constata că nu toți muriseră până la km 30.

Legionarii, în drumul lor spre Golgota (spre Jilava) n-au întâlnit pe nimeni care să le ducă crucea sau să le şteargă broboanele de trudă şi durere. Din declarațiile asasinilor rezultă că undeva, înainte de a ajunge la Ploieşti, **Căpitanul** abia îngânând două vorbe, sufocându-se a cerut un strop de

apă. Dar călăul din spatele său a strâns cu o verigă lațul din jurul gâtului, făcând să se audă un horcăit ca un blestem, un horcăit de muribund. N-a avut timp să zică nici măcar: „Doamne, iartă-i că nu ştiu ce fac!"

De pe cruce Iisus a zis: „Mi-e sete!" Unul din ostaşii romani păgâni (unul dintre torționarii răstignitului) **umplând un burete cu oțet şi punându-l într-o vargă de isop, i-a dus la gura Lui...**

După aproape două mii de ani, într-o eră de umanism, progres şi civilizație, un muribund cere un strop de apă înainte de a-şi da duhul. Dar călăii lui **„salvatorii" României contemporane** nu-i dau nici măcar oțetul din buretele păgânului ostaş roman.

La km 30 din dreptul pădurii Tâncăbeşti, conducătorul convoiului de maşini a ordonat o haltă de ajustare. Era o noapte senină fără nici un fel de ceață densă. În convingerile magistratului Gîrcineanu aici s-a constatat decesul **strangulaților**, după care toți cei 14 deținuți au fost aruncați într-un camion închis şi transportați la Jilava.

Ziarul **„Neamul românesc"**, organul de presă al iorghiştilor, în campania de dezvinovățire a profesorului N. Iorga va publica la 2 septembrie 1940 următoarele rânduri printre altele:

„După asasinarea lui Corneliu Codreanu, d. profesor N. Iorga a trimis pe un om de încredere la km 30 pe şoseaua Bucureşti-Ploieşti unde se arăta că au fost împuşcați legionarii – ca să vadă dacă erau semne de luptă şi pete de sânge pe şosea.

Nu s-a aflat nici o urmă de luptă sau de asasinat [...] Comunicatul tragic se sprijinea pe minciuni..."

Ajuns la Jilava, convoiul se opri în apropierea pădurii din stânga fortului. Dincolo la câțiva metri se deschidea ca o văgăună misterioasă Valea Piersicilor.

În timp ce jandarmii din autobuz şi plutonierii cu agenții din „Brekuri", împreună cu şefii lor, au luat poziții de luptă de jur împrejurul locului unde se va desfăşura a patra fază (ultima) a monstrosului plan **armandist**, camionul cu

trupurile deținuților strangulați pătrunse adânc în inima pădurii. Aici în după amiaza zilei de 29 noiembrie până noaptea târziu, se săpase o groapă adâncă destinată a fi mormântul lui Corneliu Codreanu, a nicadorilor şi decemvirilor.

Cu ocazia înhumării lor s-a constatat că o parte dintre ei încă mai erau în viață. Câțiva – mai târziu voi afla că printre aceştia au fost Iosif Bozintan, Nichi Constantinescu şi State – mai aveau trupurile calde. Încă nu se răciseră complet.

Dar cu lovitura de grație aplicată înainte de înhumare, se va rezolva şi această problemă a nefericiților supraviețuitori.

Au fost aşezați toți cu fața în jos lângă imensa groapă. Li s-a aplicat tuturora câte 2-3 gloanțe de armă şi de revolver în spate. Unii au primit şi câteva lovituri de baionetă. Toate acestea nu numai ca lovituri finale spre a constata că inamicii au fost răpuşi definitiv ci şi pentru – folosim expresia unui cronicar stalinist – „a se atesta versiunea încercării de fugă de sub escortă".

După aceasta, cele 14 trupuri gâtuite, lovite de gloanțe şi de baionete, au fost aruncate în groapa comună...

Am văzut personal această groapă. N-am făcut nici un efort să ştiu ce adâncime avea. În orice caz cred că depăşea şase metri. Marin Preda în ***„Delirul"*** va susține că *„pe Căpitan duşmanii îl îngropaseră la opt metri în pământ în adâncul unei păduri"* (vezi pag. 101)

Poltroneria „viermilor" care îşi făceau „afacerile pe spatele încovoiat şi supt al țării" (expresiile între ghilimele s-au putut citi în manifestele lansate de Mişcarea Legionară în 1935-1936 şi semnate de Traian Cotigă, Gh. Furdui, Al. Cantacuzino etc., în sprijinul acțiunilor anticarliste, republicane ale renumitului savant profesor dr. Dimitrie D. Gerota, care fusese arestat pentru că a avut curajul **să difuzeze materiale propagandistice atacând monarhia şi chemând la luptă pentru răsturnarea „regimului de ruşine"** [carlist], pentru instaurarea republicii – vezi ***„Viața politică din România în preajma instaurării dictaturii regale"***, pag. 93), deci poltroneria „viermilor" din jurul

tronului carlist, combinată cu ura şi sadismul unor asasini din vocaţie şi cu lichelismul ciracilor lor, buni executanţi ajunsese la concluzia că şeful **Legiunii** şi camarazii lui de moarte sunt periculoşi pentru ei, ca privilegiaţi ai vieţii de huzur şi ai desfrâului şi în mormânt. De aceea li s-a săpat o groapă atât de adâncă.

N-a venit la „Pilat" nici un „Iosif din Arimateea" să ceară trupurile ştrangulaţilor de la km 30, **să le înfăşoare în giulgiu cu mirezme şi aromate şi să le îngroape după porunca legii ...**

Dimpotrivă, în înverşunata lor ură şi marea lor teamă de răspundere, cârmuitorii României de atunci vor încerca să-şi ascundă crimele, să facă în aşa fel ca **mitul Codreanu** să dispară odată cu trupul lui în adâncul pământului, mormântul lui să rămână pentru totdeauna o taină, un mare secret de stat.

Iată de ce înainte de a acoperi groapa s-a aruncat peste osemintele din ea câteva căldări de var nestins şi mari cantităţi de substanţe chimice. Apoi o placă imensă din beton armat de aproape doi metri grosime fu aşezată deasupra, camuflată sub un strat de pământ cu iarbă şi bungeac. Versiunea magistratului Gârcineanu pare imposibil de crezut...

Astfel planul armandist, la care contribuise cu sfatul şi cu acceptarea câteva minţi din cele mai „ascuţite" ale spiritului românesc (Iorga, Iamandi, Carol al II-lea ş.a.) – cuvântul „ascuţite" poate fi înlocuit cu „diabolice – şi pe care îl pusese în aplicare în mod ireproşabil exponenţii elitei carliste: fala armatei române, a jandarmeriei şi a poliţiei, organele de „ordine" ale unui stat guvernat de un consiliu de miniştrii **creştin**, prezidat de capul bisericii naţionale, acest plan în patru faze se înfăptui cu o precizie uimitoare. Numai „Chiorul" omul care vedea atât de clar şi despre care se spusese că e cult, talentat, chiar supradotat intelectual, înzestrat cu un foarte fin simţ politic (într-o cronică marxistă l-am găsit descris şi „foarte blând"), numai Armand

Călinescu era în stare de o asemenea **„performanţă politică"** în bătălia **„salvării României contemporane"**.

Nu există, cred, în limba vreunui popor cuvântul potrivit care să fie o reprezentare completă a tragediei din noaptea de 29/30 noiembrie 1938.

Avem dreptul să ne întrebăm de ce a fost nevoie de toată stratagema odioasă a acestor asasinate? Cui i-au folosit? Cine s-a bucurat auzind că 14 tineri români au fost scoşi din închisoare, puşi în lanţuri grele (fără nici o sentinţă legală de condamnare la pedeapsa capitală şi fără altă vină decât aceea de a fi voit să lupte şi să moară chiar pentru fericirea, învierea şi veşnicia Neamului, în numele Mântuitorului Iisus Hristos) şi ştrangulaţii murind în câteva ore de mii de ori? Ce inimă de român n-a sângerat, n-a plâns, nu s-a cutremurat în faţa acestor omucideri înfricoşătoare ?

De multe ori l-am auzit pe Corneliu Codreanu spunând: ***„dacă e să murim să murim în picioare. Ca stegarii. Ca vulturul în zbor. Totdeauna am admirat eroismul de pe baricade şi nu-mi doresc altă moarte decât una luptând, cu fruntea sus, apărându-mă. Sau o moarte care să mă sfâşie dar să nu mă schilodească... Plâns-am lângă roata lui Horia, pentru tristeţea lui Iancu, pe cenuşa martirajului Brâncovenilor, sub catapeteasma jertfei viteazului Mihai. Însă de e să murim numai în picioare să ne fie căderea. Şi nu singur..."***

Corneliu Codreanu n-a murit singur. Dar nici în picioare. Ci tocmai cum nu-şi dorise vreodată, răstignit în ştreangul de fier la picioarele celui mai hidos şi mai crunt călău din istoria neamului românesc. O moarte mai chinuitoare ca *trasul pe roată*, mai păgână ca decapitarea, mai îngrozitoare ca *arderea pe rug*: asemănătoare cu moartea lacoonică. Blestemul morţii **Căpitanului** şi a celorlalţi lideri legionari nu va întârzia să vină. El va fi al lui Dumnezeu şi al oamenilor.

În vremea aceea eu lucram la Ministerul Propagandei ca redactor al revistei Oficiului de Turism, revista **„ROMÂNIA"**, când la tipografia **Cartea Românească**, în timp ce făceam corectura revistei am pierdut verigheta de căsătorie. SEMN

RĂU... Două zile mai târziu, în dimineața zilei de 30 noiembrie apăru al doilea semn rău: ziarele au anunțat cu litere de foc crima de la km 30 de pe şoseaua ce leagă Ploieştiul de Bucureşti.

Iată de ce povestea verighetei pierdute va rămâne o amintire de neuitat.

În revista **România** am publicat, la scurt timp după asasinarea **Căpitanului** un articol intitulat „**Urcând Rarăul**". Vorbind despre măreția muntelui Rarău, munte atât de legat de tinerețea şi lupta lui Corneliu Codreanu, am încercat – după câte îmi amintesc – să descriu muntele, urcându-l, după paşii celui care găsise în el, în izvoare şi codrii, în stânci şi poiene, în iarbă şi florile Rarăului, o pagină de istorie ce trebuia scrisă murind. Nu ştiu dacă Radu Boureanu a ştiut să citească printre rânduri. L-a inclus în revistă fără nici o corectură. Era primul meu articol semnat Cezar Flamură, ce vedea lumina tiparului într-o publicație a statului carlist.

Am spus mai sus că în perioada de care ne ocupăm, pentru că se urmărea **lichidarea gardismului** şi toate forțele dictaturii regale se foloseau în acest scop, partidele şi organizațiile de stânga s-au bucurat de oarecare toleranță, chiar de-o anumită bunăvoință din partea autorităților armandiste. O dovadă a acestei stări de lucruri ne-o dă următorul fapt, anume acela că **notoriul comunist** Radu Boureanu (eu ca legionar eram complet necunoscut) fusese angajat ca redactor al oficiosului guvernului, cotidianul **România**, condus de scriitorul Cezar Petrescu. Acest ziar de mare tiraj fusese preconizat de Armand Călinescu încă din martie 1938, odată cu proiectul de **lichidare imediată a gardismului.** Ministrul de interne îl vedea „un ziar de stat al Direcției Presei pentru popularizarea operei şi formarea noului spirit" (citat din **Însemnările politice** ale lui A. Călinescu – vezi nota din 28 martie 1938).

E interesant de subliniat că apariția ziarului **România**, organ oficios al regimului, avea ca menire principală să contribuie nemijlocit, pe calea cuvântului scris, a

propagandei, la **popularizarea operei carliste** („opera" fiind **decapitarea Gărzii de Fier** prin asasinarea fruntaşilor legionari) şi **formarea noului spirit politic** după distrugerea spiritualității legionare. Deci ziarului condus de Cezar Petrescu şi patronat de Ministerul de interne, în cadrul aceste „opere" i se rezervase un rol asemănător cu acela pe care l-au avut organele de represiune ale Internelor. Totuşi, e foarte interesant de scos în evidență că o hazardată ironie a întâmplării, la redacția „României" în calitate de reporteri sau colaboratori, au lucrat şi câțiva ziarişti legionari. Desigur, necunoscuți ca legionari. Legionarii erau pretutindeni (**pretutindenarii**), şi în presă, şi la radio şi în Ministere şi în organizațiile de tineret (Straja Țării, O.E.T.R, Echipele regale studențeşti, etc.), şi la Societatea scriitorilor şi în cinematografie (la Direcția cinematografiei nou înființată în cadrul ministerului propagandei, am cunoscut mai mulți legionari (şi aceştia nedescoperiți de Siguranța statului) printre care îmi amintesc de frații Simionov, operatori de film, foarte apreciați la secția „Jurnalelor sonore", de un alt operator: Morariu. Aici l-am cunoscut şi am legat o camaraderească prietenie, pe frumosul Ovidiu Gologan, **pionier** – ca şi Horia Igiroşeanu cu care avea relații de strânsă prietenie – al şcolii cinematografice româneşti. Mai târziu, acest mare artist va deveni unul din creatorii filmului artistic românesc).

Pagina a doua a „României", pagina literară, fusese încredințată spre redactare, corectură şi paginație lui Radu Boureanu. Prin el am ajuns şi eu, pentru scurt timp „colaboratorul" oficiosului guvernamental: „România" lui Armand Călinescu (director Cezar Petrescu).

Nu-mi amintesc prea multe lucruri din redacția acestui ziar, decât doar că aici chiar în biroul paginei literare, i-am cunoscut (nu ştiu prin ce împrejurări) pe romancierul Cezar Petrescu şi pe dramaturgul Tudor Muşatescu. Că în pagina a doua a ziarului au apărut mai multe **note literare** scrise şi semnate de Cezar Flamură. Singurul titlu pe care mi-l amintesc bine este (apariția unui portret literar): „**Poetul**

RĂU... Două zile mai târziu, în dimineața zilei de 30 noiembrie apăru al doilea semn rău: ziarele au anunțat cu litere de foc crima de la km 30 de pe şoseaua ce leagă Ploieştiul de Bucureşti.

Iată de ce povestea verighetei pierdute va rămâne o amintire de neuitat.

În revista **România** am publicat, la scurt timp după asasinarea **Căpitanului** un articol intitulat „**Urcând Rarăul**". Vorbind despre măreția muntelui Rarău, munte atât de legat de tinerețea şi lupta lui Corneliu Codreanu, am încercat – după câte îmi amintesc – să descriu muntele, urcându-l, după paşii celui care găsise în el, în izvoare şi codrii, în stânci şi poiene, în iarbă şi florile Rarăului, o pagină de istorie ce trebuia scrisă murind. Nu ştiu dacă Radu Boureanu a ştiut să citească printre rânduri. L-a inclus în revistă fără nici o corectură. Era primul meu articol semnat Cezar Flamură, ce vedea lumina tiparului într-o publicație a statului carlist.

Am spus mai sus că în perioada de care ne ocupăm, pentru că se urmărea **lichidarea gardismului** şi toate forțele dictaturii regale se foloseau în acest scop, partidele şi organizațiile de stânga s-au bucurat de oarecare toleranță, chiar de-o anumită bunăvoință din partea autorităților armandiste. O dovadă a acestei stări de lucruri ne-o dă următorul fapt, anume acela că **notoriul comunist** Radu Boureanu (eu ca legionar eram complet necunoscut) fusese angajat ca redactor al oficiosului guvernului, cotidianul **România**, condus de scriitorul Cezar Petrescu. Acest ziar de mare tiraj fusese preconizat de Armand Călinescu încă din martie 1938, odată cu proiectul de **lichidare imediată a gardismului.** Ministrul de interne îl vedea „un ziar de stat al Direcției Presei pentru popularizarea operei şi formarea noului spirit" (citat din **Însemnările politice** ale lui A. Călinescu – vezi nota din 28 martie 1938).

E interesant de subliniat că apariția ziarului **România**, organ oficios al regimului, avea ca menire principală să contribuie nemijlocit, pe calea cuvântului scris, a

propagandei, la **popularizarea operei carliste** („opera" fiind **decapitarea Gărzii de Fier** prin asasinarea fruntaşilor legionari) şi **formarea noului spirit politic** după distrugerea spiritualității legionare. Deci ziarului condus de Cezar Petrescu şi patronat de Ministerul de interne, în cadrul aceste „opere" i se rezervase un rol asemănător cu acela pe care l-au avut organele de represiune ale Internelor. Totuşi, e foarte interesant de scos în evidență că o hazardată ironie a întâmplării, la redacția „României" în calitate de reporteri sau colaboratori, au lucrat şi câțiva ziarişti legionari. Desigur, necunoscuți ca legionari. Legionarii erau pretutindeni (**pretutindenarii**), şi în presă, şi la radio şi în Ministere şi în organizațiile de tineret (Straja Țării, O.E.T.R, Echipele regale studențeşti, etc.), şi la Societatea scriitorilor şi în cinematografie (la Direcția cinematografiei nou înființată în cadrul ministerului propagandei, am cunoscut mai mulți legionari (şi aceştia nedescoperiți de Siguranța statului) printre care îmi amintesc de frații Simionov, operatori de film, foarte apreciați la secția „Jurnalelor sonore", de un alt operator: Morariu. Aici l-am cunoscut şi am legat o camaraderească prietenie, pe frumosul Ovidiu Gologan, **pionier** – ca şi Horia Igiroşeanu cu care avea relații de strânsă prietenie – al şcolii cinematografice româneşti. Mai târziu, acest mare artist va deveni unul din creatorii filmului artistic românesc).

Pagina a doua a „României", pagina literară, fusese încredințată spre redactare, corectură şi paginație lui Radu Boureanu. Prin el am ajuns şi eu, pentru scurt timp „colaboratorul" oficiosului guvernamental: „România" lui Armand Călinescu (director Cezar Petrescu).

Nu-mi amintesc prea multe lucruri din redacția acestui ziar, decât doar că aici chiar în biroul paginei literare, i-am cunoscut (nu ştiu prin ce împrejurări) pe romancierul Cezar Petrescu şi pe dramaturgul Tudor Muşatescu. Că în pagina a doua a ziarului au apărut mai multe **note literare** scrise şi semnate de Cezar Flamură. Singurul titlu pe care mi-l amintesc bine este (apariția unui portret literar): „**Poetul**

bucovinean Nicu Dracea" îmi aduc aminte de el pentru că era prima încercare literară apărută într-un cotidian din capitala țării, scrisă şi aceasta, ca şi „Urcând Rarăul", cu **schepsis** gardist.

❖

Nu se arăta nici un semn politic ca să prevestească drama ce se apropia. Regele era plecat într-un voiaj prin câteva țări occidentale. În şedințele legionare pe care le țineam săptămânal ca şi în întâlnirile cu Nelu Enescu, discutam despre turneul regelui, dar parcă ne era teamă să ne gândim că acest voiaj al lui Carol al II-lea la Londra şi la Paris ar putea fi începutul **marii tragedii**.

În noaptea de 29/30 noiembrie n-am dormit aproape deloc. Nu înțelegeam singur ce am. Agitația, neliniştea, insomnia, toate le atribuiam întâmplării cu pierderea verighetei. A doua zi am plecat de acasă înainte de ora 10 dimineață, în necunoscut. Ca în căutarea unui timp pierdut.

Mai întâi am trecut, ca şi în alte dăți, pe la locuința lui Valentin Macrineanu din strada General Anghelescu. Valentin Macrineanu se căsătorise, îşi adusese soția de la Galați şi locuiau împreună în camera mobilată, gazda noastră de odinioară. Aici l-am găsit pe Toma Vasile şi Ghiță Grecu. Toți patru am plecat spre centrul oraşului. S-au scurs de atunci, de la această întâmplare tristă aproape patru decenii şi jumătate. Prigoana carlistă, prigoana Antoneştilor, războiul, prigoana marxistă, condamnarea la moarte, toate au trecut peste mine ca un tăvălug şi s-ar crede că am motive să nu-mi pot aduna gândurile, amintirile, ideile. Dacă peste multe din amintirile trecutului s-a aşternut cu anii colbul uitării, dacă pentru oameni este o sfântă binefacere sunt fapte, întâmplări, evenimente, dureri şi bucurii, care cu nici un chip nu se lasă date uitării. Întâmplarea din dimineața aceea face parte din categoria amintirilor neuitate. Ea e simplă şi dureroasă şi se poate spune în câteva cuvine. Asemenea tuturor marilor evenimente ce zguduiesc lumea,

mintea şi liniştea milioanelor de oameni. Asemenea acelor tragedii, acelor blesteme, acelor furii dezlănțuite apocaliptic care năruie visuri, idealuri, speranțe şi stârnesc pasiuni de pedeapsă, de pierzanie, de răzbunare.

În acea dimineață a unui cernit sfârşit de noiembrie liniştea de pe strada Luigi Cazzvillan nu se deosebea de liniştea dimineților precedente. Aceiaşi nori mohorâți, acelaşi zgomot de paşi, zgomot a pustiu pe trotuarul îngust şi gol, aceeaşi atmosferă de împăcare cu sine, de mutenie şi aşteptare. Ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic.

Păşeam toți patru: eu, Macrineanu, Ghiță Grecu şi Toma Vasile pe caldarâmul străzii Luigi Cazzavillan, îndreptându-ne spre grădina Cişmigiului. Am ajuns în Ştirbei Vodă, am traversat Cişmigiul şi din fața Ministerului de justiție ne-am îndreptat spre bulevardul Elisabeta. Când să traversăm strada Brezoianu se auzi dinspre palatul „Universul" zgomot mare. O droaie de copilandri, vânzători de ziare, împânzise străzile, cu teancul de ziare în brațe, grăbindu-se să-şi vândă marfa strigând: ***„Ediție specială! Ediție specială!"***

Pe unul l-am auzit ***„la Ediția specială! Legionarii evadați împuşcați de jandarmi... Senzațional! Ediție specială!...***

Macrineanu a luat un ziar. După câte îmi amintesc era „Universul", tipărit cu oarecare întârziere, în care apăruse comunicatul Ministerului de interne. Comunicatul, de la prima citire mi s-a părut confuz, un truc armandist, care în câteva fraze lapidare încunoştiința cum **Codreanu şi alți 13 membri ai Gărzii de Fier, încercând să fugă de sub escortă au fost cu toți împuşcați de jandarmi...**

Pentru moment ni s-a oprit respirația. Câteva minute n-am scos o vorbă. Aveam impresia că-s în vis, într-un coşmar. Că e o glumă de prost gust sau un act de provocare. Nu se poate – mă gândii fără să privesc în ochii camarazilor mei. E imposibil ! **Căpitanul** ucis ? Nu-i cu putință ! **Căpitanul** e... Nu ! E o manevră de inducere în eroare... Să ne divizeze. Să ne distrugă moralul. Nu !

Căpitanul nu-i un aventurier să încerce o evadare. Dar nici să moară nu-i cu putință !...

Eram în stare să inventez cele mai năstrușnice argumente (e atitudinea omului care se minte pe sine pentru că e singura lui armă de apărare), numai să alung ideea morții **Căpitanului.**

Şi dacă totuşi... Acest **totuşi** îmi completă firul gândului, izbucnind într-un plâns ascuns.

Ghiță Grecu, fire blândă, împăciuitoare cum era, interveni:

- Să nu ne pierdem cumpătul...Nu e exclus ca la ora aceasta **Căpitanul** să fie liber, iar comunicatul din ziar să voiască a fi o stratagemă...

- Naivitate – adăugă Toma Vasile. Ne hrănim cu himere. Comunicatul spune un adevăr. De mult se pregăteşte această lovitură...

Toma Vasile, un bărbat înalt, vânjos, spre deosebire de V. Macrineanu, nutrea idei anarhiste. Făcuse şi el parte din **grupul celor 100**, mi se pare că fusese cooptat în corpul „Moța-Marin" şi mai târziu ştiu că activase într-o „**echipă a morții"**, una din Galați, una din sutele de echipe organizate pentru pedepsirea asasinării şefului Legiunii. El îşi completă ideea:

- Acum trebuie să răspundem, să lovim cu cruzimea asasinilor!

Îmi aduc aminte bine că în ziua aceea n-am avut astâmpăr. Toată ziua am hoinărit pe străzi. Am intrat în câteva biserici (la Gorgani, la biserica Albă şi la Biserica Ene), unde sute de oameni de toate vârstele, aprindeau lumânări şi plângeau închinându-se. Plângeau în ascuns, pentru că ochii Siguranței vedeau totul.

N-am să uit niciodată că am alergat pe străzi ca un câine în căutarea stăpânului...

Îmi era imposibil să cred că poate fi adevărat. Căutam să înțeleg, să mă trezesc din acest coşmar inexorabil. E cu putință să fie asasinat?... Fără să vreau am început să plâng. Plângeam întrebându-mă: E cu putință să fie asasinat

un om, un tânăr care nu avea altă vină decât aceea că ne-a învățat pe noi cei mai tineri să fim cinstiți, să fim oameni de caracter, să muncim cu cinste, să punem interesele Neamului mai presus de orice interes personal, să ne iubim țara şi neamul, să ne câştigăm fericirea prin a face pe alții fericiți? ***„Ajută-ți fratele căzut în nenorocire",*** fratele fiind un om oricine, un om căzut în nenorocire... un rus, un român, un evreu, un maghiar, un om, oricine... Cuvintele Căpitanului îmi străpungeau auzul.

În toată ziua aceea am rătăcit pe străzile Bucureştiului cu întrebări fără răspuns, parcă se rupsese în mine firul care dă gândului puterea de a înțelege lucrurile în mod normal.

Parcă în lacrimile mele clocotea sângele asasinatului şi mă făcea să înțeleg mai bine porunca lui Voltaire: **„CINE ŞTIE SĂ MOARĂ NU VA FI ROB NICIODATĂ..."**

1940, MARII VINOVAŢI LA JILAVA.

La închisoarea Jilava, sub paza strictă a unei gărzi legionare se afla la ora aceea în stare de arest primul lot al **marilor vinovați,** un număr de 65 de persoane. Numărul total de persoane arestate de organele de anchetă se ridica pe tot cuprinsul țării, la mai puțin de 80, dintre care cinci se găseau în arestul Prefecturii Poliției din Capitală.

Cine erau aceştia şi ce acuzații li se aduceau?

Propaganda comunistă, antilegionară s-a ocupat pe larg de ei. În mai multe cronici marxiste a apărut numele lor, desigur ca victime ale ***dezmățului legionar***.

Realitatea este că toți aceştia reprezentau numai o parte infimă din lotul celor care trebuiau să fie anchetați şi judecați pentru crime împotriva legionarilor. Cu excepția a trei din întregul grup încarcerat la Jilava şi anume: Victor Iamandi (singurul om politic implicat direct în masacre ca fost ministru de justiție în guvernele asasine), Mihail Vârforeanu (fost grad legionar) şi studentul Virgil Diculescu, aceştia amândoi arestați pentru trădare, toți ceilalți 62 de încarcerați făcuseră parte din aparatul represiv al statului: poliția, jandarmeria şi justiția şi participaseră direct la operațiunile de decapitare a Gărzii de Fier.

Mai clar spus, iată componența lotului:

Trei generali: Gheorghe Argeşeanu (fost prim-ministru în perioada 21-27 septembrie 1939; cel care a condus masacrele din noaptea de 21/22 septembrie 1939 şi despre care memorialistul Iorgu Iordan va spune că „bietul general Argeşeanu... era nevinovat ca un prunc din punct de vedere politic..." «Memorii, vol. II, pag. 312»), Gavrilă Marinescu şi Ion Benglliu (primul ca prefect al Poliției Capitalei şi ca ministru al ordinei publice, al doilea ca şef al jandarmeriei, au luat parte la toate crimele comise în 1933 şi 1939); trei colonei: - magistrați şi din jandarmerie: Ştefan Ghirovici,

Vasile Zeciu (fost prim-procuror al Tribunalului Militar al Capitalei) şi Anibal Panaitescu; locotonent-colonelul Dumitru Negulescu (fost prim-preşedinte al Tribunalului Militar Cluj); cinci maiori – jandarmi (Damian Frederic, Al. Popescu – Marinarul, Arestide Macoveanu, Iosif Dinulescu şi Alex Blebea); sublocotenentul de jandarmi Traian Ciunghiță, subofițer de jandarmi (plutonieri şi sergenți – majori), în frunte cu Stanciu, Sârbu, Ciurea şi Bularda – toți aceştia au fost călăii care au ştrangulat în noaptea de 29 spre 30 noiembrie 1938 pe Corneliu Zelea Codreanu, pe **nicadori** şi pe **decemviri** în timpul transferului de la Râmnicu Sărat la Jilava (după cum se vede printre ei nu figurează plutonierii din fiecare județ [călăii voluntari], ca de pildă plutonierul Grigoraş, asasinul voluntar al adolescentului Răuț din Suceava şi fostul sergent-major Abudanii din Câmpulungul Bucovinei, asasinul lui Cazan Irimiciuc şi Țăranu), Radu Pascu, fost preşedinte al Curții de Apel Bucureşti şi 34 polițişti (directori, chestori, comisari, agenți), în frunte cu Mihail Moruzov, fostul şef la S.S.I., cu Nicky Ştefănescu, fostul subdirector al serviciului special de informații (în presa legionară de atunci aceşti doi corifei ai serviciului de spionaj –contra spionaj din solda regelui Carol al II-lea au apărut denunțați ca „mânuitorii fondurilor secrete şi executorii testamentari ai tiranului Armand Călinescu"), chestorul Ion Panova (ucigaşul lui Sterie Ciumetti în 1933 şi altor legionari în 1938, 1939, cu Otto Reiner, Niculescu-Bonea, Horwath, Bouleț, Patriciu, Găman, Lescenco şi cu celelalte „unelte ale asasinilor").

Aceştia au fost cei 65 de **mari vinovați** încarcerați în secțiile I şi II ale închisorii Jilava. Cu aproximativ două săptămâni înainte de împuşcarea lor i-am „vizitat" la Jilava. Mai exact, în ziua de 17 noiembrie, cu 10 zile înainte de noaptea măcelului.

Povestea acestei „vizite" este interesantă şi merită să fie redată.

Se ştie că în perioada aceea a începutului de noiembrie 1940, Comisia de cercetare şi de trimitere în judecată a

celor care au comis crime şi delicte cu prilejul reprimării acţiunilor politice (comisie instituită la 23 septembrie 1940), în urma unor anchete prelungite a reuşit să descopere felul cum avusese loc masacrul din 29/30 noiembrie 1938 şi cu aproximaţie să ştie locul în Valea Piersicilor, unde se afla groapa comună în care fuseseră aruncate cele 14 victime, Căpitanul, nicadorii şi decemvirii. Operaţiunile de căutare după planul topografic întocmit de comisie au început imediat după festivităţile de la Iaşi, după 8 noiembrie. La aceste operaţiuni au luat parte voluntar, prin rotaţie, echipe speciale de legionari, cu precădere din Corpul Muncitoresc şi Corpul Studenţesc. Dar în mod cu totul benevol orice unitate legionară constituită din organizaţiile bucureştene putea să participe la lucrările de căutare prin echipe de săpători. Sub o astfel de formă a ajuns un detaşament din organizaţia „Răspândiţi" să lucreze în ziua de 17 noiembrie pe Valea Piersicilor.

La ora 6 dimineaţa (în ziua de 17 noiembrie); era într-o duminică şi se anunţa o zi cu soare) detaşamentul „răspândiţilor" compus din circa 120 de „cămăşi verzi", legionari selectaţi din cele şase secţii ale organizaţiei, a pornit în marş din faţa sediului de pe strada Esculap cu direcţia Jilava. Îmi amintesc foarte bine călătoria făcută atunci împreună cu cei mai dregi prieteni şi camarazi ai mei: Sebastian Popescu, Mitică Banu, Constantin Matei, Moisescu, Dumitru Mănescu, Tomescu, Marcel Chiriţă, Fany Banu, Petria, Lupaş, Ghiţulescu, Barbu, Murgu şi Marinescu (Marinescu de la C.A.P.S. veniseră cu aparatul de fotografiat şi ne-a prins în mai multe poze; s-o mai fi găsind pe undeva vreo astfel de fotografie?), Costică Bandu, Leca, Ion Cheran de la „Viticola", inginerii Ionescu şi Ichim, Ion Veliciu, Ghiţă şi Valentin Ionescu, Gh. Popescu şi Barbu de la Radio, fraţii Pop, Tudose Dracea (redactorul de la „Gazeta bucovinenilor" între timp devenise profesor de filozofie şi fusese convertit la legionarism), Gheorghe Piţu, Nicu Zugravul şi alţii; cei mai apropiaţi colaboratori ai mei.

În împrejurări normale, cum acum ne puteam manifesta liber deoarece eram „la putere", o asemenea călătorie ar fi prilejuit o sumedenie de distracţii, câteva ore de evadare din obişnuit. N-a fost aşa. Şi n-a fost pentru că mergeam să îndeplinim o misiune, poate una dintre cele mai penibile pentru un legionar, aceea de a căuta mormântul idolului lor Căpitanul.

Cei mai mulţi dintre noi îl cunoscusem personal pe Corneliu Zelea Codreanu. Unii lucrasem cu el. Nu exagerăm deloc când spunem că acest om a fost un idol pentru legionari. În sensul cel mai idealist cu putinţă. Un idol mai ales pentru tineretul legionar. Pentru legionari, în epoca romantică a Gărzii de Fier, Corneliu Codreanu nu a figurat cu numele drept ***„cel mai iubit fiu al poporului"***, ***„luceafăr de pace"***, ***„erou naţional"*** sau ***„brav bărbat al erei noastre"***. Nici ***„epoca lumină"***. Nici măcar ***„viteaz conducător"*** sau în altă prezentare elucubrantă după modelul egotismului practicat în limbajul comunist al lăudătorilor de astăzi.

Lui Corneliu Codreanu, mai ales în viaţă fiind, poeţii – Legiunea a avut numeroşi poeţi – nu i-au închinat „slove de soare". Nici „mărețe imnuri de slavă eternă". El ar fi respins cu fermitate, ruşinat, conştient că serveşte interesele **Legiunii**, orice încercare de a face din el un mit, un idol, de a crea în jurul lui o legendă ageografică. Ceea ce n-a putut opri este că în unele cântece legionare au apărut referiri la adresa **Căpitanului** fără însă a face din aceasta un cult al personalităţii, transformând în ridicole osanale lipsite de duh şi conţinut. Vom întâlni, aşadar, în unele cântece refrenuri ca acestea: „Garda, Căpitanul ne preschimbă-n şoimi de fier / Garda, Căpitanul şi Arhanghelul din Cer". Sau, „Tot aşa tu, Căpitane, urcă pe ale Putnei văi / Şi-ţi vom da batalioane de legionari flăcăi". Sau: „O, vino la noi Căpitane !" ş.a.

E adevărat că în cel mai răspândit marş cântat de legionari: „Sfântă tinerețe legionară", autorul textului, poetul Radu Gyr, exaltă în a prezenta lupta legionarilor în felul următor: „Nu-i temniţă să ne-nspăimânte / Nici chin, nici

viforul duşman / De cădem cu toţi izbiţi în frunte / Ni-e dragă moartea pentru Căpitan."

Dar dragostea de moarte pentru Căpitan n-au fost vorbe goale, rostite sau scrise de legionari spre a face paradă, n-a fost o simplă metaforă sau o lozincă marxistă menită să camufleze în spatele lor laşitatea unor şmecheri politici. Dragostea de moarte pentru Corneliu Codreanu n-a fost un bluf ci o realitate. Zeci de mii de tineri au înfruntat moartea pentru Căpitan, sute dintre ei au murit pentru el şi alte mii erau gata să-şi sacrifice viaţa întru apărarea lui. Fenomenul – căci este un fenomen politic – este unic, nemaiîntâlnit în istoria politică a României şi va rămâne unic.

Iată de ce acum misiunea de a scormoni pământul în căutarea mormântului celui ce ne fusese **idolul politic** mi s-a părut mai mult decât penibilă, de-a dreptul groaznică. De la groază până la psihoza revoltei, un pas.

Când am ajuns pe Valea Piersicilor, înainte de ora opt, împrejurimile Fortului 13 erau deja inundate de oameni. Mii de tineri, în uniforme sau fără, băieţi şi fete, organizaţi în echipe, într-o tăcere apăsătoare, înşiruiţi de-a lungul şi de-a latul văii începuseră să sape. Se ştia din declaraţiile poliţiştilor anchetaţi de comisia de cercetare (e vorba de poliţiştii implicaţi în asasinatele din noaptea de 29/30 noiembrie 1938) că mormântul Căpitanului, respectiv groapa comună în care fuseseră aruncate trupurile strangulate şi ciuruite de gloanţe ale celor 14 lideri legionari, avea o adâncime de aproape opt metri şi că la circa doi metri sub pământ groapa era acoperită de o imensă placă de beton armat (generalul Gabriel Marinescu va declara că dispoziţia lui, în calitate de conducător al grupului de asasini a fost ca placa să fie groasă de cel puţin un metru). De asemenea se ştia că numărul total al celor care în noaptea de 29/30 noiembrie participaseră direct la operaţiunile ordonate telefonic de către Carol al II-lea de pe teritoriul Reichului hitlerist, s-a ridicat la aproximativ 400 de oameni: poliţişti, jandarmi, magistraţi, militari, gardieni, în frunte cu Gavrilă Marinescu (acesta îndeplinea atunci funcţia de subsecretar

de stat la Interne pentru Poliţie şi Siguranţă şi prefect la Poliţiei Capitalei), cu şeful Jandarmeriei generalul Ion Bengliu şi Mihail Moruzov, şeful SSI-ului, cu colonelul Vasile Zeciu, prim-procuror al tribunalului Militar al Capitalei, cu maiorul Iosif Dinulescu din Legiunea de Jandarmi Ilfov şi cu o droaie de alţi ofiţeri din Jandarmeria şi ofiţeri de Poliţie din celebra brigadă antilegionară bucureşteană.

Valea Piersicilor, se află în partea stângă a Fortului, între zidurile închisorii şi pădurea Jilava pe o întindere de câteva hectare. Privită pentru prima dată are o înfăţişare lugubră, seamănă (poate datorită faptului că se găsea în coasta faimoasei închisori subterane) cu un ţintirim împodobit anume ca să ascundă mormintele, un ţintirim fără cruci... E cazul să spunem că imediat, chiar a doua zi după operaţia finală a masacrului din noaptea de 29/30 noiembrie din ordinul Ministrului de Interne Armand Călinescu, toată porţiunea de jur împrejurul locului unde au fost îngropaţi legionarii pe o distanţă de sute de metri şi-a schimbat complet faţa, fiind acoperită de o adevărată pădure de stufişuri. Corneliu Codreanu, pentru conducătorii de atunci ai României, şi sub pământ la opt metri adâncime într-o groapă acoperită cu un zid de beton armat, reprezenta un pericol. Se luaseră toate măsurile cele mai draconice, ca mormântul şefului Legiunii să nu fie descoperit niciodată.

La sosirea noastră acolo încă mai ardeau lumânările în Valea Piersicilor. Sute de lumânări fuseseră aprinse şi înfipte în pământul văii, pe locul unde se credea că se află mormintele celor răpuşi. Printre liderii legionari care se părea că au ca sarcină să dirijeje căutarea osemintelor am recunoscut pe profesorul Vladimir Dumitrescu, cunoscutul arheolog specializat în arta mioritică şi pe Ion Zelea Codreanu (tatăl Căpitanului), despre care mi s-a spus că de două săptămâni n-a părăsit regiunea Jilavei şi este foarte afectat de faptul că a ieşit din marea tragedie legionară cu pierderea a doi feciori Corneliu şi Ion.

Până la aceea oră, deşi participasem la mai multe parastase şi slujbe religioase închinate legionarilor ucişi, ca

de pildă la cimitirul din Predeal cu ocazia reînhumării legionarilor asasinați în lagărul de la Miercurea Ciuc şi la parastasul oficiat la mormântul eroilor Moța şi Marin de la **Casa Verde** din Bucureştii Noi totuşi până la ora aceea nu mi se dase să cunosc cu adevărat drama pe care o trăia Mişcarea Legionară în acele zile. Aici, pe Valea Piersicilor, în mirosul de ceară şi tămâie, în zgomotul sutelor de cazmale şi târnacoape, alături de miile de tineri cu fețele mohorâte, mişcându-se tăcut ca nişte umbre în căutarea unui lucru pe care ar fi dorit să nu-l găsească. Aici, abia aici mi-am dat seama cât de cumplită este tragedia prin care trecea **Legiunea** în căutarea osemintelor Căpitanului ei. Privindu-i pe cei din jur, umbre tăcute, mi-am amintit de **ciudatele făpturi cu două vieți** descrise de Ionel Moța ca *„un fel de strigoi ridicați dintr-o lume apusă spre a purta duhul spaimei în lumea de azi..."*

În Valea Piersicilor începea atunci să se audă în clocot surd indignarea, ura, deznădejdea, nerăbdarea, dorința de a pedepsi pe călăi.

Şi călăii se găseau aproape la câteva sute de metri depărtare, în celule Jilavei, sub pază legionară. Aşteptau, ca şi legionarii ziua judecății.

Fiind duminică, în ziua aceea de 17 noiembrie, deținuții din celula Jilavei aveau permisiunea să fie vizitați de rude şi chiar de prieteni. Cum s-ar spune la închisoarea Jilavei era zi de „vorbitor".

După cât mi-a duc aminte faimoasa închisoare din cel de-al treisprezecelea fort de pe linia de centură a Bucureştilor număra în „depozit" mai puțin de 300 de prizonieri împărțiți în două categorii: deținuți de drept comun, militari şi civili şi deținuți cu statut politic; şi aceştia militari şi civili (de fapt Jilava era o închisoare militară; ea va deveni celebră prin aceea că începând din 1933, în timpul guvernării liberale a lui I.G. Duca va fi o închisoare cu regim sever, rezervată cu precădere pentru arestații învinuiți de legionarism).

La 17 noiembrie 1940, imediat după ora prânzului, înainte de a ni se termina misiunea în Valea Piersicilor şi de a ne

înapoia la Bucureşti, în urma insistențelor lui Popescu Sebastian şi Matei Constantin, ne-am hotărât să vizităm închisoarea. Nu era un lucru ieşit din comun atunci să vizitezi o închisoare. Oricine putea s-o facă, mai ales în grup şi în uniformă legionară. Mai mult, în virtutea unor vechi tradiții creştineşti, oricine avea voie să înmâneze deținuților pachete cu alimente şi îmbrăcăminte.

Închisoarea Jilava însă, la acea oră, avea un regim aparte, deosebit de alte penitenciare. Pentru că aici se găseau, în detenție, în aşteptarea procesului, lotul de **mari criminali**, acei care trebuiau să răspundă pentru o sumedenie de crime comise împotriva legionarilor şi a căror siguranță era importantă pentru desfăşurarea procesului, în condițiuni legale.

Cu toate acestea, imediat după ora prânzului, în ziua respectivă, am descoperit o Jilavă care m-a dezamăgit. Mă aşteptam să găsesc aici nu numai stricta ordine cu care se făleau legionarii în taberele lor de muncă. Nu numai disciplina de fier în toate manifestările lor, disciplina pe care o considerau **lege conducătoare.** Ci şi atmosfera, de severitate şi strictețe, de precauție şi de prevenire a unui rău potențial, toate atât de imperios necesare în împrejurările de atunci.

Din grupul „Răspândiților" numai zece inşi şi-au exprimat dorința să viziteze închisoarea. Nu eram singurii legionari care făceam o astfel de „vizită" într-un fel penibilă. Pe parcursul celor câteva săptămâni din luna noiembrie au fost sute, poate mii, de legionari care s-au perindat pe la vizetele celulelor celor două secții să vadă pe **călăii neamului**, să-i vadă pe atotputernicii de ieri acum în cuşca neputinței lor.

Penibil spectacol şi în acelaşi timp şi sadic, să vrei a vedea prin uşa unei încăperi zbuciumul din interior al unor oameni căzuți în nenorocire. E sadic pentru cel ce vede, dar mai penibil pentru cel văzut, pentru persoana captivă.

La data aceea nu ştiam cum e, ce senzații ai când eşti privit prin vizeta unei celule sau când ți se rezervă rolul de subiect de senzație, asemenea unor nefericite animale în

cuşcă. Abia peste două decenii, tot la Jilave, în **celula morții**, mi se va da prilejul să înțeleg bine cum e când, în lanțuri fiind, eşti subiect de senzație văzut în postura de **„duşman al poporului"** de către nişte ochi haini.

Zece inşi din grupul de pe Valea Piersicilor am ajuns în incinta fortului. La intrare garda legionară ne-a legitimat. Mai mult formal. Uniforma verde pe care o purtam părea a fi pentru paznicii Jilavei dovada cea mai bună a identității noastre. Greşeala era enormă. Doar numai cu o săptămână în urmă fusese prins un legionar din serviciul de pază amestecat într-o afacere necurată cu scrisori scoase clandestin din închisoare şi duse la familiile celor închişi. Vinovatul şi-a primit pedeapsa. Acesta este legionarul care a fost pus la **„stâlpul infamiei"** din curtea Prefecturii Poliției Capitalei şi exclus din Mişcare.

Întâmplarea a făcut să cunosc personal pe un unul dintre componenții gărzii legionare de la Jilava, pe Gheorghe Crețu, care era ofițer de serviciu în ziua aceea. Acesta urmase câțiva ani Facultatea de drept din Bucureşti, fusese coleg şi prieten bun cu Nelu Enescu (prin care l-am cunoscut în 1938), ştiam că trecuse prin ancheta lui Otto Rainer şi Paul Voinescu şi că era printre puținii supraviețuitori ai îngrozitoarelor suplicii de la Prefectura poliției patronată de Gavrilă Marinescu, **„irodul neamului românesc"**. Am avut ocazia să văd pe spinarea lui Gh. Crețu semnele cicatrizate ale supliciului-anchetă; fusese ars cu fierul roşu. Aproape un an de zile torționarii l-au folosit ca un fel de cobai în experiențele lor sângeroase. Şi sfânt dacă ar fi fost şi tot n-ar fi putut să ierte pe toți anchetatorii care l-au chinuit.

Împreună cu Gheorghe Crețu (el ne-a fost călăuză), am început vizita pornind de la celula zero, secția întâi.

Reamintim cititorului că suntem la data când în închisoarea Jilava numărul total al deținuților se ridica la mai puțin de 300; majoritatea deținuților de drept comun cu procese judecate de instanțe militare. Mai erau câțiva, circa 10 inşi, în mare parte evrei, condamnați pentru activitate

comunistă; aceştia se aflau la secția a III-a, aripa stângă a fortului. Iar în secțiile I şi II, în celulele 1-19 se găseau cei 65 de **mari vinovați** cărora presa legionară le spunea în pagini speciale **„tiranii, trădătorii şi ucigaşii neamului"**

Prima celulă vizitată a fost camera zero. Aici nu era nimeni. Nici un prizonier. Încât Gheorghe Crețu ne-a invitat s-o vizităm de-a devăratelea, explicându-ne:

- Asta este camera condamnaților la moarte. E goală. Din auzite ştiu că aici sunt încarcerați cei osândiți la pedeapsa capitală de la pronunțarea sentinței până la executarea ei. Nici unui legionar din cei executați nu i s-a făcut **favoarea** de a trece pe aici... Noi am fost ucişi fără sentințe, în fărădelege, în baza unor ordine telefonice, mai rău ca oriunde, ca nişte viermi... Ce-am făcut noi, camarazi, ca să merităm un sfârşit atât de tragic ? Ce-am făcut noi, Doamne?..."

Camera mi s-a părut o încăpere săpată în stâncă, rece şi țintuită în beton şi fier. Privind-o mi-a făcut impresia unui cavou răvăşit de cutremur gata să înghită toate visurile din lume. Dacă cineva mi-ar fi spus atunci că două decenii mai târziu, într-un regim de dictatură comunistă, voi fi „locatarul" acestui cavou de beton, fier şi apă, l-aş fi crezut nebun de legat. Numai că tainele vieții sunt greu de pătruns, iar căile oamenilor un labirint fără ieşire.

La celula numărul unu (ne-am uitat prin vizetă) l-am văzut pe Mihail Moruzov; era îmbrăcat într-un halat de mătase elegant, pe cap avea un fel de turban (şi acesta din mătase), iar în picioare papuci de casă.

Trebuia să atenționăm pe cititor că toate celulele închisorii Jilava din secțiile I, II şi III erau la fel ca mărime, ca înfățişare şi confort: o singură fereastră în peretele din față, fereastră aşezată la o înălțime de aproape doi metri față de nivelul camerei, care corespundea cu incinta – curte a fortului. Zidurile celulelor se vedeau prin vizetă semănând cu postamentul unor cazemate, masive şi murdare. Peste tot numai beton şi umezeală.

În celula fostului şef al S.S.I.-ului măsuța de sub geam era plină cu pachete, alimente şi obiecte de îmbrăcăminte. Gheorghe Crețu, călăuza noastră ne-a explicat:

- Acesta e vestitul Moruzov, directorul Serviciului Secret de Informații, omul regelui, a fost mai puternic ca un prim-ministru. Uitați-vă bine la el. E singur... El şi cu Gavrilă Marinescu de la 4 n-au probleme de conştiință. Moruzov e calm şi ne sfidează prin tăcere; lui Gavrilă Marinescu nu-i pasă şi nu pierde nici un prilej să ne înjure în față birjăreşte... Sunt singurii, dintre toți marii vinovați cărora le-a mai rămas un pic de demnitate omenească. Pentru asta dacă ar fi după mine, pentru faptul că au curaj şi nu sunt bântuiți de frica morții, că ne înfruntă şi se declară deschis în vrăşmăşie cu Mişcarea, eu aş da un decret de amnistie, le-aş da libertatea...

Din explicațiile lui Gheorghe Crețu am înțeles că, la aceea oră deținuților din închisoarea Jilava, inclusiv comuniştilor şi prizonierilor din secțiile I şi II, li se îngăduia să aibă patru „vorbitoare" pe lună, cu precădere duminica, să primească orice fel de îmbrăcăminte şi orice fel de bunătăți alimentare de la şuncă de Praga şi salam de Sibiu până la ciocolată şi cafea naturală fără nici o restricție; să aibă plapumă, perne şi cearşafuri (de-acasă), chiar şi covoare (la Mihail Moruzov am văzut un astfel de covor întins de la uşă până la pat). După câte îmi amintesc din spusele **călăuzei** deținuții din Jilava aveau voie să aibă ceasuri, inele, stilouri, cărți, reviste, ziare, să joace şah, table, poker, să primească şi să scrie scrisori. Să scrie orice. Chiar şi împotriva Gărzii de Fier. La trei celule am văzut şi aparate de radio; la celula 4 a generalului Gavrilă Marinescu (aici am văzut o dezordine provocatoare, camera era goală la ora aceea: „locatarul" avea „vorbitor"), la celula 7 a fostului prim-ministru Argeşeanu şi a colonelului Anibal Panaitescu şi la celula 15, unde se găsea, singur, Niky Ştefănescu.

Ieşeanul Victor Iamandi, la celula 3, între celula colonelului Ştefan Gherovici şi celula fostului prefect al poliției bucureştene, fusese încarcerat împreună cu doi

jandarmi, poate cei mai odioşi din întreaga jandarmerie: maiorul Frederic Damian şi sublocotenentul Ciunghiță. În discuțiile cu aceştia, desigur s-a putut afla o parte din crimele comise de „apărătorii democrației" împotriva tineretului român, acel tineret pe care fostul demnitar carlist l-a voit totdeauna întemnițat, prigonit, ucis. În presa legionară (vezi „Buna Vestire" din 22 septembrie 1940) liberalul Victor Iamandi va fi prezentat drept **doctrinarul crimelor**. Nu s-a exagerat deloc pentru că acest om, în câineasca luptă pentru putere, pentru glorie, pentru a fi ministru, s-a pus obedient în serviciul oricărui satrap politic şi, ca Ministru al Justiției a devenit legislatorul, doctrinarul tuturor odioaselor crime săvârşite mai ales în anii dictaturii regale. Mai mult, el este cel care a inițiat în ianuarie 1940 cunoscuta acțiune de combatere a planului carlist care urmărea **reconcilierea** cu legionarii recomandând regelui dictator şi guvernului să **nu elibereze pe legionari din închisori şi lagăre, să nu reorganizeze viața universitară, ca să nu se dea posibilitate elementelor de extrema dreaptă să se regrupeze; guvernul să rămână torționarul Gărzii de Fier; opera de pacificare fiind o mare greşeală...**

În politică nimeni nu rămâne dator. Totul se plăteşte. Dacă nu pedepsesc oamenii, Dumnezeu este până la urmă neiertător. Aceasta trebuia să o ştie şi cel pe care, acum, îl priveam prin vizeta celulei numărul 3 şi care voia să pară, ca şi Petre Andrei, fără pată, nevinovat, cu conştiința curată, un om care n-a făcut nici un act urât ci a lucrat numai „determinat de sentimentul datoriei şi al iubirii de țară"...

Că aşa credea despre sine acest ucigaş din vocație deducem din testamentul scris de el în celula 3 la 11 noiembrie 1940, din următoarele rânduri: *„În caz de moarte iată dispozițiunile mele testamentare: Voi ştiți că n-am fost intim cu Regele, că n-am cunoscut-o şi n-am văzut-o vreodată pe Elena Lupescu, iar cu anturajul suveranului n-am avut nici o legătură. Voi ştiți că în activitatea mea politică am luptat fățiş împotriva Mişcării Legionare, dar*

totdeauna numai pe terenul ideilor şi al programelor, ridicându-mă cu hotărâre în toate împrejurările împotriva violenţelor"...

Nu-i exclus ca Victor Iamandi să nu fi fost **un intim** al lui Carol al II-lea, să n-o fi cunoscut pe metresa regelui şi nici să fi avut o legătură cu anturajul (camarila) suveranului. De altfel, se ştie că majoritatea celor care s-au îndeletnicit cu asasinarea legionarilor, ca spre exemplu Gavrilă Marinescu, Argeşanu, Bengliu, Zeciu, ş.a., nu s-au considerat **intimii** regelui şi mulţi dintre ei s-au manifestat cu ostilitate, discret contra „**jidoavcei de la palat**" şi contra celorlalte „**vedete**" ale camarilei regale. Aceasta însă nu i-a împiedicat să se pună la dispoziţia regelui-dictator, să accepte „strategia" politică a camarilştilor şi a lui Armand Călinescu (el o numea „lovitură de efect") şi astfel să devină unealta criminală în cadrul acestor **lovituri de efect**. Printre aceştia, Victor Iamandi, ca Ministru al Justiţiei a jucat un rol **doctrinar** şi nu există nici o dovadă scrisă că s-ar fi ridicat într-un fel împotriva masacrelor, a violenţelor sângeroase, împotriva acelor masacre în care legionarii au fost ucişi fără judecată, fără vină, în baza unor ordine telefonice.

La celula 5 îşi avea „reşedinţa" colonelul magistrat Vasile Zeciu.

- Acesta este monstruosul Zeciu – ne explică în şoaptă „călăuza". Priviţi-l, aşa se agită toată ziua. N-are astâmpăr. Face zeci de km de-a lungul şi de-a latul camerei... Boceşte şi se tânguie ca o hahaleră...Nici un gram de demnitate la el. El este cel care, în calitate de prim-procuror al tribunalului militar a trimis la temniţă mii de oameni nevinovaţi, cu o cruzime de ucigaş. El este cel care a participat activ la operaţia de ştrangulare a **Căpitanului** pe parcursul a peste şapte ore de chinuri îngrozitoare. Aici, pe Valea Piersicilor, când osemintele Căpitanului şi a celorlalţi 13 camarazi ucişi au fost aruncate în groapă, el, acest monstru care acum se tânguie a dat ordin să se arunce peste trupurile strangulate kilograme de clorură să distrugă orice urmă... Acum, priviţi-l... Nu mai are puterea şi se comportă ca un nemernic...

Veţi vedea şi ceilalţi generali, colonei, maiori, preşedinţi de tribunale militare, preşedinţi de curţi de apel, chestori şi ofiţeri de poliţie, jandarmi, veţi vedea pe adevăraţii exponenţi ai „elitelor" carliste cu care dictatura îşi propusese să întroneze în ţară o ordine nouă, a „omeniei" şi a „dreptăţii" româneşti...

Două-trei minute l-am urmărit pe magistratul Zeciu prin vizeta celulei. Era la ora plimbării şi, într-adevăr, se găsea într-o stare de surescitare extremă, bântuit de fobia unei poltronerii exagerate.

Dar nu numai pe fostul prim-procuror al tribunalului militar din capitala ţării l-am găsit într-o astfel de stare vrednică de compătimit. Majoritatea celor 65 de prizonieri sub pază legionară uitaseră **minunile de „vitejie"** pe care le făcuseră ca miniştrii, ca anchetatori, ca paznici, ca torţionari, ca „executanţi voluntari", în marea bătălie pentru stârpirea „ciumii verzi". Deplorabil l-am văzut pe generalul Gh. Argeşanu (preşedintele guvernului asasin), la celula 7; tânguindu-se şi etalându-şi nevinovăţia pe şeful jandarmeriei Bengliu, la celula 9; pe faimosul Nicky Ştefănescu la celula 15; cuprinşi de panică şi laşitate i-am urmărit prin vizetă pe **uneltele asasinilor**: ofiţerii de jandarmi şi de poliţie, agenţii şi plutonierii, pe toţi acei exponenţi ai organelor de „ordine" şi „justiţie" statală, care cu mâinile lor, au schingiuit şi ucis sute de tineri, mii de români care n-au avut altă vină decât aceea de a fi voit să lupte pentru învierea românismului. Pe aceştia i-am văzut la celulele 10, 11, 17 şi 18. În ultima celulă a secţiei a II-a, celula cu numărul 19, bântuiţi de aceeaşi poltronerie, aşteptau ziua judecăţii Radu Pascu, fostul prim-preşedinte a curţii de apel din Bucureşti şi lt. colonelul D. Negulescu fostul prim-preşedine al tribunalului militar din Cluj.

Întreaga „vizită" la cele două secţii ale Jilavei a durat cam două ore. Mărturisesc că nu mi-a trebuit mai mult, pentru ca, ieşind din secţia a II-a, să-mi dau seama că, în mod simbolic, asistasem simultan la desfăşurarea a două mari tragedii: la tragedia legionară 1938-1939, în care prizonierii

urmăriți prin vizetă fuseseră implicați, din prostie, ignoranți ineluctabil în goana după mărire sau ca ucigaşi din vocație într-un holocaust de proporții poate nedorite de toți şi la tragedia de acum a acestor prizonieri răpuşi de spectrul unui sfârşit asemănător cu acela provocat de ei, în trecut, legionarilor.

Îmi amintesc că am ieşit din secția a doua a Jilavei cu un sentiment de compasiune pentru tot ce văzusem. Românul este din fire un om milos şi sentimental. El, totdeauna sau aproape totdeauna se situează de partea celor obidiți. În situația de față obidiții erau torționarii de ieri. N-am auzit pe nici unul din camarazii mei de vizită folosind cuvinte de ocară, injurii la adresa prizonierilor. Părăseam Jilava cu regretul că nu pot fi de vreun folos oarecare acestor oameni căzuți în nenorocire.

În legea veche evreiască se spune: „Să iubeşti pe aproapele tău şi să urăşti pe vrăşmaşul tău". Mai târziu a venit Mântuitorul Iisus şi a zis: *„Iubiți pe vrăjmaşii voştri, faceți bine celor ce vă asupresc, iar celui ce vă loveşte peste un obraz să-i întoarceți şi pe celălalt..."* **Nu ochi pentru ochi, nici dinte pentru dinte**.

Ieşeam din Jilava, după două ore în care mi-a fost dat să văd omul în postura lui cea mai jalnică, aceea de potențial candidat la pedeapsa capitală şi aveam impresia că sunt cuprins de acelaşi simțământ creştin pe care trebuia să-l aibă oamenii în fața suferințelor semenilor lor. Pentru un moment, îmi aduc bine aminte îndemnul generalului Antonescu, acela de **uita totul, de a ierta şi de a binecuvânta pe călăii de ieri,** mi s-a părut în concordanță cu tot ce învățasem în decursul anilor, în şedințele legionare despre **stăpânirea de sine şi demnitate personală, despre onoare, justiție şi altruism.** Mi se păru că îl aud pe profesorul Traian Brăileanu amintindu-ne că *„omul are în sufletul său scânteia binelui, a dragostei pentru aproapele său, a bunăvoinței şi milei: el caută şi găseşte fericirea sa proprie în năzuința de a spori fericirea altuia"...*

Mai era puțin ca să am o depresiune sufletească şi să izbucnesc în plâns, să mă adresez celor din jur, paznicilor din garda legionară, cu rugămintea, implorându-i, de a nu uita că au datoria, ca legionari, ca oameni şi creştini, să nu facă nici un act care ar putea să mărească într-un fel suferința celor privați de libertate. Pe generalul Argeşeanu l-am văzut cu ochii unui om care vrea să ierte plângând...

M-am stăpânit. Iar în clipa următoare, călăuza noastră, Gheorghe Crețu, interveni, dându-şi seama că ne-a impresionat zbuciumul lui Zeciu şi a celorlalți din celulă, interveni să ne lămurească:

- Ați văzut cum „domiciliază" la Jilava asasinii **Căpitanului:** pachete, vorbitoare, plapume de mătase, covoare pe jos, aparate de radio... La celula 17 – acolo e Panova şef – au orchestra lor... Jur că purtarea noastră, a paznicilor este mai mult decât cuviincioasă... Acum însă veniți să vedeți **celula neagră** în care a fost ținut **Căpitanul** în 1938, înainte şi după proces...

Ne-am întors şi am vizitat **camera de izolare**, faimoasa „celulă neagră" de la secția a II-a.

Aşezată vizavi de camera 13, celula neagră (mai târziu voi auzi de ea sub o denumire scurtă: „neagra") era cu totul deosebită de celelalte încăperi ale fortului: o cameră, un fel de cameră imensă, cuprinsă între zidul coridorului secției a II-a şi masivul zid dinspre „Reduit" ce forma aşa zisul „parapet" al fortului în interior. În Jilava exista mai multe (vreo trei-patru) asemenea hrube. Dar acesta de care vorbim era „neagra", vestită celulă folosită pentru izolarea şi pedepsirea deținuților periculoşi.

Fără nici un geam, fără nici o mobilă, închisă ermetic „celula neagră" a Jilavei (după „eliberare", regimurile comuniste vor face să funcționeze „celula neagră" la majoritatea închisorilor din republică), mi s-a părut de-a dreptul un blestem. Nu sunt suficiente cuvintele potrivite pentru a o descrie. Şi e de necrezut, la sfârşitul deceniului patru al celui mai progresist secol, secolul XX, să existe

oameni, deţinuţi politici, izolaţi zile, nopţi, săptămâni într-o asemenea încăpere.

Am citit mai multe lucrări în legătură cu temniţele folosite odinioară, pe vremea lui Constantin Brâncoveanu de pildă, de către stăpânii principatelor româneşti de atunci, otomanii. Scriitorul C. Gane vorbeşte cu groază în **„Trecute vieţi de doamne şi domniţe”**, despre **întunecoasa temniţă Edicule din Stambul**, acolo unde, **jos sub pământ, dezbrăcat până şi de haina de pe trup,** fusese aruncat voievodul Ţării Româneşti în 1714.

Îndrăznesc să susţin că nici la întunecoasa temniţă Edicule, cu faimoasele sale „cele şapte turnuri” turcii de acum două secole n-au folosit ca pedeapsă împotriva prizonierilor lor ghiauri o „celulă neagră” asemănătoare cu aceea a închisorii Jilava a anilor 1938-1940.

- Aici, domnilor, uitaţi-vă bine şi să faceţi deosebirea între camera cu covor a lui Gavrilă Marinescu şi această vizuină înfricoşătoare, aici a fost ţinut **Căpitanul**. Nu o oră, nu o zi, nu o noapte. Ci săptămâni în şir. Fără pat, fără aer, în bezna aceasta, fără hrană, fără apă, singur în frig şi umezeală... A fost adusă de la prefectura lui Gavrilă Marinescu o echipă specială de agenţi cu misiunea ca celula să fie permanent cu 2-3 căldări de apă pe ciment...

Se urmărea astfel uciderea **Căpitanului** prin metoda aceasta, a distrugerii morale şi fizice... Agenţii din „echipa specială” sunt aici la celula 18. Au pat, au aer, au lumină, primesc pachet, dorm pe saltele de lână şi se acoperă cu plapume, fumează, se distrează şi se consideră năpăstuiţi. Faceţi deosebirea !

Ultima explicaţie a lui Gheorghe Creţu combinată, cu ceea ce am văzut în „celula neagră”, ne-a ajutat să părăsim Jilava, acum cu un adânc sentiment de revoltă, de groază, de furie. Schingiuitorii şi asasinii **Căpitanului** şi a celorlalţi martiri legionari se aflau acolo, la câţiva paşi. Dincolo de ziduri, pe Valea Piersicilor, sute de oameni îndoliaţi scormonesc pământul în adâncuri să-şi găsească şi să-ţi

cinstească morţii. Mai era cazul să părăsesc Jilava regretând că nu pot fi de vreun folos călăilor **Legiunii** ?

La poarta Jilavei, însoţitorul - călăuza ne întreabă:

- Doriţi, poate, să ştiţi cum arată „vorbitorul” închisorii ?

Şi ne explică:

- Au fost amenajate aceste două camera de la intrare, una cea din stânga „vorbitor” pentru dreptul comun, aceasta din dreapta, ca „vorbitor” pentru deţinuţii politici. Înscrierile şi toate celelalte formalităţi în legătura cu desfăşurarea „vorbitorului” cad în sarcina conducerii penitenciarului. Noi, legionarii din serviciul de pază răspundem numai de ceea ce se întâmplă numai la secţiile I şi II.

Am intrat în camera din dreapta porţii.

Mai târziu voi afla că aceste două încăperi de la intrarea în incinta închisorii fuseseră folosite cândva ca birouri pentru conducerea fortului. Acum conducerea închisorii îşi avea birourile într-o clădire nouă, construită la câteva sute de metri depărtare de fort, iar camerele de la poartă fuseseră amenajate ca „vorbitoare”. După 1947, comuniştii le vor transforma în birouri de anchetă şi tortură.

După câte îmi aduc aminte în încăperea în care am intrat se găseau circa 30 de persoane: tineri şi mai în vârstă, bărbaţi şi femei, aşezaţi câte doi sau trei la câte o măsuţă sau pe nişte bănci anume aranjate pentru „vorbitor”. Gălăgia mi s-a părut în toi, ca făcând parte din programul obişnuit al „vorbitorului”.

Ceea ce e necesar să subliniez la acest capitol sunt următoarele constatări:

a) fără nici o discriminare toţi deţinuţii Jilavei aveau dreptul la câte un vorbitor pe săptămână;

b) nu am văzut nici un gardian sau un legionar din serviciul lor de pază care să asiste la „vorbitorul” celor aduşi aici în acest scop;

c) din explicaţiile lui Gheorghe Creţu am înţeles că durata unui „vorbitor” era în general limitată la o oră dar că, nefiind nici un control şi nici o evidenţă totdeauna depăşea această limită.

Încă ceva ce vreau să subliniez: l-am găsit la „vorbitor” pe generalul Gabriel Marinescu. Cine nu îl cunoştea în Bucureşti pe acest poliţai celebru, ***„omul regelui Palalelibus”***, confidentul lui Carol al II-lea şi dintre colaboratorii regali,

singurul, ca prefect şi patron al pațachinelor din capitală, singurul care înțelesese să-l „distreze" pe suveran aşa cum se cuvenea... Îmi amintesc foarte bine: l-am descoperit cam la mijlocul încăperii, la o măsuță în tovărăşia unei tinere doamne cu care discuta. Era o „prietenă" a celebrului poliţai. Gheorghe Crețu mi-a confirmat presupunerea. Ea stătea pe scaun cu spatele spre intrare; generalul în picioare, în fața ei, cu piciorul drept pe al doilea scaun, îşi rezemase cotul de picior, aplecat, ca şi când ar asculta, atent, interesat, mărturisirea unei mari taine.

Ceea ce rețin din acest scurt episod este că la intrarea noastră în cameră (eram vreo 11 legionari în cămăşi verzi în frunte cu şeful gărzii, Gh. Crețu) s-a făcut o oarecare linişte, iar fostul ministru al ordinii publice, văzându-ne, n-a întârziat să ia o poziția mai decentă.

La Jilava existau atunci, vorbind metaforic, două lumi diametral opuse, încleştate fatalmente implacabil într-o confruntare nu ideologică (pentru că toți cei 65 de **mari vinovați**, cu excepția a 2-3 inşi, se aflau la Jilava pentru omucidere – ceea ce nu e politică şi nici ideologie) şi lumea redusă la o ceată de nelegiuți a fostelor autorități de „ordine", care aşteptau să li se arunce colacul de salvare.

Mai la obiect vorbind, legionarii aşteptau ca justiția să-şi facă datoria, judecând în mod public, sub imperiul celei mai stricte obiectivități, nu pe toți cei care în trecut ar fi avut vederi potrivnice ideologiei şi metodelor politice ale Gărzii de Fier, ci numai pe acei foşti demnitari, polițişti şi jandarmi vinovați de crimă de omor, în timp ce aceştia, începând cu generalii asasini şi sfârşind cu ultimul agent de poliție sperau ca Antoneştii, împreună cu oamenii din jurul lor (camarila), să devină apărătorii lor din oficiu şi să-i salveze. Raționamentul acestora era simplu, mai curând sau mai târziu divorțul dintre generalul Antonescu şi Mişcarea Legionară se va produce inevitabil. Atunci generalul va trebui să recurgă la ajutorul vechiului aparat represiv, la experiența şi antilegionarismul acestui aparat pentru a nu fi înfrânt. Adică va face ca „elita carlistă", respectiv prizonierii din celulele Jilavei, să treacă din slujba fostului rege-dictator în slujba noului dictator, Antonescu. Raționamentul era şi al Antoneştilor.

MASACRUL DE LA JILAVA

În noaptea de 26 spre 27 noiembrie 1940, zece zile după „vizita" făcută la Jilava, deținuții din secțiile I şi II au căzut sub gloanțele legionarilor.

A doua zi, la 28 noiembrie, într-un scurt comunicat de presă apărut în ziarele din Capitală, vicepreşedenția Consiliului de miniştri, prin semnătura lui Horia Sima, anunța tragicul eveniment în felul următor: „În noaptea de 26 spre 27 noiembrie, cu ocazia deshumării osemintelor de la Jilava – legionarii care lucrau la această deshumare au pătruns în închisoare şi au împuşcat pe unii dintre autorii principali ai crimelor săvârşite împotriva **Căpitanului** şi a legionarilor, sub fostul regim".

O zi mai târziu, la 29 noiembrie, un nou comunicat: „Generalul Antonescu, guvernul şi Mişcarea Legionară reprobă acest act [...] Se vor aplica sancțiuni severe. Mişcarea Legionară a hotărât încadrarea strictă şi riguroasă în ordinea de stat a tuturor membrilor ei şi sancționarea exemplară a acelor care se vor abate de la ordinea legală".

Pe marginea aceluiaşi eveniment iată şi adnotarea unui scriitor (vezi **Spovedaniile** lui Liviu Rebreanu);

„Joi, 28 noiembrie. Ieri de ziua mea, s-a petrecut altă oribilă crimă pe la 2½ noaptea, legionarii au pătruns în închisoarea Jilava şi au ucis 64 deținuți care au ordonat sau executat odinioară omorârea lui Codreanu şi a celorlalți. Nu se cunosc încă amănunte. Mie mi-a spus pe seară Arghezi, pe urmă mi-a fost confirmată şi din alte părți, iar pe la 10 un comunicat la radio i-a dat şi pecetea oficială...

Crimele nu se mai isprăvesc. Legionarii au săvârşit exact aceeaşi ticăloşie de a omorî oameni fără judecată. Dar uciderea lor fără judecată nu e o sancțiune, ci o crimă îngrozitoare care dezonorează țara.

Legionarii acum au puterea înmână..." (Citat din Magazin Istoric, mai 1979)

Cu aproape două luni în urmă, vorbind de abdicarea lui Carol al II-lea şi de crimele comise în timpul dictaturii regale, acelaşi Liviu Rebreanu va nota: „...el (Carol al II-lea -n.n.) ***a fost prima victimă silit să abdice şi să plece ruşinos din ţară în tovărăşia Lupeascăi şi a lui Urdăreanu. Victimă, vorba vine. Şi-a luat pedeapsa prea mică faţă de relele ce s-au săvârşit sub oblăduirea lui şi care au culminat în asasinatele cele mai oribile ce s-au pomenit în istoria unui popor civilizat...*** (ibidem, **Spovedania** din 7 octombrie 1940).

Despre autorul acestor **Spovedanii**, legionarii (vorbesc de oamenii de cultură ai Legiunii ca Dragoş Protopopescu, Ion Barbu, Radu Gyr ş.a. care au trăit în anturajul romancierului şi l-au cunoscut sub toate aspectele) îşi formează două păreri: prin una îl vedeau pe Liviu Rebreanu un mare romancier, un corifeu al culturii româneşti de care, în orice postură, trebuia să se ţină cont. A doua părere era că în viaţa particulară, ca şi în „afacerile" de teatru (ştim că romancierul a fost în câteva rânduri director general al teatrelor – atât înainte de „restauraţie", dar mai ales în timpul dictaturii carliste şi chiar sub regimul „fascist" antonescian), scriitorul a avut o comportare mult controversată. Cine citeşte **Jurnalul** său poate să descopere că s-a complăcut într-o viaţă romanţată, că s-a lăsat **tăvălit în cancan-uri, în afaceri necurate** (el le va numi „gheşeftării") şi că şi el a făcut parte din acea categorie de oameni care au avut, direct sau indirect o vină în tragedia legionară. Din aceste pricini, Liviu Rebreanu, dezagrea ascetismul şi puritanismul propăvăduit de legionari, iar legionarii se vor declara de acord cu „disciplinarea" unor asemenea profesionişti bălăciţi în apele murdare şi mizerabile de intrigi, răfuieli şi scandaluri fără sfârşit, care îngreţoşau, cu netrebnicie şi în forme insuportabile, viaţa politică a ţării din acea vreme.

❖

Cum s-a ajuns la acest masacru?

Cum de, într-o noapte, crucea iertătoare a Arhanghelului Mihail ridicată în 1927, a fost înlocuită cu sabia neiertătoare din 1940, a Marelui Mucenic Gheorghe ucigând balaurul?

Întrebare pe care nu mi-o pun mie şi conştiinţei mele, ci, este ca un fel de cheie pe care i-o înmânez cititorului de bună credinţă întrucât, numai el şi conştiinţa lui vor hotărî răspunsul şi desfacerea lacătului după citirea a cele ce urmează. Eu mi-am dezlegat această întrebare, demult, au trecut de atunci zeci de ani, când în Valea Piersicilor am văzut, cu ochii mei, ochii înlăcrimaţi şi obrazele crispate a miilor de tineri care săpau cu lopeţi şi scormoneau cu mâinile goale pământul întru găsirea trupului ucis al Căpitanului lor pe care îl iubeau mai mult decât îşi iubeau lumina ochilor. O scenă întrecând toate scenele la care mi-a fost dat vreodată să asist. O suferinţă care m-a făcut să sufăr până dincolo de toate suferinţele mele.

Iată cum:

În **Chemarea către ţară**, lansată la 9 septembrie 1940 (era un apel adresat în primul Gărzii de Fier), generalul Antonescu scria textual: „***Am decis cercetarea trecutului, pentru ca acei care ne-au dus la umilire şi la pierderea graniţelor, la sărăcie şi la risipă să-şi primească răspunsul faptei lor. Citiţi măsurile pe care le-am luat şi aşteptaţi cu încredere pe acelea ce le voi lua încă, pentru ca statul să fie salvat şi naţiunea să-şi regăsească puterile...***"

Dintre măsurile luate reproducem câteva:

1. desfiinţarea demnităţii de **consilier regal** şi **consiliul de coroană;**
2. controlul averilor foştilor demnitari ai statului în ultimii 10 ani;
3. blocarea acţiunilor, proprietatea directă sau indirectă a ex-regelui Carol;
4. desfiinţarea organizaţiei deschise „Straja Ţării" şi a Partidului naţiunii;

5. scoaterea din cadrele active ale armatei a unui grup de 11 generali (numai doi amestecați în crimele antilegionare: Gh. Argeşeanu şi Ion Bengliu).

Nici una din aceste măsuri luate personal de Antonescu nu priveau direct nelegiuirile împotriva legionarilor. Abia la sfârşitul lui septembrie şi începutul lunii octombrie, în ziarele din 30 septembrie şi 2 octombrie 1940 apare o listă cu 15 persoane cărora li se impusese domiciliu obligatoriu. Dintre aceştia numai 6 figurau pe lista **marilor vinovați** de tragedia legionară: Gh. Argeşeanu (arestat la Constanța imediat după 5 septembrie de un magistrat militar din ordinul personal al lui Antonescu), Gavrilă Marinesc (arestat de poliția legionară pe când încerca să fugă în Bulgaria), Victor Iamandi, chestorul de poliție Ion Panova, Ion Bengliu şi Vasile Zeciu. Ceilalți 9 (generalii Ion Ilcuşiu şi Florea Țenescu, Gh. Tătărăscu, Teofil Sidorovici, Mihail Ghelmegeanu, Eduard Mirto, Eugen Titeanu, Radu Lobey şi scriitorul Cezar Petrescu) nu primiseră domiciliu forțat din cauza vreunor presiuni din partea legionarilor; aceştia nefiind implicați în crimele comise contra Mişcării.

Cam tot în acelaşi timp, începutul lunii octombrie, în cadrul măsurilor promise de a cerceta trecutul şi a pedepsi pe vinovați, Antonescu decide instituirea „Comisiei de anchetă criminală", o comisie de înalți magistrați cu misiunea *„de a cerceta, de a ancheta şi de a trimite în judecată pe cei care au comis crime şi delicte cu prilejul reprimării acțiunilor politice începând cu 1933"*.

În baza acestei legi (trebuie să precizăm că legea fusese întocmită de ministrul justiției, Ică Antonescu colaboratorul cel mai apropiat al generalului – conducător) urmau să fie puşi sub cercetarea judiciară a comisiei toți aceşti înalți demnitari: miniştri, consilieri regali, rezidenți regali, subsecretari de stat, secretari generali, împreună cu prefecții de județ, primarii, polițiştii, jandarmii şi cadre din armată, care în mod direct luaseră parte la crime împotriva legionarilor ca autori materiali sau morali ai acestor crime. Numărul lor se ridica la circa 5000 de persoane, dintre care,

în mod cert, câteva mii ar fi ajuns în fața tribunalului acuzați de crimă politică, iar restul de complicitate la asasinatele comise. Datorită însă faptului că la acea oră țara trecea printr-o criză politică şi economică acută, că datorită moştenirii lăsată de dictatura carlistă – cităm din lucrarea lui A. Simion – „Țara era confruntată cu probleme extrem de dificile", conducerea Mişcării a hotărât să aducă pe banca acuzării numai pe **marii vinovați,** pe cei care participaseră la masacru – fie ca organizatori sau politruci, fie ca executanți şi călăi rămânând ca mai târziu, să fie lămurită şi situația juridică a celorlalți mari vinovați.

De fapt, măsura preconizată de comandamentul legionar voia să fie pe de o parte un mijloc concret de a micşora panica, temerea de răspundere în care intrase o mare parte a aparatului politic şi polițienesc pe care – zice L. Pătrăşcanu – şi-l făurise într-un lung şir de ani clasa conducătoare din România (burghezia), iar pe altă parte voia să dea o satisfacție măcar simbolică, familiilor victimelor vechiului regim şi să arate zecilor de mii de oameni, supraviețuitorii holocaustului armandist că **Legiunea** este decisă printr-un mare proces cu uşile deschise, cu instanțe de judecată neutre, cu o presă liberă şi cu inculpați lăsați să se apere în voie, fără nici o restricție, aşa cum legionarii, arestații de ieri, nu avuseseră parte în trecut, să pedepsească în spiritul celei mai sacre legalități şi obiectivități pe vinovații principali şi complicii lor.

Mişcarea Legionară avea tot interesul ca un astfel de proces să aibă loc, să fie cât mai accesibil cu putință şi pentru legionari şi pentru nelegionari pentru ca întreaga românime, chiar şi corifeii marilor democrații occidentale, să ia cunoştință în amănunțime pe calea unor dezbateri publice chiar radio difuzate sau chiar prinse pe pelicula unui special jurnal de actualități, de atât de îngrozitoarele crime comise împotriva legionarilor, cât şi de „odioasele atrocități" săvârşite de fanaticii legiunii, „echipele morții" ca răspuns la aceste crime îngrozitoare.

În legătură cu „odioasele atrocități" comise de legionari (pe parcursul existenței sale a Gărzii de Fier, ca organizație politică legală sau în clandestinătate), culturnicii stalinişti şi neostalinişti s-au năpustit să le arate unilateral, numai cu patima exacerbată de a denigra, în forma specifică minciunii marxiste. Arareori, foarte puțini au fost aceia care să arunce o idee, un cuvânt, o părere mai aproape de adevărul istoric. Cel mai abject şi elucubrant însă în a scrie „istoria" după calapodul proletcultismului stalinist s-a dovedit a fi autorul moral al asasinării lui Lucrețiu Pătrăşcanu – îl numim pe Miron Constantinescu.

Spre a ne da seama cât de departe ajunge demagogia comunistă la toate nivelurile e suficient să spicuim din **Concluziile** acestui „eminent gânditor" al haosului ideologic marxist doar o frântură din capitolul referitor la „atrocitățile odioase" făptuite de legionari.

„*În tot decursul activității sale* – cităm din Împotriva fascismului, pag. 259 – *această grupare* (Garda de Fier – n.n.) *a acumulat un imens număr de cruzimi, jafuri şi masacre împotriva proletariatului, a țărănimii muncitoare, a intelectualității înaintate din țara noastră. Sute de militanți ai mişcării muncitoreşti şi ai partidelor democrat-burgheze au fost ucişi în perioada ofensivei acestei grupări fasciste după cum mii de alți oameni – români, maghiari, evrei, slavi – au fost masacrați în scurta perioadă cât a exercitat guvernarea".*

Mai întâi ne vom ocupa de „masacrele" care au avut loc până în 1940, în perioada „ofensivei legionare" (1927-1940) despre care vorbeşte ideologul stalinist în concluziile sale.

Din anul întemeierii, 1927, până în 1940 Mişcarea Legionară a participat, sub diferite forme, la 7 campanii electorale, din totalul de 9 (la alegerile din decembrie 1928 n-a luat parte fiind dizolvată printr-un jurnal al guvernului național-țărănesc, iar în decembrie 1933 fiindcă liberalul I.G. Duca a acceptat singura condiție de a avea puterea: desființarea Gărzii de Fier, scoaterea legionarilor din alegeri şi întemnițarea lor).

Începând cu anul 1929, ca fedecist, apoi ca student am luat parte la toate aceste bătălii electorale. Felul cum s-au desfăşurat ele, care a fost comportamentul legionarilor şi mai ales, despre „atrocitățile" comise de ei, am scris pe larg în volumele precedente. Până în iarna anului 1933, se ştie – nici cronicile marxiste nu spun altfel - , n-a fost înregistrată nici o crimă legionară. N-a căzut sub gloanțele **gardiştilor de fier** sau a simpatizanților lor nici măcar un polițist, un temnicer, un agent electoral adversar, un jandarm, deşi în toate campaniile electorale samavolniciile autorităților guvernamentale au fost simțite de legionari pe propria lor piele.

Abia la 29 decembrie 1933, după asasinarea a cinci legionari, în frunte cu studentul Virgil Teodorescu (pentru lipirea unui manifest la Constanța), a economistului Sterie Ciumeti (la Bucureşti) şi a muncitorului Niță Constantin (la Iaşi pentru aruncarea unei pâini la Căminul studențesc, unor asediați înfometați), primul-ministru țării, vinovat de aceste crime odioase, îşi găseşte moartea pe peronul gării Sinaia.

Va fi prima victimă a legionarilor. Un act regretabil. În primul rând pentru ei.

A doua victimă, Mihail Stelescu, este un caz aparte, o dramă internă a Gărzii de Fier, care nu se încadrează în categoria **sutelor de militanți ai mişcării munncitoreşti şi ai partidelor democrat-burgheze ucişi în perioada indicată de autorul Concluziilor..."**

Vine la socoteală scurta campanie electorală din ianuarie-februarie, pentru că precedenta campanie din noiembrie-decembrie 1937 s-a desfăşurat fără incidente grave şi legionarii s-au încadrat într-o perfectă ordine constituțională. Acum în 1938 avem la conducerea statului un guvern național-creştin şi la Ministerul de Interne pe Armand Călinescu, duşmanul de moarte al legionarilor. Cu aprobarea regelui, dar împotriva primului-ministru O. Goga, se face uz de arme. Jandarmii trag în plin. Sunt ucişi şi răniți mai mulți legionari (pe morți i-am văzut la biserica Gorgani,

în plânsul Căpitanului). Iată ce notează Armand Călinescu în jurnal:

„Jandarmii trag şi omoară doi legionari şi rănesc alţi trei." Nu s-a scris nimic despre moartea sau rănirea vreunui jandarm.

Urmează apoi dictatura regală instaurată prin aşa-zisa „lovitură de stat" din 10/11 februarie 1938 şi sângeroasa „lichidare a gardismului". Sub un guvern condus de capul bisericii ortodoxe române şi peste un an de Armand Călinescu (l'homme d'acier), cu complicitatea voluntară a unui numeros grup de militanţi şi lideri ai fostelor regimuri democrat-burgheze sunt asasinaţi într-un mod nemaipomenit de bestial circa o sută de căpetenii legionare. Dăm numai câteva nume: Corneliu Zelea Codreanu (idolul tineretului legionar), profesorul Vasile Cristescu, **Nicadorii**, **Decemvirii**, Nicoleta Nicolescu (şefa legionarilor), locotenentul-chimist N. Dumitrescu, avocatul Făgădaru, doctorii Vucu şi Emil Micu, E. Nadoleanu ş.a. În această perioadă se foloseşte ca metodă de **lichidare a gardismului**, ştrangularea, arderea la crematoriu, îngroparea de vii, împuşcarea, toate fără proces, fără sentinţe de condamnare la moarte, cu o cruzime demenţială.

Rezultatul: după aproape doi ani de satanică prigoană - umilinţe, samavolnicii, temniţă, crimă politică -, legionarii se hotărăsc, în fine, să organizeze măcelul, să pedepsească pe vinovaţi. Se hotărăsc peste capul conducerii **Legiunii**. Trebuiau să cadă sub gloanţele „echipelor morţii" sau în exploziile bombelor legionare, sute de **mari vinovaţi** şi poate şi nevinovaţi. Trebuiau, atunci, să moară toţi cei care se făcuseră vinovaţi de uciderea şefului **Legiunii** şi a celorlalţi lideri legionari, începând cu regele ţării şi sfârşind cu ultimul jandarm sau poliţist torţionar. Conducerea Mişcării se opune acestui plan. Legionarii nu trebuie să aibă pe conştiinţă moartea tatălui viitorului lor rege. Nici moartea unor nevinovaţi. Legionarii nu sunt anarhişti, nici bolşevici. Ei vor pedepsi pe călăii Legiunii într-o Românie în care cuvântul lor va fi ascultat şi numai pe calea justiţiei. În baza

legilor întocmite de regimurile dictaturii şi numai prin tribunalele acestor regimuri. Era cuvântul lui Horia Sima. Până la urmă cuvântul lui e ascultat. Dar numai în parte. La 21 septembrie, în plină zi şi în centrul Capitalei, după repetate avertismente, apeluri şi rugăminţi din partea legionarilor, adresate primului-ministru de a se pune capăt masacrelor, l'homme d'acier este sfârteçat ca o otreapă. Nici măcar nu cade în luptă sau să aibă o moarte de martir. „Omul de fier" care „distrusese" Garda de Fier ordonând ştrangularea unor prizonieri politici în lanţuri, „curajosul om de stat" Armand Călinescu, moare ca un nevolnic. Trupul schimonosit, hidos, de **sângeros dictator, cu un singur ochi, de hibrid cu chip de om şi cu apucături de cavernă**, trupul acestui **lombrozian neînduplecat** este ciuruit de 20 de gloanţe (epitetele subliniate sunt citate din presa nelegionară).

Va fi a doua victimă a „odioaselor atrocităţi" comise de legionari. Nici una mai mult.

Vor urma apoi masacrele din noaptea de 21/22 septembrie 1939 şi din zilele următoare. Apoi legionarii căzuţi în bătălia pentru zdrobirea dictaturii, bătălia atacului asupra principalelor instituţii de stat din Bucureşti, Braşov, Constanţa, Bod şi din alte localităţi din ţară şi a marilor demonstraţii de stradă din zilele de 3,4,5 şi 6 septembrie 1940. Pentru ca la primul **parastas pentru odihnirea sufletelor legionarilor** – parastas ce se va oficia la mormântul eroilor Moţa şi Marin la **Casa Verde** din Bucureştii Noi – să se facă bilanţul morţilor:

- **peste 1000 de legionari ucişi**, unii în cazne îngrozitoare, foarte greu de descris, **morţi pe altarul Legiunii pentru învierea neamului românesc în numele Mântuitorului Iisus Hristos** (era crezul legionarilor);

- şi numai **două victime** ale „odioaselor atrocităţi" comise de legionari, doi prim-miniştri: liberalul I.G. Duca şi **naţional-ţărănistul** Armand Călinescu; 2 pentru 1000 !

Astfel se prezenta situaţia la începutul lunii octombrie 1940, când Antonescu decisese instituirea acelei „comisii de

anchetă criminală" (comisie care, repetăm, a avut un singur rol: acela de a nu rezolva nimic şi a amâna „cercetările" sine die...). Proletcultiştii comunişti vorbesc despre **sute de militanţi ai mişcării muncitoreşti şi ai partidelor democrat-burgheze ucişi în perioada ofensivei Gărzii de Fier.** Nu e nevoie, credem să subliniem că afirmaţiile lor fac parte din legea de căpetenie a dialecticii marxiste: minciuna.

Aşa stând lucrurile (şi ele stau numai aşa) proporţia fiind de 2 la 1000, e uşor de înţeles de ce Mişcarea Legionară avea tot interesul să aibă loc un proces, procesul care ar fi dezvăluit ţării şi lumii adevărul asupra celor petrecute în marea tragedie legionară.

Numai că în România de atunci mai existau cercuri politice cărora nu le convenea adevărul. Antoneştii vor sprijinii aceste cercuri.

Şi, din nefericire, ca un blestem ineluctabil, a urmat masacrul de la Jilava. Perfidia Antoneştilor a învins dorinţa de legalitate a legionarilor…

Încheiere

Ultima mea încheiere, la ultima mea carte. Mă apropii în curând de 90 de ani. Numai Dumnezeu ştie dacă voi mai apuca să scriu o alta. Speranţa sentimentală a unui alt reînceput nu-mi poate înlocui recunoaşterea raţională al unui inevitabil sfârşit. Las astfel, cu litere de testament, generaţiei din care am făcut parte şi generaţiilor viitoare, întregul meu crez creştin şi românesc până la ardoarea cu care am scris cele ce aţi citit. Dându-vă, ca ultim exemplu, câteva citate care vor exaspera probabil prin adevărul lor documentar altfel de necontestat, atât pe creştinii bigoţi cât şi pe evreii habotnici. Cu ei nu se poate dialoga. Orbirea lor este de o totală intoleranţă. Ei sunt robi, deopotrivă, atât a neînţelegerii Bibliei, cât şi a neînţelegerii Talmudului. Pentru că, nimic nu face mai rău, binelui posibil al lumii în care trăim şi în care **trebuie** să ne înţelegem şi **să ne împăcăm** unii cu alţii, decât bigotismul unora şi habotnicismul altora.

Citiţi, vă rog, aşadar şi recitiţi, judecaţi şi rejudecaţi, cu toată mintea pe care v-a dat-o Cel de Sus ultimele mele cuvinte de mai jos.

Edmond Fleg, monografia **„*Moise*"**, capitolul *„Fuga în Midian"*, pagina 26-27:

„Stă scris: Moise zări un Egiptean, bătând un Evreu. Învăţaţii noştri şi-au dat cu părerea: «Iată instinctul rău, acest instinct e voit de Dumnezeu, căci fără să vrea, serveşte voinţa Domnului».

Faraonul pusese peste fiecare cohortă de zece Evrei câte un vătav. Maror, Egipteanul, era cel cel mai crud dintre ei.

Se întâmplase ca Dathan să aibă o soţie, pe nume Şelomit, fiica lui Dibri, din tribul Dan. Şelomit era frumoasă, Maror râvnea la trupul ei. Într-o noapte, veni în casa lui Dathan, îl legă şi în faţa sa, îşi luă partea de plăcere de la fermecătoarea Şelomit. Dathan o alungă pe Şelomit. Din acea zi, Maror deveni şi mai crud, îl bătea pe Dathan, îi căuta moartea. Văzând această nedreptate, Moise se mânie

foarte tare şi, într-o zi, când Maror ridică braţul să-l lovească pe Dathan, Moise îl ucise.

Cum a putut Moise să ucidă? se întreabă rabinii noştri. Nu stă scris: ***Nu vei ucide?*** *Dar, răspund ei, Moise s-a gândit în accesul lui de furie la justiţia divină, şi acest gând a fost atât de puternic, încât îl răpuse pe Egiptean".*

Prin comparaţie, ce a făcut Corneliu Codreanu? Fac această comparaţie, numai pentru a fi mai clar, cât mai clar cu putinţă, Doamne fereşte cu vreo urzire ascunsă de antisemitism, nu mi-aş permite, nici printr-un gând, să ating Simbolul de neatins al credinţei sfinte a evreilor, pe Moise. Pentru că, aşa m-a învăţat Căpitanul, a cărui fotografie mare stă în mica mea cameră de lucru, unde este scris, de mâna lui, cu crezul lui: ***„Nu voi fi niciodată în viaţa mea antisemit".*** Mai învăţându-ne el să respectăm cu dreaptă credinţă creştină toate religiile pământului. Cu deosebire religia mozaică, aceasta mai ales după discuţia cu rabinul David Şafran şi care, prin dorinţa de înţelegere şi iertare expres manifestată a amândorura, a intrat în istorie.

Exasperat de bătăile la care îi supunea pe studenţii din Iaşi, şeful poliţiei Manciu, un veritabil Maror, vătav pus de faraonul-rege peste cohortele de studenţi, Codreanu vine în piaţa publică şi, în legitimă apărare, îl ucide.

Răzbunarea ticălosului rege Carol al II-lea s-a văzut. Aşa cum s-a văzut şi răzbunarea, în aparenţă inexplicabilă, a tinerilor în noaptea de masacru pe care v-am descris-o.

Asta-i tot ce am mai avut de spus, cititorule. De aici încolo nu mai rămâne decât înţelegerea ta, dreapta ta chibzuinţă şi vorbele bătrânului Simon spuse parcă în locul meu: *„Acum, slobozeşte, Doamne, pe robul tău, că văzură ochii mei Mântuirea Ta".*

Amin.

SFÂRŞIT

1934, vara, pe Valea Seacă, în drum spre muntele Rarău din Câmpulungul Bucovinei. Corneliu Codreanu, în mijlocul familiei unui veteran legionar, Gavril Uriciuc.

Fotografia a fost făcută de V. Blănaru-Flamură care, în acea zi, l-a însoţit pe Căpitan mergând la tabăra de muncă legionară instalată în acel loc.

CUPRINS:

V. Blănaru-Flamură, între ideal și imposibil – de Gelu NETEA ...3-11

1. Epilogul marii tragedii legionare 12
2. Corneliu Zelea Codreanu, Carol al II-lea, camarila carlistă, Armand Călinescu 21
3. Nicolae Iorga face primul pas în marea tragedie legionară 50
4. Dictatura regală, represiunile anti-legionare 67
5. Arestarea lui Corneliu Zelea Codreanu. Procesul Căpitanului 77
6. Machiavelismul din procesul Căpitanului 97
7. Centuria morții 111
8. Echipele de sacrificiu 123
9. Înfricoșătorul asasinat din noaptea de 29/30 noiembrie 1938 128
10. 1940, marii vinovați de la Jilava 150
11. Masacrul de la Jilava 169
12. Încheiere 179

Tiparul: **Tipografia EDITURII ELISAVAROS**
Str. Luduş, nr.32, sector 1, Bucureşti
Tel.: 220.94.06, 223.84.60, Fax: 220.94.06

O MĂRTURISIRE DE CREDINȚĂ LEGIONARĂ

În ziua de 8 noiembrie a.c. s-au împlinit 72 de ani de la primul congres al **Legiunii Arhanghelul Mihail,** congres care a avut loc la Iaşi în anul 1929.

La această primă manifestare legionară am participat ca membru al Frăției de Cruce a Liceului „Dragoş Vodă" din Câmpulungul Bucovinei şi am asistat la jurământul solemn de şef al Legiunii a lui Corneliu Zelea Codreanu.

Eram fericit şi cu nici un chip n-am regretat că în anul următor, 1930, am fost întemnițat ca legionar şi am cunoscut supliciul torționarilor lui Armand Călinescu, odiosul călău al Gărzii de Fier şi al tineretului român, cât şi toate crimele dictate de dementul rege Carol al II-lea.

Din acest an am început să urc Golgota legionară, să fiu de zeci de ori întemnițat şi obiect de supliciu şi ură în holocaustul românesc. Torționarii mei erau şi ei români.

Dar niciodată n-am blestemat, n-am nutrit idei de răzbunare, ci am lăsat ca răzbunarea să fie a lui Dumnezeu.

Ca totdeauna am spus: ***„Iartă-i, Doamne că nu ştiu ce fac!..."***

Nu ştiu dacă bunul Dumnezeu i-a iertat sau nu şi dacă în decursul anilor au fost poate legionari, camarazi de ai mei, care au cunoscut păcatul de a pedepsi pe unii dintre ei, călăii mei.

Dumnezeu să-i ierte pe toți!...

V. BLĂNARU - FLAMURĂ

ISBN: 973-87138-9-0

Preț: 50.000 lei